

Työvoimatutkimus

Aikasarjatiedot 2002–2011

Nuorten työttömyysaste 20 prosenttia vuonna 2011

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisten määrä kasvoi vuodesta 1995 alkaen lähes yhtäjaksoisesti vuoteen 2008 saakka. Työllisyys kääntyi laskuun vuoden 2008 lopulla, ja vuonna 2011 työllisten määrän vuosikeskiarvo oli 57 000 pienempi kuin vuonna 2008. Nuorten työllisyystilanne on parantunut vuonna 2011 mutta on selvästi huonompi kuin ennen vuonna 2008 alkanutta taantumaa.

Nuorten 15–24-vuotiaiden työttömyysaste oli 20,1 prosenttia vuonna 2011, kun se vuotta aiemmin oli 21,4. Viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana nuorten työttömyysaste on ollut alle 20 prosenttia vain muutaman kerran. Nuorten naisten työttömyysaste on viime vuosina ollut selvästi alempi kuin nuorten miesten.

Nuorten työllisyysaste eli työllisten osuus samanikäisestä väestöstä oli 39,1 prosenttia vuonna 2011, missä on kasvua 1,3 prosenttiyksikköä verrattuna edelliseen vuoteen. Vuodesta 2000 alkaen nuorten naisten työllisyysaste on ollut hieman suurempi kuin nuorten miesten.

15–24-vuotiaiden nuorten työttömyysaste sukupuolen mukaan vuosina 1989–2011

Linkki: [Työvoimatutkimuksen keskeiset käsitteet ja määritelmät](#)

Sisällys

1 Johdanto.....	5
2 Työllisyys ja työttömyys vuonna 2011.....	6
2.1 Työllisyys parani vuonna 2011.....	6
2.2 Työttömyys väheni vuonna 2011.....	8
2.3 Työvoimaan kuuluvien määrä kasvoi vuonna 2011.....	10
2.4 Uusissa, alle vuoden kestäneissä työsuhteissa olleiden palkansaajien määrä kasvoi vuonna 2011.....	11
2.5 Osa-aikatyöntekijöiden määrä kasvoi hieman.....	13
3 Perheet ja työ vuonna 2011.....	15
3.1 Isien ja äitien työllisyys säilyi lähes ennallaan taantumien aikana.....	15
3.2 Äitien perhevapaiden käyttö on yleistynyt hieman.....	16
3.3 Kotiäitiys yleistyy kolmannen lapsen myötä.....	18
3.4 Lapsiperheissä molemmat vanhemmat yleensä työllisiä.....	19
3.5 Työvoimatutkimuksen kotitalousosa.....	20
4 Työvoimatutkimuksen tietosisältö vuodesta 2008 alkaen.....	21
5 Työvoimatutkimuksen keskeiset käsitteet ja määritelmät.....	23
6 Luokitukset.....	27
6.1 Sosioekonominen asema.....	27
6.2 Toimiala.....	28
6.3 Ammattiluokitus.....	31
6.4 Koulutusaste.....	32
7 Huomautuksia liitetaulukoihin.....	33

Taulukot

Taulukko 1. Lomautettujen määrä vuosina 2009–2011 vuosineljänneksittäin, 15–74-vuotiaat.....	10
Liitetaulukot, aikasarjat 2002–2011 ja 2007–2011	
Liitetaulukko 1. Väestö työmarkkina-aseman ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011, 15-74-vuotiaat.....	34
Liitetaulukko 2. Työvoima iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011.....	35
Liitetaulukko 3. Työvoimaosuudet iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011.....	36
Liitetaulukko 4. Työvoiman ulkopuolella oleva väestö iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011.....	37
Liitetaulukko 5. Työlliset iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011.....	38
Liitetaulukko 6. Työllisyysasteet iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011	39
Liitetaulukko 7. Työlliset ja työllisyysasteet aluehallintovirastojen (AVI) mukaan vuosina 2009 - 2011, 15-64-vuotiaat.....	40
Liitetaulukko 8. Työlliset sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011, 15-74-vuotiaat.....	40
Liitetaulukko 9. Työlliset koulutusasteen ja sukupuolen mukaan 2002 - 2010, 15-74-vuotiaat.....	41
Liitetaulukko 10. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja sukupuolen mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat.....	42
Liitetaulukko 11. Palkansaajat ja yrittäjät toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat.....	44
Liitetaulukko 12. Työlliset työnantajasektorin ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat.....	46
Liitetaulukko 13. Palkansaajat työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011, 15-74-vuotiaat.....	47

Liitetaulukko 14. Osa-aikatyölliset iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011	48
Liitetaulukko 15. Osa-aikatyölliset toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat.....	49
Liitetaulukko 16. Palkansaajat työsuhteen tyypin ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011, 15-74-vuotiaat.....	50
Liitetaulukko 17. Palkansaajat työsuhteen tyypin ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011, 15-74-vuotiaat, %..	51
Liitetaulukko 18. Työllisten tehdyt työtunnit, mukaan lukien sivutyötunnit, toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat.....	52
Liitetaulukko 19. Palkansaajien tehdyt työtunnit, mukaan lukien sivutyötunnit, toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat.....	53
Liitetaulukko 20. Tehdyt työtunnit vuodessa työllistä kohti työnantajasektorin ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat.....	54
Liitetaulukko 21. Tehdyt työtunnit vuodessa palkansaajaa kohti työnantajasektorin ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat.....	56
Liitetaulukko 22. Työttömät iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011.....	58
Liitetaulukko 23. Työttömyysasteet iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011.....	59
Liitetaulukko 24. Työttömät ja työttömyysasteet aluehallintovirastojen (AVI) mukaan vuosina 2009 - 2011, 15-74-vuotiaat.....	60
Liitetaulukko 25. Työttömyysasteet koulutusasteen ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2010, 15-74-vuotiaat...60	
Liitetaulukot, vuositaulukot 2011	
Liitetaulukko 26. Väestö työmarkkina-aseman, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.....	61
Liitetaulukko 27. Väestö työmarkkina-aseman, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat, %.....	62
Liitetaulukko 28. Väestö työmarkkina-aseman ja maakunnan (2011) mukaan vuonna 2011, 15-64-vuotiaat.....	63
Liitetaulukko 29. Työlliset ammattiaseman, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.....	64
Liitetaulukko 30. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.....	65
Liitetaulukko 31. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja iän mukaan vuonna 2011, 15-64-vuotiaat.....	66
Liitetaulukko 32. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja työnantajasektorin mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat....	66
Liitetaulukko 33. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja aluehallintovirastojen (AVI) mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.....	67
Liitetaulukko 34. Työlliset ammatin (Ammattiluokitus 2001) ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.68	
Liitetaulukko 35. Palkansaajat sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat....	69
Liitetaulukko 36. Sivutyötä tutkimusviikolla tehneet sekä sivutyötä tehneiden osuus työllisistä päätyön toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.....	69
Liitetaulukko 37. Palkallista ylityötä tutkimusviikolla tehneet palkansaajat sekä ylityötä tehneiden osuus palkansaajista toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.....	70
Liitetaulukko 38. Jatkuvassa ja määräaikaisessa työssä olevat palkansaajat toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.....	70
Liitetaulukko 39. Jatkuvassa ja määräaikaisessa työssä olevat palkansaajat työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.....	71
Liitetaulukko 40. Määräaikaisessa työssä olevat palkansaajat määräaikaisuuden syyn ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat, %.....	71
Liitetaulukko 41. Koko- ja osa-aikaiset palkansaajat toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.72	
Liitetaulukko 42. Koko- ja osa-aikaiset palkansaajat työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.....	72
Liitetaulukko 43. Palkansaajat työsuhteen tyypin, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.....	73
Liitetaulukko 44. Palkansaajien alle vuoden kestäneet erityyppiset työsuhteet palkansaajan iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-64-vuotiaat, %.....	74
Liitetaulukko 45. Työlliset päätyön säännöllisen viikkotyöajan ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.....	75

Liitetaulukko 46. Palkansaajat päätyön säännöllisen viikkotyöajan ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.....	76
Liitetaulukko 47. Koko- ja osa-aikatyötä tekevien työllisten keskimääräinen säännöllinen viikkotyöaika päätyössä sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.....	77
Liitetaulukko 48. Palkansaajien keskimääräinen säännöllinen viikkotyöaika päätyössä sosioekonomisen aseman ja työnantajasektorin mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat.....	77

Kuviot

Kuvio 1. Työllisyysasteet sukupuolen mukaan vuosina 1989–2011, 15–64-vuotiaat, %.....	6
Kuvio 2. Työllisten määrä sukupuolen mukaan vuosina 1989–2011, 15–74-vuotiaat.....	6
Kuvio 3. Työllisten määrän muutos edellisestä vuodesta sukupuolen mukaan vuosina 1991–2011, 15–74-vuotiaat.....	7
Kuvio 4. Työllisyysasteet iän mukaan vuosina 1989–2011, %.....	7
Kuvio 5. Työllisten määrän muutos edellisestä vuodesta toimialoittain vuosina 2010–2011, 15–74-vuotiaat.....	8
Kuvio 6. Työttömät ja piilotyöttömät vuosina 1997–2011, 15–74-vuotiaat.....	9
Kuvio 7. Työttömyysasteet iän mukaan vuosina 1989–2011, %.....	9
Kuvio 8. Työllisten, työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien osuudet ikäluokasta vuonna 2011, %.....	10
Kuvio 9. Työkäinen väestö ja työvoima iän mukaan vuonna 2011.....	11
Kuvio 10. Määräaikaisessa työsuhteessa olevat palkansaajat sukupuolen mukaan vuosina 1999–2011, 15–74-vuotiaat.....	11
Kuvio 11. Määräaikaisten osuus palkansaajista sukupuolen mukaan vuosina 1997–2011, 15–74-vuotiaat, %.....	12
Kuvio 12. Uudet, alle vuoden kestäneet työsuhteet vuosina 1999–2011, 15–74-vuotiaat.....	13
Kuvio 13. Osa-aikaiset palkansaajat sukupuolen mukaan vuosina 1999–2011, 15–74-vuotiaat.....	14
Kuvio 14. Osa-aikaisten palkansaajien osuus palkansaajista sukupuolen mukaan vuosina 1997–2011, 15–74-vuotiaat, %.....	14
Kuvio 15. Isien ja lapsettomien miesten työllisyysasteet vuosina 2004–2011, 20–59-vuotiaat.....	15
Kuvio 16. Isien ja lapsettomien miesten työttömyysasteet vuosina 2004–2011, 20–59-vuotiaat.....	15
Kuvio 17. Äitien ja lapsettomien naisten työllisyysasteet vuosina 2004–2011, 20–59-vuotiaat.....	16
Kuvio 18. Äitien ja lapsettomien naisten työttömyysasteet vuosina 2004–2011, 20–59-vuotiaat.....	16
Kuvio 19. Äitien työllisyysasteet nuorimman lapsen iän mukaan vuosina 2004–2011, 20–59-vuotiaat.....	17
Kuvio 20. Alle kolmevuotiaiden lasten äitien työssäolo ja perhevapaat vuosina 2008–2011, 20–59-vuotiaat.....	17
Kuvio 21. Äitien työssäolo ja perhevapaat nuorimman lapsen iän mukaan vuonna 2011, 20–59-vuotiaat.....	18
Kuvio 22. Isien ja äitien työllisyysasteet lasten lukumäärän mukaan vuonna 2011, 20–59-vuotiaat.....	18
Kuvio 23. Äitien työssäolo ja perhevapaat lasten lukumäärän mukaan vuonna 2011, 20–59-vuotiaat.....	19
Kuvio 24. Vanhempien työmarkkina-asema kahden 20–59-vuotiaan huoltajan lapsiperheissä nuorimman lapsen iän mukaan vuonna 2011.....	19
Laatuseloste: Työvoimatutkimus.....	78

1 Johdanto

Tämä työvoimatutkimuksen vuosijulkaisu sisältää tilastotietoja 15–74-vuotiaan väestön työllisyydestä, työttömyydestä, työhön osallistumisesta sekä työajoista. Tiedot perustuvat työvoimatutkimukseen, joka on otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus. Työvoimatutkimuksen käsitteet ja määritelmät noudattavat kansainvälisen työjärjestön ILO:n suosituksia ja EU:n tilastotoimen asetuksia. Tutkimuksen tilastotiedot ovat siten kansainvälisesti vertailukelpoisia.

Työvoimatutkimuksen vuotta 2011 koskevista vuositiedoista on ilmestynyt keväällä julkaisu alaotsikolla Työllisyys ja työttömyys vuonna 2011 sekä syksyllä perhettä ja työtä koskeva julkaisu alaotsikolla Perheet ja työ vuonna 2011. Tässä julkaisussa edellä mainitut katsaukset on koottu yhteen ja lisätty aikasarjatietoja.

Katsausosan lisäksi tämä julkaisu sisältää työvoimatutkimuksen aikasarjatietoja vuosilta 2002–2011 ja 2007–2011 sekä vuotta 2011 koskevia vuositietoja.

Vuosikatsaukset ja käsillä oleva vuosijulkaisu ovat saatavilla tilaston kotisivulla (www.tilastokeskus.fi/tyovoimatutkimus). Vuosijulkaisu ilmestyy myös painettuna.

Työvoimatutkimuksen [kotisivuilla](#) on saatavilla kuukausi- ja neljännesvuositietoja sekä tätä julkaisua täydentäviä aikasarjataulukoita Tilastokeskuksen tietokannasta (http://pxweb2.stat.fi/database/StatFin/Tym/tyti/tyti_fi.asp).

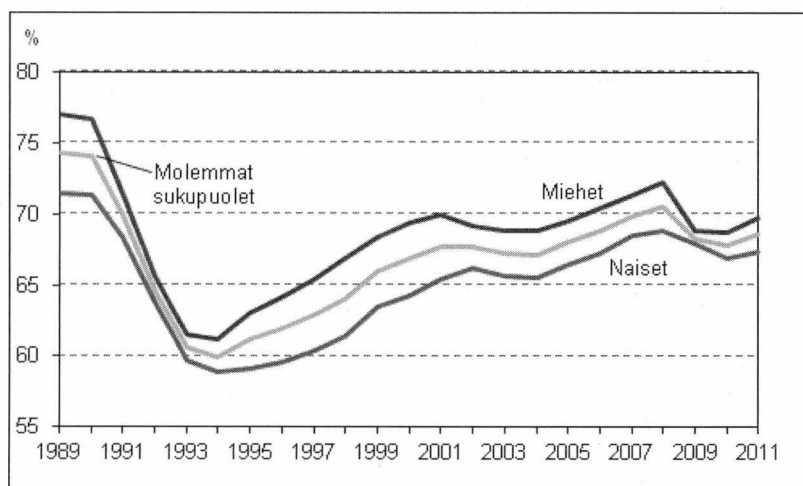
2 Työllisyys ja työttömyys vuonna 2011

2.1 Työllisyys parani vuonna 2011

Työllisten määrä kasvoi edellisvuodesta

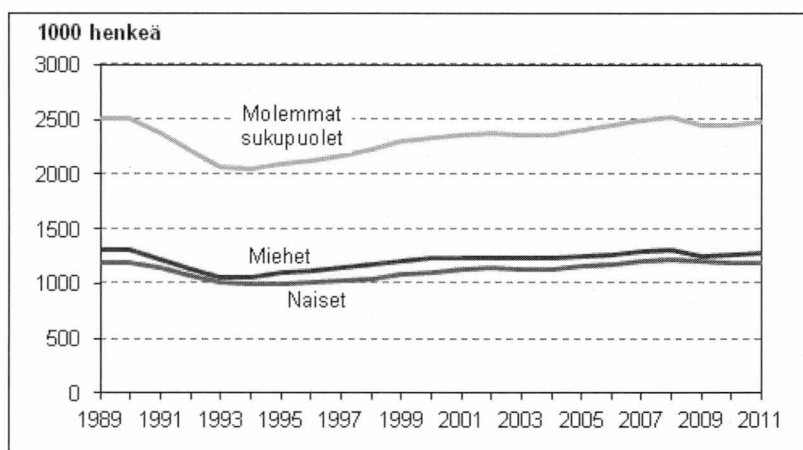
Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisyysaste nousi hieman vuonna 2011. 15–64-vuotiaiden työllisyysaste oli 68,6 prosenttia, mikä oli 0,8 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2010. Miesten työllisyysaste oli 69,8 prosenttia ja naisten 67,4 prosenttia. Miesten työllisyysaste nousi 1,1 prosenttiyksikköä ja naisten 0,5 prosenttiyksikköä vuodesta 2010. (Kuvio 1.)

Kuvio 1. Työllisyysasteet sukupuolen mukaan vuosina 1989–2011, 15–64-vuotiaat, %

Työllisiä oli 2 474 000 vuonna 2011, mikä oli 26 000 enemmän kuin vuonna 2010. Työllisten määrä oli kuitenkin edelleen pienempi kuin vuonna 2008 (kuvio 2). Työllisyys parani vuonna 2011 kaikkina vuosineljänneksinä vuoteen 2010 verrattuna.

Kuvio 2. Työllisten määrä sukupuolen mukaan vuosina 1989–2011, 15–74-vuotiaat

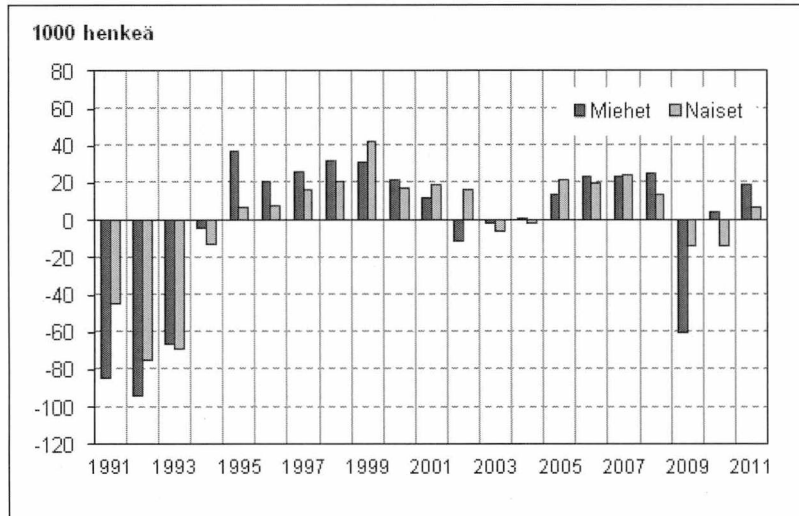

Palkansaajia oli 2 143 000 henkeä vuonna 2011, mikä oli 23 000 enemmän kuin edellisvuonna. Yrittäjien määrä laski vuonna 2010, mutta kasvoi hieman vuonna 2011. Vuonna 2011 yrittäjiä oli 319 000 ja yrittäjäperheenjäseniä 12 000. Kaikkien yrittäjien osuus työllisistä oli keskimäärin 13,4 prosenttia.

Miesten työllisyystilanne parani edelleen

Miesten työllisyys oli kasvanut edelleen vuodesta 2010. Kuviossa 3 on esitetty aikasarja työllisten määrän muutoksista sukupuolen mukaan. Vuonna 2009 työllisten miesten määrä laski jyrkästi, mutta kääntyi vuonna 2010 hienoiseen nousuun. Vuonna 2011 miesten työllisyys kasvoi 19 000 hengellä vuoteen 2010 verrattuna. Työllisten naisten määrä kasvoi 7 000:lla vuonna 2011.

Kuvio 3. Työllisten määrän muutos edellisestä vuodesta sukupuolen mukaan vuosina 1991–2011, 15–74-vuotiaat

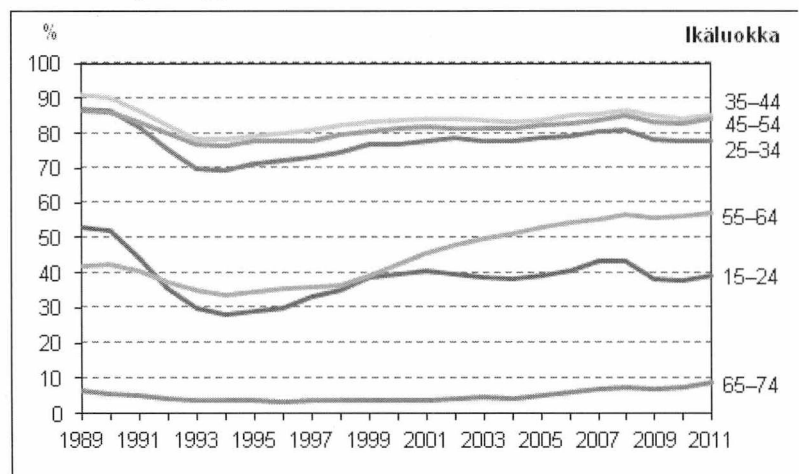

Työllisyys kasvoi hieman kaikissa ikäryhmissä

Työllisyysaste nousi vuonna 2011 useimmissa kymmenvuotisikäryhmissä (kuvio 4).

Työllisten lukumäärä kasvoi eniten 15–24-vuotiaiden ryhmässä (9 000). Vanhimmassa eli 65–74-vuotiaiden ikäryhmässä työllisiä oli 8 000 enemmän kuin edellisvuonna. Tämän ikäryhmän väestön määrä on myös kasvanut.

Kuvio 4. Työllisyysasteet iän mukaan vuosina 1989–2011, %

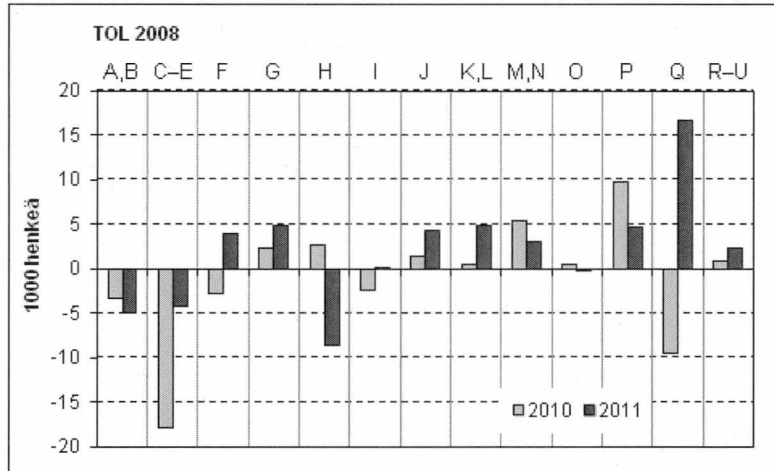

Työllisyys parani erityisesti terveys- ja sosiaalipalveluissa

Kuviossa 5 on esitetty työllisten määrän muutos edeltävästä vuodesta toimialoittain vuosina 2010 ja 2011. Terveys- ja sosiaalipalveluissa (Q) työllisten määrä kasvoi 17 000 hengellä vuonna 2011, kun se edellisvuonna väheni 10 000 hengellä. Teollisuudessa (C–E) työllisten määrän väheneminen hidastui

vuoteen 2010 verrattuna. Kuljetuksen ja varastoinnin (H) toimialalla työllisten määrä kasvoi hieman vuonna 2010, mutta väheni 9 000 hengellä vuonna 2011.

Kuvio 5. Työllisten määrän muutos edellisestä vuodesta toimialoittain vuosina 2010–2011, 15–74-vuotiaat

Toimialaluokat (TOL 2008)

A, B	01–09	Maatalous, metsätalous, kalatalous; kaivostoiminta
C-E	10–39	Teollisuus; sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.
F	41–43	Rakentaminen
G	45–47	Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus
H	49–53	Kuljetus ja varastointi
I	55–56	Majoitus- ja ravitsemistoiminta
J	58–63	Informaatio ja viestintä
K, L	64–68	Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala
M, N	69–82	Liike-elämän palvelut
O	84	Julkisen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus
P	85	Koulutus
Q	86–88	Terveys- ja sosiaalipalvelut
R-U	90–99	Muu palvelutoiminta

Työllisyys kasvoi pääasiassa yksityisellä sektorilla, jossa työskenteli 22 000 henkeä enemmän kuin vuonna 2010. Julkisella sektorilla työllisten määrä kasvoi hieman kohdistuen kuntasektorille.

Tehtyjen työtuntien määrä pysyi lähes ennallaan

Koko kansantaloudessa tehtiin vuonna 2011 yhteensä 4,0 miljardia työtuntia. Tehtyjen työtuntien määrä yhteensä vuonna 2011 oli 0,9 prosenttia suurempi kuin vuonna 2010. Työtuntien määrä työllistä kohti pysyi lähes ennallaan edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2010 työlliset tekivät keskimäärin 1 634 työtuntia vuodessa, kun vastaava luku vuonna 2011 oli 1 631 tuntia vuodessa.

Alityöllisiä oli vuonna 2011 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kun vuonna 2010 alityöllisiä oli 120 000 henkeä, oli määrä laskenut 113 000:een vuonna 2011. Alityöllisiä ovat henkilöt, jotka vasten tahtoaan tekevät esimerkiksi osa-aikatyötä tai lyhennettyä työviikkoa.

2.2 Työttömyys väheni vuonna 2011

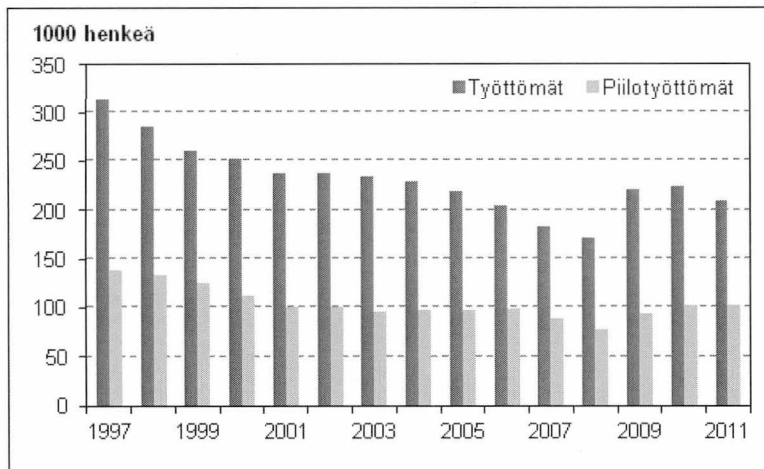
Vuonna 2011 työttömiä oli 16 000 henkeä vähemmän kuin edellisvuonna. Työttömänä oli keskimäärin 209 000 henkeä. Miehiä oli työttömänä 117 000 ja naisia 91 000. Vuoteen 2010 verrattuna työttömiä

miehiä oli 9 000 ja naisia 7 000 vähemmän. Työttömien määrä väheni jokaisella vuosineljänneksellä verrattuna edellisvuoden vuosineljänneksiin.

Työttömyysaste oli vuonna 2011 keskimäärin 7,8 prosenttia, vuonna 2010 se oli 8,4 prosenttia. Miesten työttömyysaste oli 8,4 ja naisten 7,1 prosenttia.

Vuonna 2011 työttömien lisäksi oli 103 000 työvoiman ulkopuolella olevaa piilotyöttömäksi kutsuttua henkilöä, jotka olisivat halunneet ja voineet ottaa vastaan työtä, mutta eivät olleet sitä aktiivisesti etsineet. Näitä piilotyöttömiä oli lähes saman verran kuin vuotta aiemmin. Eniten piilotyöttömiä oli 15–24-vuotiaiden (33 000) ja 55–64-vuotiaiden (26 000) ikäryhmissä. Työttömiä ja piilotyöttömiä oli yhteensä 312 000 henkeä vuonna 2011. (Kuvio 6.)

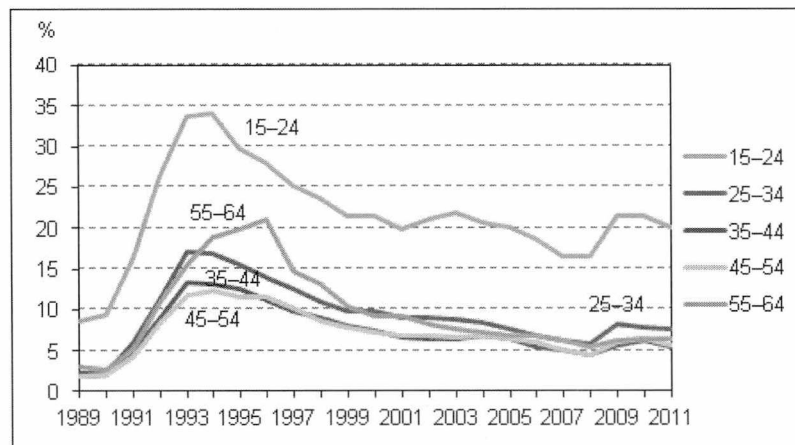
Kuvio 6. Työttömät ja piilotyöttömät vuosina 1997–2011, 15–74-vuotiaat

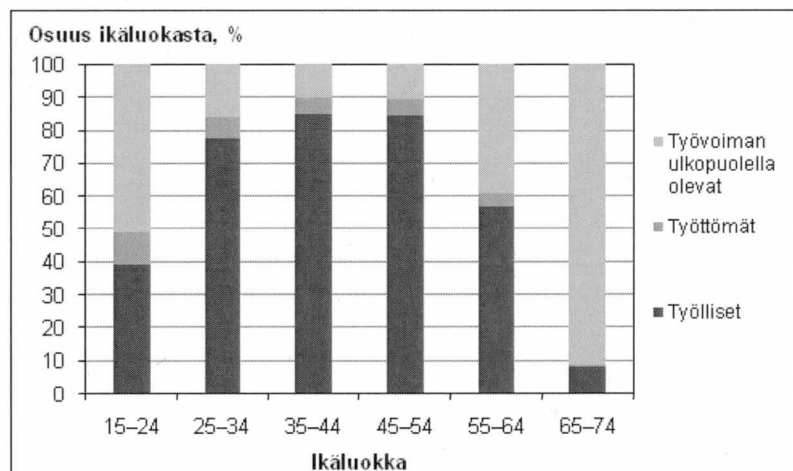
Vuonna 2011 nuorten 15–24-vuotiaiden työttömyysaste eli työttömien osuus työvoimasta oli 20,1 %. Nuorten työttömyysaste oli 1,3 prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisenä vuonna. Muissa ikäryhmissä työttömyysasteet laskivat vain hieman (kuvio 7). Noin kolmasosa kaikista työttömistä oli alle 25-vuotiaita. 15–24-vuotiaita oli työttömänä 65 000 henkeä.

Työttömien osuudet koko ikäluokasta olivat lähes samalla tasolla vuonna 2011 kuin vuonna 2010. 15–24-vuotiaita oli vuonna 2011 työttömänä noin 10 prosenttia ikäluokasta (kuvio 8).

Kuvio 7. Työttömyysasteet iän mukaan vuosina 1989–2011, %

Kuvio 8. Työllisten, työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien osuudet ikäluokasta vuonna 2011, %

Lomautettuina oli keskimäärin 12 000 henkeä vuonna 2011, kun edellisvuonna lomautettuja oli keskimäärin 21 000. Verrattuna vuoden 2010 vuosineljänneksiin, lomautettujen määrä pieneni jokaisena vuosineljänneksenä (taulukko 1).

Taulukko 1. Lomautettujen määrä vuosina 2009–2011 vuosineljänneksittäin, 15–74-vuotiaat

	Vuosi		
	2009	2010	2011
Vuosineljännes	Henkeä	Henkeä	Henkeä
I	38 000	35 000	18 000
II	42 000	19 000	11 000
III	31 000	15 000	9 000
IV	36 000	14 000	11 000
Vuosikeskiarvo	37 000	21 000	12 000

Vuonna 2011 lomautetuista määrittyi työttömiksi 22 prosenttia, työllisiksi 33 prosenttia ja työvoiman ulkopuolella oleviksi 44 prosenttia.

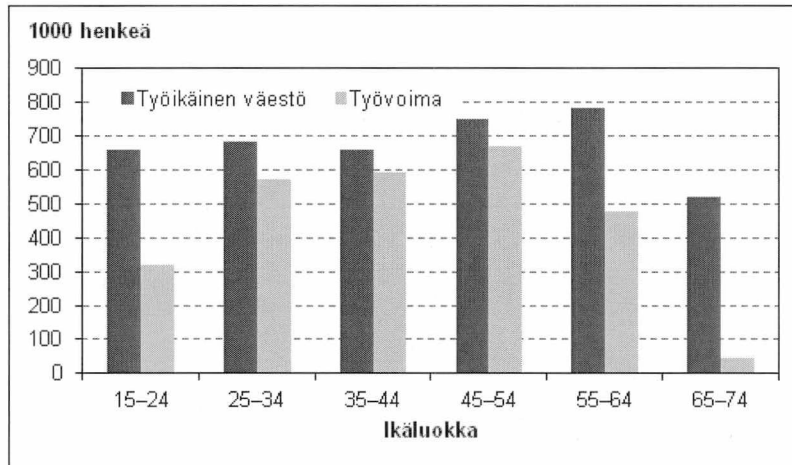
2.3 Työvoimaan kuuluvien määrä kasvoi vuonna 2011

Työikäisen väestön määrä kasvoi Suomessa 15 000 hengellä vuodesta 2010 vuoteen 2011. Vuonna 2011 Suomen väestöstä työikäisiä 15–74-vuotiaita oli 4 059 000 henkeä. Eniten kasvoi 65–74-vuotiaiden määrä (31 000). 55–64-vuotiaat muodostavat suurimman ikäryhmän työikäisistä (kuvio 9).

Työvoimaan kuuluvien määrä kasvoi 11 000 hengellä vuonna 2011. Työvoimaosuus suureni vuosien 2010 ja 2011 välillä kaikissa muissa ikäryhmissä paitsi 25–34-vuotiaiden ikäryhmässä, jossa se pysyi lähes ennallaan.

Työvoiman ulkopuolella oli 1 376 000 henkeä vuonna 2011. Määrä kasvoi 5 000 hengellä edellisvuodesta. Työvoiman ulkopuolella olevien määrä kasvoi ainoastaan 65–74-vuotiaiden ikäryhmässä ja väheni 15–64-vuotiaiden ikäryhmässä.

Kuvio 9. Työikäinen väestö ja työvoima iän mukaan vuonna 2011

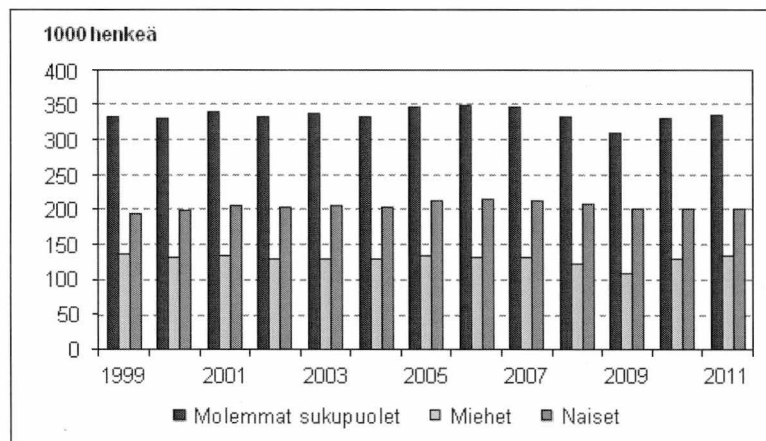

2.4 Uusissa, alle vuoden kestäneissä työsuhteissa olleiden palkansaajien määrä kasvoi vuonna 2011

Määräaikaisuus yleisempää naisilla kuin miehillä

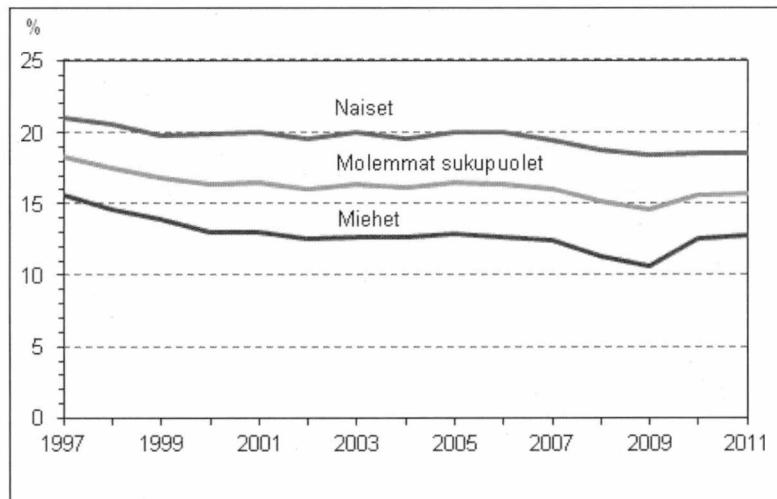
Suomessa oli vuonna 2011 keskimäärin 2 143 000 palkansaajaa, mikä oli 23 000 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin. Jatkuvassa työsuhteessa olevien palkansaajien määrä kasvoi 17 000 ja määräaikaisessa työsuhteessa työskentelevien 6 000 hengellä. Kaikkiaan määräaikaisia palkansaajia oli 336 000 (kuvio 10). Määräaikaisuus on edelleen yleisempää naisilla kuin miehillä. Määräaikaisista palkansaajista oli naisia 202 000 ja miehiä 135 000 vuonna 2011.

Kuvio 10. Määräaikaisessa työsuhteessa olevat palkansaajat sukupuolen mukaan vuosina 1999–2011, 15–74-vuotiaat

Vuonna 2011 palkansaajien kaikista työsuhteista 84 prosenttia oli jatkuvia ja 16 prosenttia määräaikaisia. Osuudet olivat samoja kuin edellisellä vuonna. Määräaikaisten osuus palkansaajista oli edelleen pidempiaikaista keskiarvoa pienempi. Määräaikaisten osuus naispalkansaajista oli 19 ja miespalkansaajista 13 prosenttia. Miespalkansaajien määräaikaisten työsuhteiden määrä ja osuus kasvoivat hieman vuonna 2011. Naispalkansaajilla ne pysyivät edellisen vuoden tasolla. (Kuvio 11.)

Kuvio 11. Määräaikaisten osuus palkansaajista sukupuolen mukaan vuosina 1997–2011, 15–74-vuotiaat, %

Eniten määräaikaisten työsuhteiden määrä kasvoi vuoden 2011 ensimmäisellä vuosineljänneksellä verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Viimeisen vuosineljänneksen aikana sen sijaan määräaikaisten työsuhteiden määrä väheni hieman.

Kaksi kolmesta määräaikaisesta palkansaajasta haluaisi pysyvää työtä

Määräaikainen työ voi olla palkansaajalle joko toivottu tai vastentahtoinen työsuhteen muoto. Vuonna 2011 noin 27 prosenttia määräaikaisista palkansaajista ei halunnut pysyvää työtä. Heistä suurin osa oli 15–24-vuotiaita. Kesätyöntekijät ovat tyypillinen vapaaehtoisesti määräaikaista työtä tekevä ryhmä.

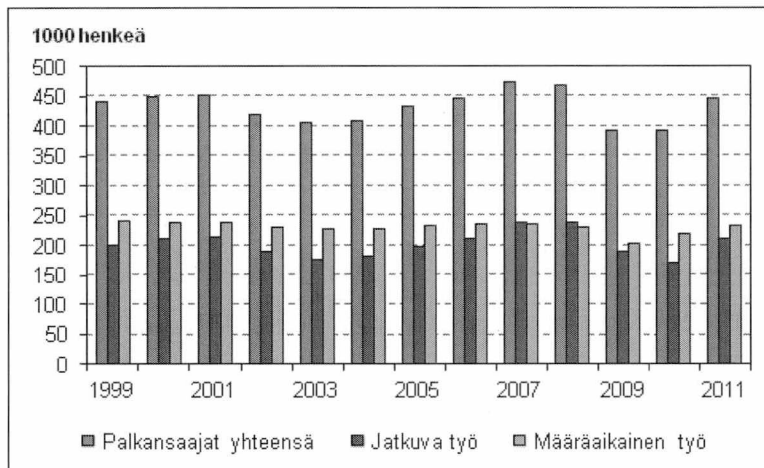
Tavallisempaa kuitenkin on, että määräaikaisessa työsuhteessa työskennellään siksi, että pysyvää työtä ei ole löytynyt. Vuonna 2011 määräaikaisista noin 63 prosentille vakituisen työn puute oli syy määräaikaisuuteen. Vastentahtoisesti määräaikaisessa työsuhteessa olevien osuus määräaikaisista palkansaajista pysyi lähes samana vuodesta 2010 vuoteen 2011.

Vuonna 2011 työmarkkinoilla oli 208 000 määräaikaista palkansaajaa, jotka eivät olleet löytäneet vakituista työpaikkaa, vaikka olisivat sellaisen halunneet. Heistä 129 000 oli naisia ja 79 000 miehiä. Vastentahtoinen määräaikaisuus yleistyy iän myötä.

Uusissa, alle vuoden kestäneissä työsuhteissa olleiden palkansaajien määrä kasvoi

Niiden palkansaajien määrä, joiden työsuhde oli kestänyt alle vuoden, kasvoi selvästi vuoteen 2010 verrattuna. Vuonna 2011 näitä palkansaajia oli 446 000 eli noin 53 000 enemmän kuin vuonna 2010. (Kuvio 12.)

Kuvio 12. Uudet, alle vuoden kestäneet työsuhteet vuosina 1999–2011, 15–74-vuotiaat

Alle vuoden kestäneistä työsuhteista 52 prosenttia oli määräaikaisia. Osuus oli yhden prosenttiyksikön pienempi kuin vuonna 2010 ja neljä prosenttiyksikköä pienempi kuin vuonna 2009.

Naisten ja miesten välillä on ollut selkeä ero sen suhteen, onko uusi työsuhde määräaikainen vai jatkuva. Tilanne on pysynyt samanlaisena vuodesta 1997, josta vertailukelpoinen aikasarja alkaa. Vuonna 2011 naisten uusista työsuhteista määräaikaisia oli 58 prosenttia ja miesten 46 prosenttia.

Vuokratyötä teki vain prosentti palkansaajista

Vuokratyöllä tarkoitetaan työsuhdetta, jossa palkansaaja työskentelee työvoimaa välittävän tai vuokraavan yrityksen kautta. Tietoa vuokratyötä tekevästä on kerätty työvoimatutkimuksessa vuodesta 2008 lähtien. Vuonna 2011 vuokratyötä teki keskimäärin 28 000 henkeä eli saman verran kuin vuonna 2010.

Vuokratyöntekijöistä noin puolet oli naisia.

Vuokratyöntekijöiden osuus palkansaajista oli vain prosentin verran vuonna 2011. Vuokratyön tekeminen on siten varsin marginaalinen työnteen muoto Suomen työmarkkinoilla. Vuokratyötä tekevät pääasiassa nuoret: 15–24-vuotiaista palkansaajista noin 5 prosenttia teki vuokratyötä.

Vuokratyö jakaantuu monille toimialoille. Yleisintä vuokratyötä oli tukku- ja vähittäiskaupassa, majoitus- ja ravitsemistoiminnassa sekä teollisuudessa. Kaikilla näillä toimialoilla vuokratyöntekijöitä oli muutama tuhat.

2.5 Osa-aikatyöntekijöiden määrä kasvoi hieman

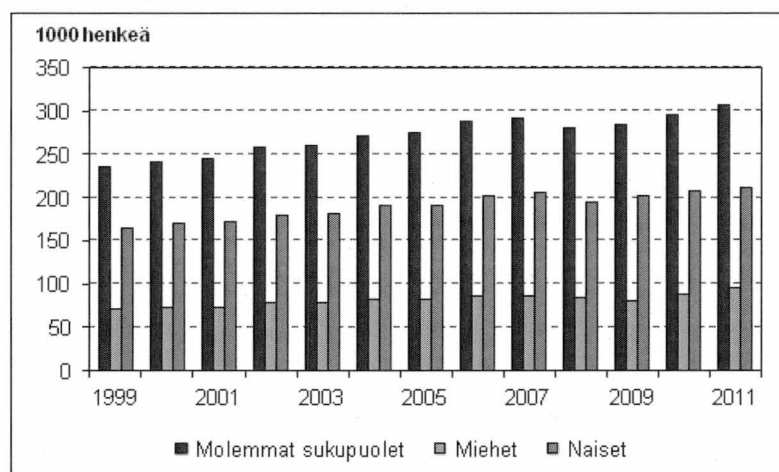
Osa-aikaisia palkansaajia eniten naisvaltaisilla toimialoilla

Työvoimatutkimuksen mukaan osa-aikaisia työllisiä oli 369 000 henkeä vuonna 2011. Noin 15 prosenttia kaikista työllisistä teki osa-aikatyötä. Heistä 307 000 oli palkansaajia. Työvoimatutkimuksessa osa-aikaisuus perustuu vastaajan omaan ilmoitukseen. Seuraavassa käsitellään vain osa-aikaisia palkansaajia.

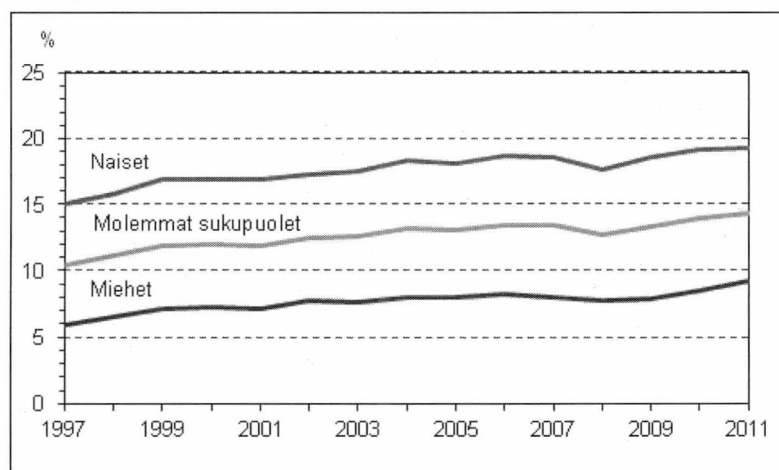
Vuonna 2011 osa-aikaisten palkansaajien määrä kasvoi hieman (+12 000) edellisestä vuodesta. Osa-aikaisten osuus palkansaajista oli 14 prosenttia. Pidemmän ajan trendi osa-aikaisuudessa on ollut kasvava vuodesta 1997. Osa-aikainen työ on yleisempää naisilla kuin miehillä. Osa-aikaisia oli naispalkansaajista 211 000 eli 19 prosenttia ja miespalkansaajista 96 000 eli 9 prosenttia. (Kuviot 13 ja 14.)

Lähes kolme neljäsosaa osa-aikaisista palkansaajista työskenteli yksityisellä sektorilla. Osa-aikatyötä tekevien määrä oli suurin naisvaltaisilla tukku- ja vähittäiskaupan sekä sosiaali- ja terveystalouden toimialoilla. Osa-aikatyötä tekevien osuus alan kaikista palkansaajista oli suurin, 38 prosenttia, vähittäiskaupassa (pl. moottoriajoneuvojen kauppa).

Kuvio 13. Osa-aikaiset palkansaajat sukupuolen mukaan vuosina 1999–2011, 15–74-vuotiaat

Kuvio 14. Osa-aikaisten palkansaajien osuus palkansaajista sukupuolen mukaan vuosina 1997–2011, 15–74-vuotiaat, %

Opiskelu edelleen yleisin syy osa-aikatyön tekemiseen

Monille osa-aikatyötä tekeville osa-aikaisuus sopii hyvin elämäntilanteeseen. Sen sijaan osa-aikaisuutta voi pitää alityöllisyyden yhtenä muotona silloin, kun palkansaaja ei ole onnistunut saamaan kokoaikaista työtä, vaikka olisi halunnut.

Vuonna 2011 opiskelu oli edelleen palkansaajien yleisin syy työskennellä osa-aikaisesti. Tämän syyn ilmoitti noin 28 prosenttia osa-aikaisista. Osa-aikatyön tekeminen on yleisintä 15–24-vuotiailla palkansaajilla, joista 39 prosenttia työskenteli osa-aikaisesti vuonna 2011.

Muita elämäntilanteeseen liittyviä syitä osa-aikatyöhön olivat lasten tai omaisen hoito ja terveydelliset syyt. Lasten tai omaisen hoidon osa-aikaisuuden syyksi ilmoittaneista lähes kaikki olivat naisia. Reilulla neljäsosalla osa-aikaisista palkansaajista osa-aikaisuuden syy oli se, ettei kokoaikaista työtä ollut saatavilla. Vuonna 2011 vastentahtoisesti osa-aikaista työtä tekeviä palkansaajia oli 82 000, joista 58 000 oli naisia ja 24 000 miehiä.

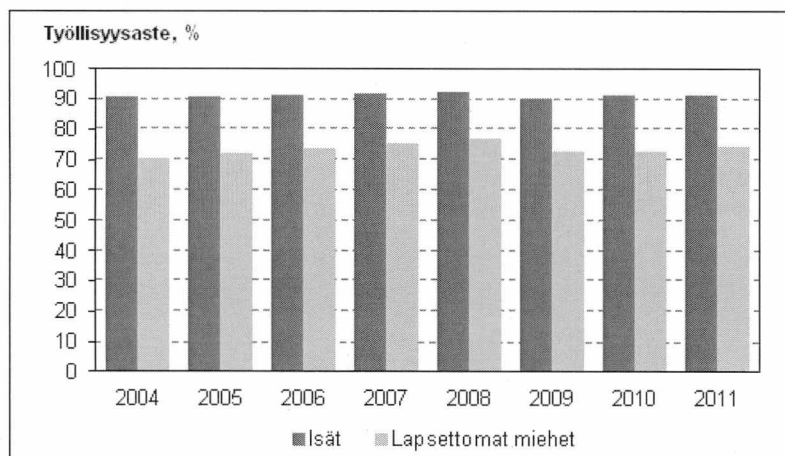
55–64-vuotiaista palkansaajista oli osa-aikaisia 65 000 henkeä, mikä oli lähes 18 prosenttia tämän ikäryhmän palkansaajista.

3 Perheet ja työ vuonna 2011

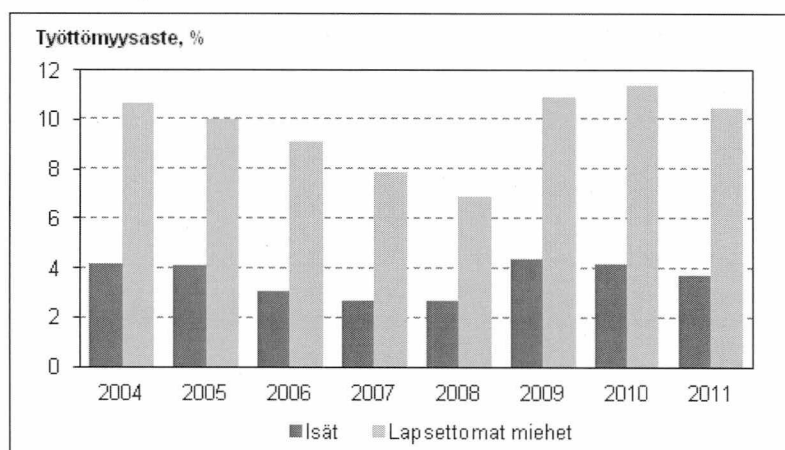
3.1 Isien ja äitien työllisyys säilyi lähes ennallaan taantuman aikana

Vuoden 2008 lopulla alkaneen taantuman seurauksena miesten työttömyys kasvoi naisten työttömyyttä enemmän. Alaikäisten lasten vanhempien työllisyys pysyi kuitenkin lähes ennallaan. Taantumun mukanaan tuomat lomautukset, irtisanomiset ja työttömyyden yleistymisen ovat kohdistuneet enemmän lapsettomiin miehiin kuin alle 18-vuotiaiden lasten isiin. Lapsiperheiden isät ovat voimakkaasti kiinni työelämässä, ja heidän työllisyysasteensa on pysynyt korkeana ja työttömyysasteensa alhaisena taantumasta huolimatta. (Kuvio 15 ja 16.)

Kuvio 15. Isien ja lapsettomien miesten työllisyysasteet vuosina 2004–2011, 20–59-vuotiaat

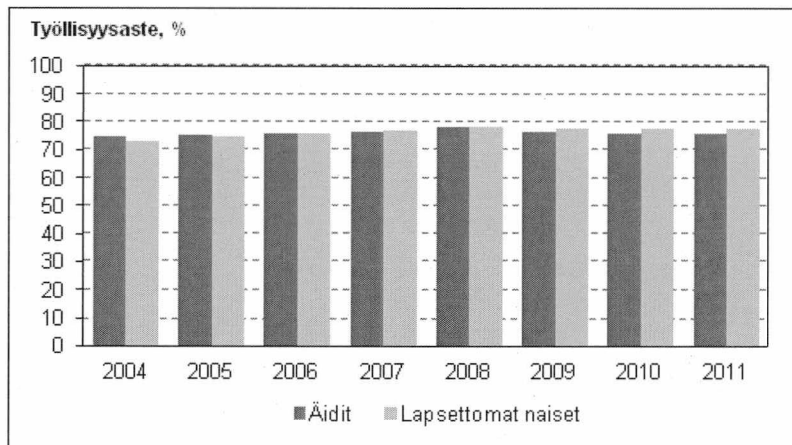

Kuvio 16. Isien ja lapsettomien miesten työttömyysasteet vuosina 2004–2011, 20–59-vuotiaat

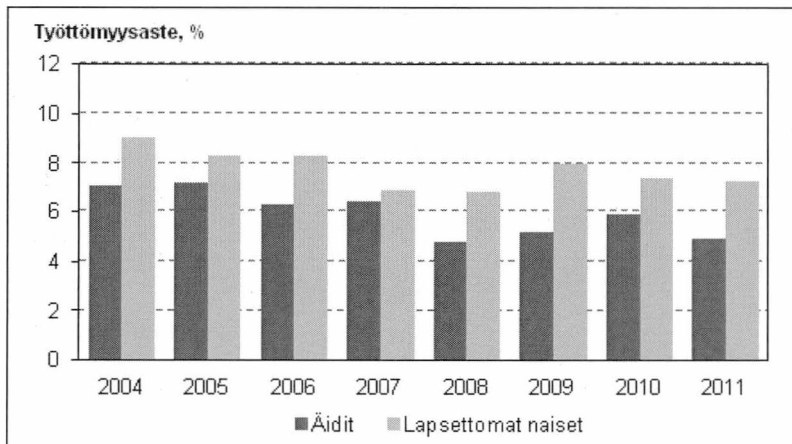

Toisin kuin miehillä, ero lapsettomien naisten ja äitien työllisyysasteiden välillä on ollut hyvin pieni. 20–59-vuotiaiden äitien ja saman ikäryhmän lapsettomien naisten työllisyysasteet ovat pysytelleet runsaan 70 prosentin ja vajaan 80 prosentin välillä. Taantumun vaikutus naisten työllisyysasteisiin oli myös huomattavasti pienempi kuin miehillä. (Kuvio 17.) Verrattuna alle 18-vuotiaiden lasten äiteihin lapsettomien naisten työttömyysaste on ollut jonkin verran suurempi. Kuitenkin lapsettomien naisten työttömyysaste on ollut samanikäisiin lapsettomiin miehiin verrattuna pienempi. (Kuvio 18.)

Kuvio 17. Äitien ja lapsettomien naisten työllisyysasteet vuosina 2004–2011, 20–59-vuotiaat

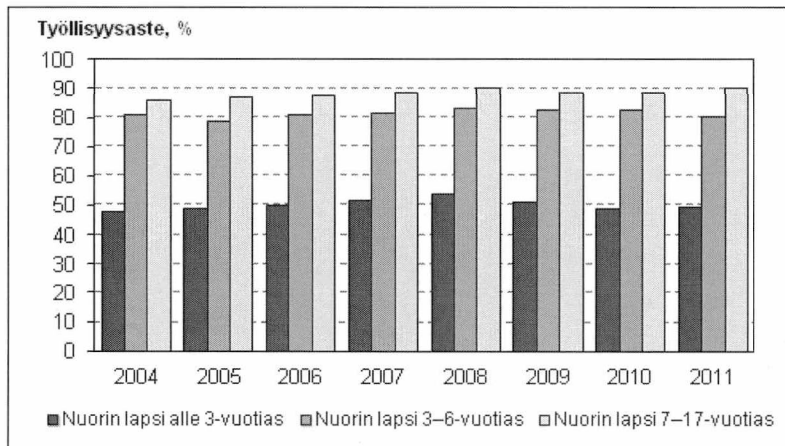
Kuvio 18. Äitien ja lapsettomien naisten työttömyysasteet vuosina 2004–2011, 20–59-vuotiaat

3.2 Äitien perhevapaiden käyttö on yleistynyt hieman

Perheen nuorimman lapsen iällä on selvä vaikutus 20–59-vuotiaiden äitien työllisyyteen (kuvio 19). Nuorimman lapsen ollessa alle kolmevuotias on äideistä työllisiä vain noin puolet. Äitien työllisyysaste nousee noin 90 prosenttiin eli samalle tasolle kuin isien vasta silloin, kun nuorin lapsi on kouluikässä. Isien työllisyysaste puolestaan pysyy yhtä korkeana lasten iästä riippumatta. Tämä kertoo siitä, että pitkiä perhevapaita pitävät edelleen lähinnä äidit.

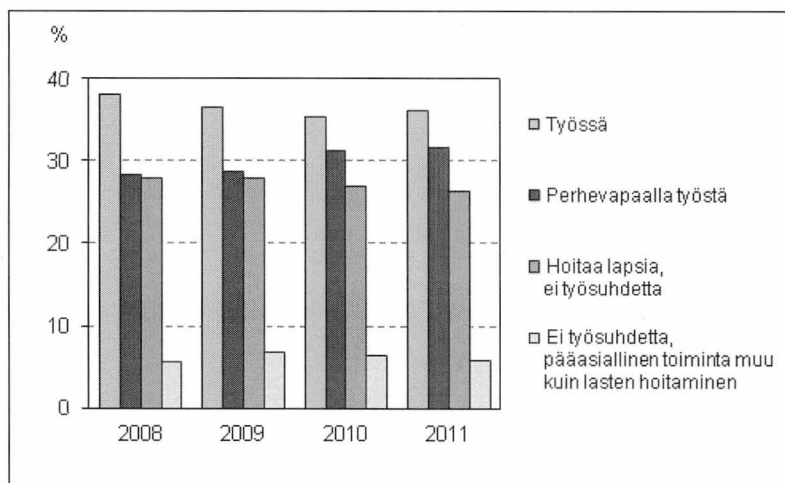
Kuvio 19. Äitien työllisyysasteet nuorimman lapsen iän mukaan vuosina 2004–2011, 20–59-vuotiaat

Pelkkä työllisyysaste ei kuitenkaan vielä kerro, kuinka moni pienten lasten vanhemmista tosiasiaassa on työssä. Työvoimatutkimuksessa luokitellaan työllisiksi työstä äitiys- ja isyysvapaalla olevat sekä ne, joiden poissaolo työstä on kestänyt alle kolme kuukautta. Näin ollen etenkin pienten lasten äitien kohdalla työllisten joukossa on runsaasti sellaisia äitejä, jotka tosiasiaassa ovat kotona hoitamassa lasta. Vastaavasti hoitovapaalla olevat äidit luokituttavat useimmiten työvoiman ulkopuolelle, sillä hoitovapaata pidetään yleensä äitiysvapaan ja vanhempainvapaan perään, jolloin vapaan kokonaiskesto on pitkä.

Kuviossa 20 näkyvät omana ryhmänään ne alle kolmevuotiaiden lasten äidit, jotka olivat tosiasiallisesti työssä. Lisäksi on kuvattu erikseen perhevapaalla (äitiys-, vanhempain- tai hoitovapaalla) työsuhteesta olevat sekä lapsiaan kotona hoitavat, joilla ei ole voimassa olevaa työsuhdetta. Neljäntenä joukkona ovat ne, jotka ovat itse ilmoittaneet pääasialliseksi toiminnaksi muun kuin lasten hoitamisen. Tähän luokkaan sisältyvät esimerkiksi opiskelijat ja työttömät.

Kuvio 20. Alle kolmevuotiaiden lasten äitien työssäolo ja perhevapaat vuosina 2008–2011, 20–59-vuotiaat

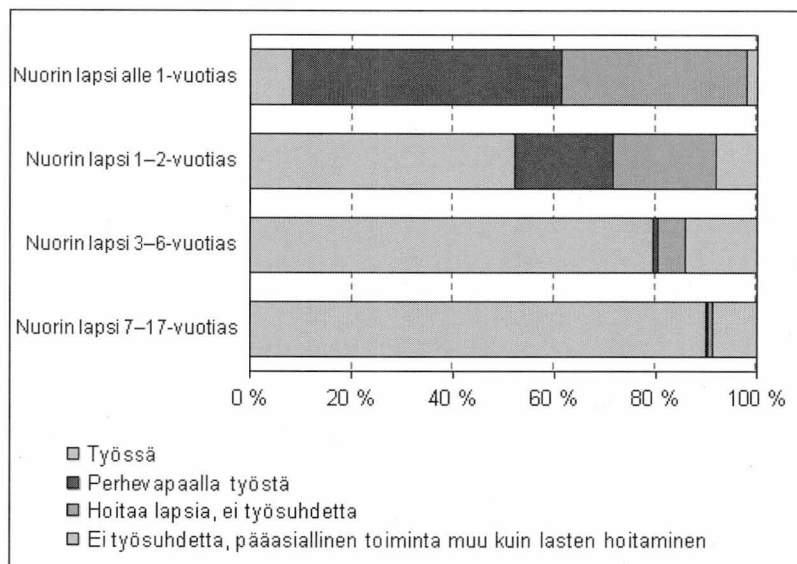

Vuosien 2008 ja 2009 taitteessa alkanut taantuma heijastui pienten lasten äitien työssäkäyntiin siten, että perhevapaalla olevien osuus hieman kasvoi ja vastaavasti työssä oleminen hieman väheni. Vuonna 2011 tilanne on pysynyt melko samanlaisena kuin vuonna 2010. (Kuvio 20.)

Kun perhevapaalla olleet erotellaan työssä olleista, nähdään että tosiasiaassa vain reilu kolmannes alle kolmevuotiaiden äideistä oli työssä vuonna 2011. Alle yksivuotiaiden äidit ja 1–2-vuotiaiden äidit ovat kuitenkin hyvin erilaisia ryhmiä (kuvio 21). Niistä äideistä, joiden nuorin lapsi oli alle yksivuotias, työssä oli runsas kahdeksan prosenttia, perhevapaalla yli puolet ja lasta hoitamassa ilman työsuhdetta reilu kolmannes. Nuorimman lapsen ollessa 1–2-vuotias jo yli puolet äideistä oli työssä. Työssä olevien äitien

osuus nousee siis nuorimman lapsen iän myötä nopeasti, kun äidit joko palaavat perhevapaailta töihin tai työllistyvät.

Kuvio 21. Äitien työssäolo ja perhevapaat nuorimman lapsen iän mukaan vuonna 2011, 20–59-vuotiaat

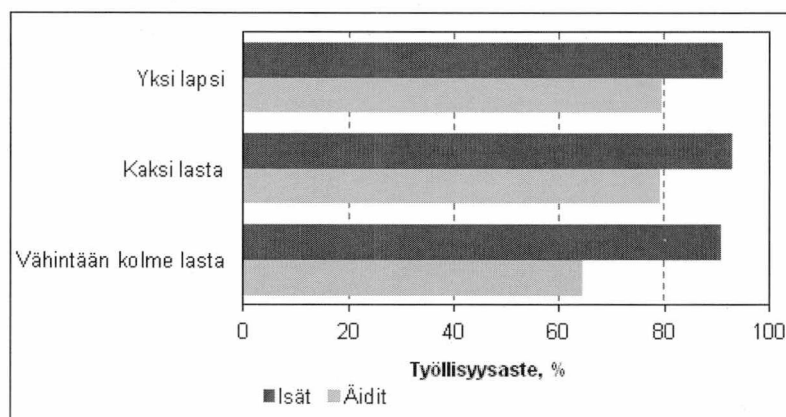

Isien perhevapaat ovat yleensä lyhyempiä kuin äitien. Isyysvapaan, isäkuukauden tai alle kolmen kuukauden pituisen hoitovapaan aikana isät luokittevat työllisiksi, ja siksi perhevapailla ei ole juuri vaikutusta isien työllisyysasteeseen. Isien työllisyyden kuva ei juuri muutu, kun perhevapaalla olevat erotellaan työssä olevista, sillä alle kolmevuotiaiden isistä vain kaksi prosenttia oli tutkimusviikolla perhevapaalla työstä vuonna 2011.

3.3 Kotiäitiys yleistyy kolmannen lapsen myötä

Lasten iän lisäksi myös lasten lukumäärällä on vaikutusta äitien työllisyyteen (kuvio 22). Kahden lapsen äideistä 79 prosenttia oli työllisiä vuonna 2011, mutta jos lapsia oli vähintään kolme, oli äideistä työllisiä enää 64 prosenttia. Vuonna 2009 vastaavat luvut olivat 82 ja 65 prosenttia. Isien työllisyyden lasten lukumäärällä ei ollut vaikutusta vuonna 2011. Vuonna 2009 kahden lapsen isistä oli työllisiä 92 prosenttia ja kolmen lapsen isistä 88 prosenttia. Luvut koskevat 20–59-vuotiaiden ikäryhmää.

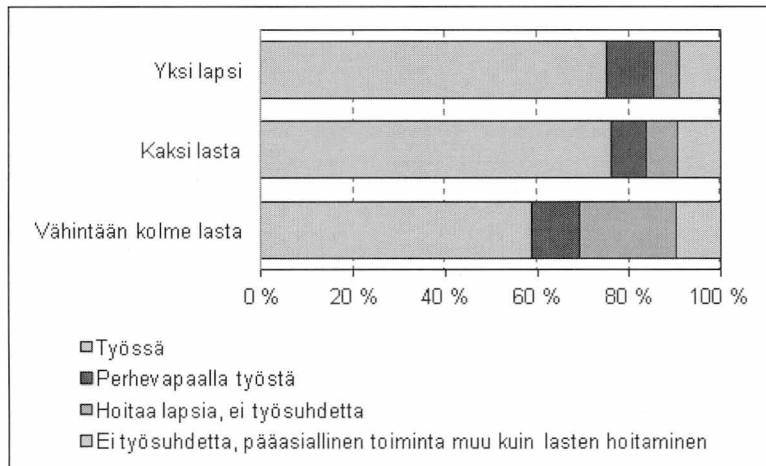
Kuvio 22. Isien ja äitien työllisyysasteet lasten lukumäärän mukaan vuonna 2011, 20–59-vuotiaat

Kolmilapsisten tai suurempien perheiden äideillä kotiäitiys onkin selvästi yleisempää kuin yksi- ja kaksilapsisten perheiden äideillä. Noin joka viides vähintään kolmilapsisen perheen äideistä hoiti lapsia

kotona ilman työsuhdetta vuonna 2011 (kuvio 23). Yhden ja kahden lapsen äideillä työssäolo ja lastenhoito olivat lähes yhtä yleisiä. Ne äidit, joilla ei ollut voimassa olevaa työsuhdetta, ilmoittivat itse pääasialliseksi toiminnakseen joko lasten hoitamisen tai jonkin muun. Kotiäideiksi tässä on tulkittu sellaiset äidit, joilla ei ollut voimassa olevaa työsuhdetta ja jotka ilmoittivat pääasiassa hoitavansa lapsiaan.

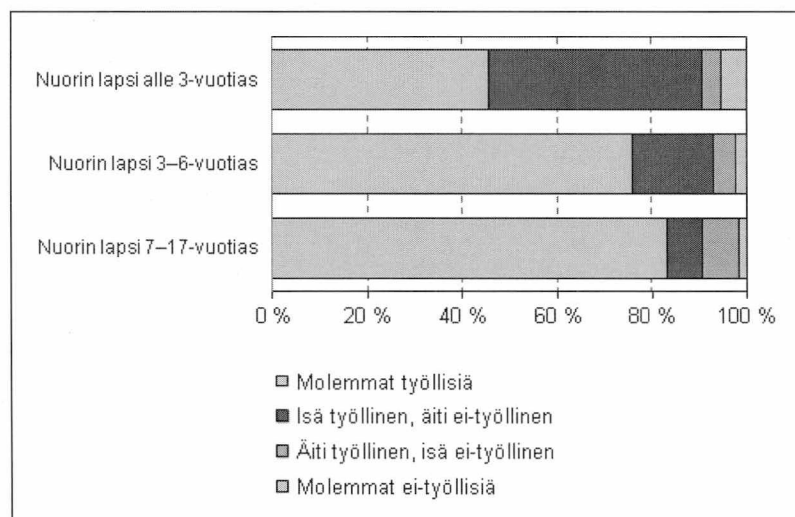
Kuvio 23. Äitien työssäolo ja perhevapaat lasten lukumäärän mukaan vuonna 2011, 20–59-vuotiaat

3.4 Lapsiperheissä molemmat vanhemmat yleensä työllisiä

Sekä isä että äiti olivat työllisiä 70 prosentissa kaikista kahden huoltajan lapsiperheistä vuonna 2011. Lasten ollessa pieniä on tavallista, että isä on töissä ja äiti kotona hoitamassa lapsia. Tämä järjestely on kuitenkin suhteellisen lyhytaikainen, ja niin sanottu kahden ansaitsijan malli yleistyy nuorimman lapsen kasvaessa. Kun nuorin lapsi on 3–6-vuotias, 76 prosentissa kahden vanhemman perheistä molemmat vanhemmat ovat työllisiä, ja kouluikäisten lasten vanhemmista jo 83 prosenttia. (Kuvio 24.)

Kuvio 24. Vanhempien työmarkkina-asema kahden 20–59-vuotiaan huoltajan lapsiperheissä nuorimman lapsen iän mukaan vuonna 2011

Kahden vanhemman perheistä, joiden nuorin lapsi oli alle yksivuotias, neljä viidestä oli sellaisia, joissa isä oli työssä ja äiti joko perhevapaalla tai muuten hoitamassa lapsia kotona. Nuorimman lapsen ollessa 1-2-vuotias joka toisessa perheessä äitikin oli palannut töihin ja enää noin kolmannes äideistä oli perhevapaalla tai muuten hoitamassa lapsia kotona.

Asetelma on siis suurimmassa osassa pienten lasten perheitä edelleen hyvin perinteinen vanhempien työhön osallistumisen suhteen. Sellaisia perheitä, joissa äiti oli työssä ja isä hoitamassa lapsia, oli alle kolmevuotiaiden lasten perheistä neljä prosenttia vuonna 2011.

3.5 Työvoimatutkimuksen kotitalousosa

Kotitalousosa antaa tietoa perheiden työllisyydestä

Tässä luvussa esitetyt tiedot perustuvat työvoimatutkimuksessa saattuihin haastattelutietoihin. Suurimmassa osassa Euroopan maita työvoimatutkimuksen tiedonkeruu perustuu kotitalousotokseen, mikä tarkoittaa sitä, että haastatellaan samalla kertaa kaikki tietyssä osoitteessa asuvat saman kotitalouden jäsenet. Suomen lisäksi vain Ruotsissa, Tanskassa ja Sveitsissä otos on henkilö pohjainen, eli haastateltavana on vain otokseen poimittu kohdehenkilö.

EU:n asetus kuitenkin edellyttää tietoja myös kotitaloudesta, ja Suomessa tämä on ratkaistu hyödyntämällä työvoimatutkimuksen paneeliominaisuutta. Samaa henkilöä haastatellaan työvoimatutkimuksessa yhteensä viisi kertaa puolentoista vuoden aikana. Viidennellä haastattelukerralla tehdään perushaastattelun lisäksi kotitaloushaastattelu, jossa selvitetään kohdehenkilön kotitalouden jäsenet sekä kotitalouteen kuuluvien 15–74-vuotiaiden toiminta työmarkkinoilla. Näin saatavan aineiston avulla voidaan tarkastella esimerkiksi perheen yhteyttä työllisyyteen sekä molempien puolisoitten työmarkkina-asemaa yhdessä. Tässä luvussa on kuitenkin keskitytty vain perheisiin, joiden vanhemmat kuuluvat ikäryhmään 20–59 vuotta.

Vuoden 2011 kotitalousaineistossa on noin 55 000 henkilöä, jotka muodostavat 23 000 kotitaloutta. Työvoimatutkimuksen kotitalousosaa on kerätty nykymuotoisena vuodesta 2003, ja tiedot ovat julkaistavissa pääsääntöisesti vuodesta 2004 lähtien.

Perheet ja työ vuonna 2011 -lukua koskevat käsitteet ja määritelmät

Lapsiperheen vanhempia ovat ne naiset ja miehet, joilla on samassa kotitaloudessa asuvia alle 18-vuotiaita omia tai puolison lapsia

Lapsettomiksi luokitellaan tässä naiset ja miehet, joilla ei ole samassa kotitaloudessa asuvia alle 18-vuotiaita lapsia. Lapsettomiin kuuluvat siis

- henkilöt, joilla ei ole lainkaan lapsia
- ns. etävanhemmat, joiden lapsi asuu tai on kirjoilla toisen vanhemman luona
- sekä vanhemmat, joiden lapset ovat täyttäneet 18 vuotta tai ovat jo muuttaneet omaan kotitalouteen.

Yli 99 prosenttia alle 18-vuotiaiden lasten vanhemmista sijoittuu ikäryhmään 20–59-vuotiaat, joten tässä luvussa tarkastellaan kyseiseen ikäryhmään kuuluvia vanhempia. Heidän vertailuryhmänään käytetään samanikäisiä lapsettomia, jotta ryhmät olisivat iän ja elämänvaiheen suhteen vertailukelpoisia.

Perhevapaisiin sisältyvät äitiys- ja isyysvapaa, vanhempainvapaa (ml. isäkuukausi) ja hoitovapaa. Ne ovat vapaita, joita pienten lasten vanhemmilla on lain mukaan oikeus pitää työstä lasten hoidon takia siihen saakka, kun nuorin lapsi täyttää kolme vuotta. Vanhempien työsuhde säilyy perhevapaiden ajan. Perhevapailta olevista luokitellaan työvoimatutkimuksessa työllisiksi äitiys- ja isyysvapaalla olevat sekä ne, joiden vapaat kestävät vähemmän kuin kolme kuukautta.

Hoitaa lapsia, ei työsuhdetta: Näillä henkilöillä ei ole työsuhdetta ja he ovat haastattelussa ilmoittaneet pääasialliseksi toiminnakseen lasten hoitamisen.

Ei työsuhdetta, pääasiallinen toiminta muu kuin lasten hoitaminen: Näillä henkilöillä ei ole työsuhdetta ja he ovat haastattelussa ilmoittaneet pääasialliseksi toiminnakseen muun kuin lasten hoitamisen. Tähän luokkaan sisältyvät esimerkiksi opiskelijat ja työttömät.

4 Työvoimatutkimuksen tietosisältö vuodesta 2008 alkaen

1. Työmarkkina-asema ja muu toiminta

- Työvoima
- Työlliset ja työllisyysaste
- Työttömät ja työttömyysaste
- Työvoimaan kuulumattomien toiminta
- Pääasiallinen toiminta (oma käsitys)

2. Työpaikkaa ja ammattia koskevia tietoja sekä pää- että sivutyössä

- Työpaikkojen lukumäärä
- Työpaikan koko
- Toimiala
- Työnantajasektori (yksityinen, kunta, valtio)
- Työpaikan sijaintikunta ja -maa
- Ammatti
- Ammattiasema (palkansaaja, yrittäjä, yrittäjäperheenjäsen)
- Sosioekonominen asema (työntekijä, toimihenkilö)
- Yrittäjien palkattu työvoima
- Palkansaajien toimiminen esimiestehtävissä
- Palkansaajien kuukausipalkka

3. Työsuhteeseen liittyviä tietoja

- Työsuhteen pysyvyys / määräaikaisuus sekä määräaikaisen työsuhteen syy
- Työsuhteen kesto
- Osa-aikatyö / kokoaikatyö sekä osa-aikatyön syy
- Vuokratyö

4. Työaikaan ja työaikajärjestelyihin liittyviä tietoja

- Vuorotyö
- Jaksotyö
- Säännöllinen tai tavanomainen viikkotyöaika
- Tehdyt työtunnit (työpanos) pää- ja sivutyössä
- Tehdyt työpäivät
- Ylityöt (palkallinen / palkaton)
- Päivystys työpaikalla
- Ilta-, yö- ja viikonlopputyö
- Kotona työskentely
- Poissaolo tutkimusviikolla: pääasiallinen syy ja poissaolon kesto
- Sairauspoissaolot ja perhevapaat

5. Työttömyys, alityöllisyys, työnhaku

- Lomautus määräajaksi tai toistaiseksi
- Työttömyyden kesto
- Työnhakutavat
- Työnhaun esteet
- Etsityn työn laatu (kokoaika- vai osa-aikatyö, palkansaaja- vai yrittäjätyö)
- Voimassaoleva työnhaku työvoimatoimistossa ja työttömyyskorvaus
- Alityöllisyys: haluaisiko työllinen lisätä nykyistä työaikaa
- Työllisten toivoma viikkotyöaika
- Piilotyöttömyys

6. Suoritettu koulutus ja opiskelu neljän viikon aikana

- Yleissivistävä pohjakoulutus
- Suoritettu tutkinto (Tutkintorekisteri)
- Tutkinnon koulutusaste ja -ala
- Osallistuminen tutkintoon johtavaan koulutukseen
- Osallistuminen kurssikoulutukseen
- Osallistuiko kurssikoulutukseen työhön tai ammattiin liittyen
- Osallistuiko kurssikoulutukseen palkallisella työajalla
- Opetustuntien lukumäärä neljän viikon aikana yhteensä

7. Aikaisempi toiminta

- Toiminta vuosi sitten ja vuoden takaista työpaikkaa koskevat tiedot
- Ei-työllisten aikaisempi ansiotyö viimeisten kahdeksan vuoden aikana sekä aikaisempaa työpaikkaa koskevat tiedot

8. Kotitaloustietoja

- Kotitalouden koko
- Kotitalouden tyyppi
- Kotitalouden 15-74-vuotiaiden jäsenten toiminta
- Kotitalouden 15-74-vuotiaiden työllisten jäsenten työsuhde ja työaika

Tärkeimmät taustamuuttujat keskeisille työllisyys- ja työttömyysindikaattoreille

- Sukupuoli
- Ikä
- Koulutus
- Alue
- Toimiala
- Työnantajasektori (yksityinen, kunta, valtio)
- Ammatti
- Ammattiasema
- Sosioekonominen asema

5 Työvoimatutkimuksen keskeiset käsitteet ja määritelmät

- **Alityöllinen**
Alityölliseksi luokitellaan työllinen henkilö, joka tekee osa-aikatyötä, koska kokoaikatyötä ei ollut tarjolla, joka tekee lyhennettyä työviikkoa työnantajan toimesta tai jolla ei ollut tarjolla työtä tilausten tai asiakkaiden vähyiden tai lomautuksen takia. Siten alityöllinen on työllinen, joka itse haluaisi tehdä enemmän töitä.
- **Ammatti**
Ammattitieto perustuu työvoimatutkimuksessa haastateltavan omaan ilmoitukseen. Työllisen ammatti määritellään päätyön ammatin mukaan. Työttömän ammatti määräytyy työttömyyttä edeltäneen työpaikan ammatin mukaan. Työvoimatutkimuksessa ammatti luokitellaan Tilastokeskuksessa käytössä olevien ammattiluokitusten mukaan.
- **Ammattiasema**
Ammattiasema luokittelee työlliset palkatussa työssä oleviin eli palkansaajiin sekä yrittäjiin ja yrittäjäperheenjäseniin. Yrittäjät voidaan luokitella lisäksi yksinäisyrittäjiin ja työnantajayrittäjiin. Työttömän ammattiasema määräytyy työttömyyttä edeltäneen työpaikan ammatin mukaan.
- **Iltatyö**
Iltatyö on kello 18-23 välisenä aikana tehtävää työtä.
- **Julkinen sektori**
Työvoimatutkimuksessa työnantajasektori määrittyy työpaikan tai yrityksen tietojen perusteella yritysrekisteristä. Luokitus poikkeaa jonkin verran kansantalouden tilinpidon käyttämästä. Julkiseen sektoriin kuuluvat valtio ja kunnat. Valtiosektoriin luetaan valtion hallinto, yliopistot, Kansaneläkelaitos, Suomen Pankki ja valtion liikelaitokset. Kuntiin ja kuntayhtymiin luetaan kunnan hallinto, kunnallinen koululaitos, kuntien ja kuntayhtymien palvelulaitokset ja toimipaikat, jotka eivät ole yhtiömuotoisia, kuten terveyskeskukset, sairaalat, päiväkodit sekä kuntien ja kuntayhtymien liikelaitokset.
- **Kokoaikatyö**
Kokoaikatyötä tekeväksi luokitellaan palkansaaja tai yrittäjä, joka ilmoittaa tekevänsä päätyöpaikassaan kokoaikatyötä. Määritelmä ei perustu tuntirajoihin, vaan vastaajan omaan käsitykseen työn kokoaikaisuudesta.
- **Lomautettu**
Lomautetuksi määritellään työvoimatutkimuksessa henkilö, joka on ollut tutkimusviikon kokonaan poissa työstä (myös sivutyöstä) ja ilmoittaa haastattelussa poissaolon syyksi lomautuksen. Henkilö voi olla lomautettu joko määräajaksi tai toistaiseksi. Lomautettu voi työvoimatutkimuksessa määrittyä joko työlliseksi, työttömäksi tai työvoimaan kuulumattomaksi (kuvattu tarkemmin menetelmäselosteessa http://tilastokeskus.fi/til/tyti/tyti_2009-04-28_men_006.html).
- **Määräaikainen työ**
Määräaikaisessa työsuhteessa olevaksi luetaan palkansaaja, jonka työ sopimus on solmittu määräajaksi, koeajaksi tai tietyn työn suorittamisen ajaksi.
- **Osa-aikatyö**
Osa-aikatyötä tekeväksi luokitellaan palkansaaja tai yrittäjä, joka ilmoittaa tekevänsä päätyöpaikassaan osa-aikatyötä. Määritelmä ei perustu tuntirajoihin, vaan vastaajan omaan käsitykseen työn osa-aikaisuudesta.
- **Palkansaaja**
Palkansaaja on henkilö, joka tekee ansiotyötä palkkaa tai palkkiota vastaan. Palkansaajat luokitellaan edelleen työntekijöihin ja toimihenkilöihin.

- **Piilotyötön**
Piilotyöttömäksi luetaan työvoiman ulkopuolella oleva henkilö, joka haluaisi ansiotyötä ja olisi työhön käytettävissä kahden viikon kuluessa, mutta ei ole etsinyt työtä viimeisen neljän viikon aikana. Piilotyöttömyyden syitä ovat työnhausta luopuminen tai muut syyt kuten opiskelu, lasten hoito tai terveydelliset syyt.
- **Pitkäaikaistyötön**
Pitkäaikaistyötön on henkilö, joka tutkimusajankohtana on ollut yhtäjaksoisesti työttömänä 12 kuukautta tai pidemmän ajan.
- **Päätyö**
Päätyö on työllisen ainoa tai pääasiallinen ansiotyö. Jos työpaikkoja on useita, päätyö on yleensä se, johon käytetään eniten aikaa tai josta ansiotulot ovat suurimmat. Pää- ja sivutyön määrittely perustuu vastaajan omaan ilmoitukseen.
- **Sairaspäivä**
Työllisen omasta sairaudesta tai tapaturmasta johtunut poissaolopäivä päätyöstä tutkimusviikolla.
- **Sivutyö**
Palkansaajan tai yrittäjän päätyön ohella tekemä työ. Pää- ja sivutyön määrittely perustuu vastaajan omaan ilmoitukseen. Useimmiten sivutyö on se työ, johon käytetään vähemmän aikaa tai josta saadut ansiot ovat vähäisemmät päätyöhön verrattuna.
- **Sivutyöaste**
Sivutyötä tutkimusviikolla tehneiden työllisten prosenttiosuus kaikista työllisistä.
- **Sosioekonominen asema**
Palkansaajat luokitellaan sosioekonomisen aseman mukaan ylempiin ja alempiin toimihenkilöihin sekä työntekijöihin. Yrittäjät voidaan luokitella työnantajayrittäjiin, yksinäisyrittäjiin ja yrittäjäperheenjäseniin. Luokittelussa käytetään Tilastokeskuksen sosioekonomisen aseman luokitusta.
- **Säännöllinen viikkotyöaika**
Työllisen säännöllinen viikkotyöaika on tavanomainen tai keskimääräinen viikkotyöaika päätyössä. Poissaolot eivät vaikuta säännölliseen viikkotyöaikaan. Palkansaajilla säännölliseen työaikaan luetaan mukaan säännöllinen palkallinen tai palkaton ylityö. Aiemmin on käytetty käsitettä normaali viikkotyöaika.
- **Tehdyt työtunnit vuodessa**
Tehdyt työtunnit ovat kaikkien työllisten tekemien työtuntien summa eli toteutunut työpanos. Se voidaan laskea kuukausittain, neljännesvuosittain tai vuosittain. Tehdyissä työtunneissa ovat mukana pää- ja sivutyön tunnit sekä palkalliset ja palkattomat ylityötunnit.
- **Tehty viikkotyöaika**
Tehty viikkotyöaika on työllisen palkansaajan, yrittäjän tai yrittäjäperheenjäsenen tutkimusviikolla tekemien työtuntien määrä. Tehty viikkotyöaika kysytään erikseen pää- ja sivutyöstä. Siihen luetaan mukaan myös palkalliset ja palkattomat ylityötunnit. Toisaalta lomat, arkivapaat ja poissaolot muista syistä (esim. sairaus) lyhentävät tehtyä viikkotyöaikaa.
- **Tehty vuosityöaika**
Tehty vuosityöaika on laskennallinen käsite, joka saadaan jakamalla kaikkien työllisten vuoden aikana tekemien työtuntien määrä työllisten vuosikeskiarvolla. Näin saadaan keskimääräinen vuosityöaika työllistä kohti. Tehty vuosityöaika voidaan laskea erikseen myös palkansaajille.
- **Toimiala**
Työllisten pää- ja sivutyölle määritellään toimiala työnantajan toimipaikan tai oman yrityksen toimialan mukaan. Toimialan määrittelyssä käytetään Tilastokeskuksen toimialaluokitusta.

- **Työllinen**
Työllinen on henkilö, joka on tutkimusviikolla tehnyt ansiotyötä vähintään tunnin rahapalkkaa tai luontaiseta vastaan tai voittoa saadakseen, tai on ollut tilapäisesti poissa työstä. Tutkimusviikolla työstä pois ollut henkilö lasketaan työlliseksi, jos poissaolon syy on äitiys- tai isyysvapaa tai oma sairaus tai jos poissaolo on kestänyt alle 3 kuukautta. Työlliset voivat olla palkansaajia, yrittäjiä tai samassa kotitaloudessa asuvan perheenjäsenen yrityksessä palkatta työskenteleviä.
- **Työllisyysaste**
Työllisten prosenttiosuus samanikäisestä väestöstä. Koko väestön työllisyysaste lasketaan 15-64-vuotiaiden työllisten prosenttiosuutena samanikäisestä väestöstä.
- **Työnantajasektori**
Työlliset jaetaan työnantajan mukaan julkiseen ja yksityiseen sektoriin. Julkinen sektori jakautuu edelleen valtioon ja kuntiin. Työvoimatutkimuksessa työnantajasektori määrittyy työpaikan tai yrityksen tietojen perusteella yritysrekisteristä. Luokitus poikkeaa jonkin verran kansantalouden tilinpidon käyttämästä.
- **Työnantajayrittäjä**
Yrittäjä, jolla on palveluksessaan palkattua työvoimaa.
- **Työssä olleet/ työstä poissa olleet**
Työssä olleeksi luokitellaan työllinen, joka oli työssä yhtenäkin päivänä tutkimusviikon aikana. Työstä poissa olleeksi luokitellaan työllinen, joka oli tilapäisesti poissa työstä koko tutkimusviikon esimerkiksi loman, sairauden tai lomautuksen vuoksi.
- **Työssäoloaste**
Työssä olleiden prosenttiosuus kaikista työllisistä.
- **Työttömyysaste**
Työttömyysaste on työttömien prosenttiosuus saman ikäisestä työvoimasta eli työllisistä ja työttömistä. Koko väestön työttömyysaste lasketaan 15-74-vuotiaiden työttömien prosenttiosuutena saman ikäisestä työvoimasta.
- **Työtön**
Työtön on henkilö, joka tutkimusviikolla on työtä vailla (ei ollut palkkatyössä tai tehnyt työtä yrittäjänä), on etsinyt työtä aktiivisesti viimeisen neljän viikon aikana palkansaajana tai yrittäjänä ja voisi aloittaa työn kahden viikon kuluessa. Myös henkilö, joka on työtä vailla ja odottaa sovitun työn alkamista kolmen kuukauden kuluessa, luetaan työttömäksi, jos hän voisi aloittaa työn kahden viikon kuluessa. Työttömäksi luetaan myös työpaikastaan toistaiseksi lomautettu, joka täyttää edellä mainitut kriteerit.
- **Työvoima**
Työvoimaan kuuluvat kaikki ne 15-74-vuotiaat henkilöt, jotka tutkimusviikolla olivat työllisiä tai työttömiä.
- **Työvoiman ulkopuolella olevat**
Työvoiman ulkopuolella olevilla tarkoitetaan henkilöitä, jotka tutkimusviikolla eivät olleet työllisiä tai työttömiä. Työvoiman ulkopuolella olevista voidaan käyttää myös käsitettä työvoimaan kuulumattomat.
- **Työvoimaosuus**
Työvoimaan kuuluvien prosenttiosuus samanikäisestä väestöstä.
- **Vuokratyö**
Työsuhde, jossa palkansaaja työskentelee työvoimaa välittävän tai vuokraavan yrityksen kautta.
- **Vuorotyö**
Vuorotyö on työtä, jossa vuorot vaihtuvat säännöllisesti ennakolta sovituin ajanjaksoin. Jos henkilö tekee pysyvästi vain tiettyä vuoroa, esimerkiksi yövuoroa, häntä ei lueta vuorotyötä tekeväksi.

- **Vuosityöaika**
Ks. tehty vuosityöaika
- **Yksinäisyrittäjä**
Yrittäjä tai ammatinharjoittaja, jolla ei ole palveluksessaan palkattua työvoimaa.
- **Yksityinen sektori**
Työvoimatutkimuksessa työnantajasektori määrittyy työpaikan tai yrityksen tietojen perusteella yritysrekisteristä. Luokitus poikkeaa jonkin verran kansantalouden tilinpidon käyttämästä. Yksityiseen sektoriin luokitellaan ne, joilla työnantajana on yhtiö, myös valtioenemmistöinen tai kunnan omistama yhtiö, yksityinen henkilö, yritys, säätiö, osuuskunta tai yhdistys sekä itsenäiset yrittäjät ja ammatinharjoittajat. Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, kuten kirkko ja seurakunnat, luetaan myös yksityiseen sektoriin.
- **Ylityö**
Ylityötä on palkansaajan sopimuksen mukaisen työajan lisäksi päätyössä tekemä työ. Ylityö voi olla joko palkatonta tai palkallista, jolloin siitä saa korvauksen joko rahana tai vapaana.
- **Ylityöaste**
Palkallista ylityötä tutkimusviikolla tehneiden palkansaajien prosenttiosuus kaikista työllisistä.
- **Yrittäjä**
Yrittäjäksi luetaan henkilö, joka harjoittaa taloudellista toimintaa omaan laskuun ja omalla vastuulla. Yrittäjä voi olla työnantajayrittäjä tai yksinäisyrittäjä, kuten ammatinharjoittaja tai freelancer. Osakeyhtiössä toimiva henkilö, joka yksin tai perheensä kanssa omistaa vähintään puolet yrityksestä, luetaan yrittäjäksi.
- **Yrittäjäperheenjäsen**
Henkilö, joka työskentelee palkatta samassa kotitaloudessa asuvan perheenjäsenen yrityksessä tai maatilalla.
- **Yötyö**
Yötyö on kello 23-06 välillä tehtävää työtä.

6 Luokitukset

6.1 Sosioekonominen asema

Sosioekonominen asema 1989 -luokitus

Koodi	Nimike
3	Ylemmät toimihenkilöt
31	Johtotehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt
32	Suunnittelu- ja tutkimustehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt
33	Opetustehtävissä toimivat ylemmät toimihenkilöt
34	Muut ylemmät toimihenkilöt
4	Alemmat toimihenkilöt
41	Työnjohtotehtävissä toimivat alemmat toimihenkilöt
42	Itsenäistä toimistotyötä tekevät alemmat toimihenkilöt
43	Epäitsenäistä toimistotyötä tekevät alemmat toimihenkilöt
44	Muut alemmat toimihenkilöt
5	Työntekijät
51	Maataloustyöntekijät
52	Teollisuustyöntekijät
53	Muut tuotantotyöntekijät
54	Jakelu- ja palvelutyöntekijät

6.2 Toimiala

Toimialaluokitus TOL 2008

Koodi	Nimike
	Toimialat yhteensä
A	Maatalous, metsätalous ja kalatalous
01	Kasvinviljely ja kotieläintalous, riistatalous ja niihin liittyvät palvelut
02	Metsätalous ja puunkorjuu
03	Kalastus ja vesiviljely
B	Kaivostoiminta ja louhinta
05	Kivihiilen ja ruskohiilen kaivu
06	Raakaöljyn ja maakaasun tuotanto
07	Metallimalmien louhinta
08	Muu kaivostoiminta ja louhinta
09	Kaivostoimintaa palveleva toiminta
C	Teollisuus
10	Elintarvikkeiden valmistus
11	Juomien valmistus
12	Tupakkatuotteiden valmistus
13	Tekstiilien valmistus
14	Vaatteiden valmistus
15	Nahan ja nahkatuotteiden valmistus
16	Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus (pl. huonekalut); olki- ja punontatuotteiden valmistus
17	Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus
18	Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen
19	Koksin ja jalostettujen öljytuotteiden valmistus
20	Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus
21	Lääkeaineiden ja lääkkeiden valmistus
22	Kumi- ja muovituotteiden valmistus
23	Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus
24	Metallien jalostus
25	Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)
26	Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus
27	Sähkölaitteiden valmistus
28	Muiden koneiden ja laitteiden valmistus
29	Moottorijoneuvojen, perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus
30	Muiden kulkuneuvojen valmistus
31	Huonekalujen valmistus
32	Muu valmistus
33	Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus
D	Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta
35	Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta
E	Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito
36	Veden otto, puhdistus ja jakelu
37	Viemäri- ja jätevesihuolto
38	Jätteen keruu, käsittely ja loppusijoitus; materiaalien kierrätys
39	Maaperän ja vesistöjen kunnostus ja muut ympäristöhuoltopalvelut

Koodi	Nimike
F	Rakentaminen
41	Talonrakentaminen
42	Maa- ja vesirakentaminen
43	Erikoistunut rakennustoiminta
G	Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus
45	Moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus
46	Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)
47	Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa)
H	Kuljetus ja varastointi
49	Maaliikenne ja putkijohtokuljetus
50	Vesiliikenne
51	Ilmaliikenne
52	Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta
53	Posti- ja kuriiritoiminta
I	Majoitus- ja ravitsemistoiminta
55	Majoitus
56	Ravitsemistoiminta
J	Informaatio ja viestintä
58	Kustannustoiminta
59	Elokuva-, video- ja televisio-ohjelmatuotanto, äänitteiden ja musiikin kustantaminen
60	Radio- ja televisio toiminta
61	Televiestintä
62	Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta
63	Tietopalvelutoiminta
K	Rahoitus- ja vakuutustoiminta
64	Rahoituspalvelut (pl. vakuutus- ja eläkevakuutustoiminta)
65	Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta (pl. pakollinen sosiaalivakuutus)
66	Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta
L	Kiinteistöalan toiminta
68	Kiinteistöalan toiminta
M	Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
69	Lakiasiaain- ja laskentatoimen palvelut
70	Pääkonttorien toiminta; liikkeenjohdon konsultointi
71	Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi
72	Tieteellinen tutkimus ja kehittäminen
73	Mainostoiminta ja markkinatutkimus
74	Muut erikoistuneet palvelut liike-elämälle
75	Eläinlääkintäpalvelut
N	Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
77	Vuokraus- ja leasingtoiminta
78	Työllistämistoiminta
79	Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta; varaupalvelut
80	Turvallisuus-, vartiointi- ja etsiväpalvelut
81	Kiinteistön- ja maisemanhoito
82	Hallinto- ja tukipalvelut liike-elämälle
O	Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus
84	Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus
P	Koulutus

Koodi	Nimike
85	Koulutus
Q	Terveys- ja sosiaalipalvelut
86	Terveyspalvelut
87	Sosiaalihuollon laitospalvelut
88	Sosiaalihuollon avopalvelut
R	Taiteet, viihde ja virkistys
90	Kulttuuri- ja viihdetoiminta
91	Kirjastojen, arkistojen, museoiden ja muiden kulttuurilaitosten toiminta
92	Rahapeli- ja vedonlyöntipalvelut
93	Urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut
S	Muu palvelutoiminta
94	Järjestöjen toiminta
95	Tietokoneiden, henkilökohtaisten ja kotitaloustavaroiden korjaus
96	Muut henkilökohtaiset palvelut
T	Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön
97	Kotitalouksien toiminta kotitaloustyöntekijöiden työnantajina
98	Kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön
U	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta
99	Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta
X	Toimiala tuntematon
00	Toimiala tuntematon

6.3 Ammattiluokitus

Ammattiluokitus 2001

Koodi	Nimike
	Ammatit yhteensä
1	Johtajat ja ylimmät virkamiehet
11	Ylimmät virkamiehet ja järjestöjen johtajat
12	Yritysten ja muiden toimintayksiköiden johtajat
13	Pienyritysten johtajat
2	Erityisasiantuntijat
21	Matemaattis-luonnontieteelliset ja tekniikan erityisasiantuntijat
22	Maa- ja metsätaloustieteiden ja terveydenhuollon erityisasiantuntijat
23	Opettajat ja muut opetusalan erityisasiantuntijat
24	Muiden alojen erityisasiantuntijat
3	Asiantuntijat
31	Luonnontieteen ja tekniikan asiantuntijat
32	Maa- ja metsätaloustieteiden ja terveydenhuollon asiantuntijat
33	Liikenneopettajat ym.
34	Liikealan ja muiden palvelualojen asiantuntijat
4	Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät
41	Toimistotyöntekijät
42	Asiakaspalvelutyöntekijät
5	Palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijät
51	Palvelu- ja suojelutyöntekijät ym.
52	Mallit, myyjät ja tuote-esittelijät
6	Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.
61	Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.
7	Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät
71	Kaivos-, louhos- ja rakennustyöntekijät
72	Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat
73	Hienomekaniikan ja taideteollisuuden työntekijät
74	Muut valmistustyöntekijät
8	Prosessi- ja kuljetustyöntekijät
81	Prosessityöntekijät
82	Teollisuustuotteiden valmistajat ja kokoonpanijat
83	Kuljettajat, vesiliikennetyöntekijät ym.
9	Muut työntekijät
91	Muut palvelutyöntekijät
92	Maa- ja metsätalouden avustavat työntekijät
93	Teollisuuden ja rakentamisen avustavat työntekijät
0	Sotilaat
01	Sotilaat

6.4 Koulutusaste

Koulutusluokitus 2010, koulutusaste

Koodi	Nimike
0	Esiaste Koulutus annetaan päiväkodissa tai peruskoulussa pääsääntöisesti 3-6-vuotiaille lapsille. 3-6-vuotiaat päiväkotilapset luetaan esiopetuksen piiriin sillä perusteella, että päiväkodit ovat laitoksia, joiden henkilöstöön kuuluu ammattikoulutuksen saanut opettajisto.
1	Alempi perusaste Alemman perusasteen koulutus käsittää kansakoulun suoritukset.
2	Ylempi perusaste Ylemmän perusasteen koulutukseen sisältyvät peruskoulun suoritus sekä aikaisempi keskikoulun suoritus. Ylemmän perusasteen oppimäärän suoritus antaa jatko-opintokelpoisuuden lukio-opintoihin tai ammatilliseen koulutukseen.
3	Keskiaste Keskiasteen pohjakoulutusvaatimuksena on ylemmän perusasteen oppimäärän suorittaminen. Koulutus kestää pääsääntöisesti 2-3 vuotta eli yhteensä 11-12 vuotta peruskoulun alusta. Se antaa ammattipätevyyden ja mahdollistaa opintojen jatkamisen ammattikorkeakouluissa ja tietyin ehdoin yliopistoissa. Keskiasteen koulutuksiksi luetaan mm. ylioppilastutkinnot, 1-3-vuotiset ammatilliset tutkinnot, ammatilliset perustutkinnot, ammattitutkinnot ja erikoisammattitutkinnot (esim. lähihoitaja, sähköasentaja).
5	Alin korkea-aste Koulutus kestää pääsääntöisesti 2-3 vuotta keskiasteen jälkeen eli yhteensä 13-14 vuotta peruskoulun aloittamisesta lukien. Alimman korkea-asteen koulutuksiksi luetaan mm. tekniikan, agroligin, hortonomien, artenomien ja sairaanhoitajan tutkinnot, jotka eivät ole ammattikorkeakoulututkintoja.
6	Alempi korkeakouluaste Koulutuksen suorittaminen vaatii 3-4 vuotta päätoimista opiskelua keskiasteen jälkeen. Alemman korkeakouluasteen tutkinnon suorittaminen antaa kelpoisuuden siirtyä ylemmälle korkeakouluasteelle, mutta ei tieteelliseen jatkokoulutukseen. Alempaan korkeakouluasteeseen luetaan ammattikorkeakoulututkinnot ja yliopistojen alemmat korkeakoulututkinnot sekä mm. insinööri, metsätalousinsinööri ja merikapteeni.
7	Ylempi korkeakouluaste Ylemmän korkeakouluasteen tutkinnon suorittaminen vaatii pääsääntöisesti 5-6 vuotta päätoimista opiskelua keskiasteen jälkeen. Tutkinnon suorittaminen antaa valmiudet tieteelliseen jatkokoulutukseen tutkijakoulutusasteella tai valmistaa korkean vaatimustason ammatteihin. Ylempään korkeakouluasteeseen luetaan ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot ja yliopistojen ylempät korkeakoulututkinnot (maisteritutkinnot) sekä lääkäreiden erikoistumistutkinnot.
8	Tutkijakoulutusaste Koulutuksen suorittaminen edellyttää itsenäisen ja julkaisukelpoisen tutkimustyön tai väitöskirjan tekemistä. Tutkinnot ovat tieteellisiä lisensiaatin ja tohtorin tutkintoja.
9	Koulutusaste tuntematon

7 Huomautuksia liitetaulukoihin

- **Käsitteiden määritelmät** löytyvät työvoimatutkimuksen kotisivulta kohdasta ”Käsitteet ja määritelmät” sekä painetusta vuositilastosta ja sen pdf-versiosta.
- Liitetaulukoissa esitettäviin **pieniin, korkeintaan 4 000 henkeä koskeviin lukuihin on suhtauduttava varauksella**. Niiden taustalla oleva vastaajien määrä on vähäinen.
- **Taulukoissa käytetyt symbolit**
Määrä pienempi kuin puolet käytetystä yksiköstä ”0”
Ei mitään ilmoitettavaa tai tietoa liian epävarma esitettäväksi ”.”
- **Pyörityksistä** johtuen taulukoiden summat eivät aina täsmää.
- **Koulutustiedot** vuodelta 2011 ovat saatavissa vasta myöhemmin.
- **Sosioekonomisen aseman mukaiset** tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia vuotta 2011 edeltäviin vuosiin. Vuodesta 2011 alkaen sosioekonominen asema perustuu uuteen Ammattiluokitus 2010:een. Lisätietoja http://tilastokeskus.fi/til/tyti/tyti_2012-03-09_uut_001.html.
- **Maakuntaluokitus** on muuttunut vuonna 2011. Aiempien vuosien maakuntatiedot on taulukossa 28 esitetty uuden luokituksen mukaan.
- **Toimialan ja työnantajasektorin** mukaisissa tiedoissa yhteensä-luokka sisältää ne, joilla kyseinen tieto on tuntematon.
- **Ylityötä** koskevat tiedot vuodesta 2009 alkaen eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempiin tietoihin.

Liitetaulukot, aikasarjat 2002–2011 ja 2007–2011

Liitetaulukko 1. Väestö työmarkkina-aseman ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011, 15-74-vuotiaat

		Väestö	Työvoima	Työlliset	Työttömät	Työvoiman ulkopuolella olevat
		1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Sukupuoli	Vuosi					
Sukupuolet yhteensä	2002	3 918	2 610	2 372	237	1 308
	2003	3 926	2 600	2 365	235	1 327
	2004	3 935	2 594	2 365	229	1 342
	2005	3 948	2 621	2 401	220	1 327
	2006	3 963	2 648	2 443	204	1 315
	2007	3 981	2 675	2 492	183	1 306
	2008	4 004	2 703	2 531	172	1 301
	2009	4 025	2 678	2 457	221	1 347
	2010	4 043	2 672	2 447	224	1 372
	2011	4 059	2 682	2 474	209	1 376
	Miehet	2002	1 954	1 352	1 229	123
2003		1 959	1 351	1 227	124	608
2004		1 965	1 346	1 229	118	618
2005		1 972	1 353	1 243	111	619
2006		1 981	1 367	1 266	101	614
2007		1 991	1 380	1 289	90	611
2008		2 003	1 400	1 315	85	603
2009		2 014	1 377	1 255	122	637
2010		2 024	1 385	1 259	126	639
2011		2 032	1 395	1 278	117	637
Naiset		2002	1 964	1 258	1 144	114
	2003	1 967	1 248	1 137	111	719
	2004	1 971	1 247	1 136	111	723
	2005	1 975	1 267	1 158	109	708
	2006	1 982	1 281	1 178	104	701
	2007	1 990	1 295	1 202	93	695
	2008	2 001	1 303	1 216	87	698
	2009	2 011	1 301	1 202	99	710
	2010	2 020	1 287	1 188	98	733
	2011	2 027	1 287	1 196	91	739

Liitetaulukko 2. Työvoima iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011

		Työvoima, 1000 henkeä							
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
Sukupuoli	Vuosi								
Sukupuolet yhteensä	2002	2 610	2 591	326	556	678	711	320	18
	2003	2 600	2 580	320	545	671	697	347	20
	2004	2 594	2 574	313	540	665	686	370	20
	2005	2 621	2 597	321	544	654	684	395	23
	2006	2 648	2 620	328	547	646	678	420	27
	2007	2 675	2 642	341	558	636	674	433	33
	2008	2 703	2 669	341	573	624	677	455	34
	2009	2 678	2 644	322	579	611	673	460	34
	2010	2 672	2 634	317	575	598	669	476	38
	2011	2 682	2 637	323	575	595	668	476	46
Miehet	2002	1 352	1 339	163	302	355	359	160	13
	2003	1 351	1 337	161	298	351	351	176	15
	2004	1 346	1 332	158	297	350	342	184	15
	2005	1 353	1 338	160	297	344	341	196	15
	2006	1 367	1 350	165	299	339	338	209	17
	2007	1 380	1 358	168	305	333	336	216	22
	2008	1 400	1 376	169	315	327	338	228	24
	2009	1 377	1 355	158	316	320	336	225	22
	2010	1 385	1 360	158	318	314	337	234	25
	2011	1 395	1 366	160	318	314	337	237	29
Naiset	2002	1 258	1 252	162	254	323	352	161	5
	2003	1 248	1 243	159	246	320	346	171	5
	2004	1 247	1 242	155	243	315	344	185	5
	2005	1 267	1 259	161	247	311	342	199	8
	2006	1 281	1 270	164	247	308	340	211	11
	2007	1 295	1 284	173	253	303	338	217	11
	2008	1 303	1 293	172	259	297	339	226	11
	2009	1 301	1 289	164	263	291	337	234	12
	2010	1 287	1 274	159	257	284	333	242	13
	2011	1 287	1 271	163	256	281	331	240	17

Liitetaulukko 3. Työvoimaosuudet iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011

		Työvoimaosuus, %							
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
Sukupuoli	Vuosi								
Sukupuolet yhteensä	2002	66,6	74,5	49,9	86,3	90,1	87,4	52,1	4,1
	2003	66,2	74,0	49,2	85,3	89,6	87,1	53,7	4,5
	2004	65,9	73,8	48,1	84,8	89,5	87,3	54,9	4,5
	2005	66,4	74,3	49,1	85,2	89,4	88,1	56,6	5,2
	2006	66,8	74,7	50,0	85,1	89,8	88,2	58,5	6,0
	2007	67,2	75,1	51,8	85,6	90,1	88,1	58,8	7,2
	2008	67,5	75,5	51,7	86,1	90,5	89,0	59,7	7,3
	2009	66,5	74,5	49,0	85,4	90,4	88,7	59,1	7,1
	2010	66,1	74,1	48,0	84,1	89,7	88,7	60,2	7,7
	2011	66,1	74,5	49,0	83,9	89,9	89,1	60,9	8,8
Miehet	2002	69,2	76,2	49,0	91,7	92,7	87,4	53,0	6,5
	2003	69,0	75,9	48,4	91,4	92,2	86,9	55,3	7,4
	2004	68,5	75,5	47,4	91,3	92,7	86,6	55,6	7,3
	2005	68,6	75,7	47,9	91,0	92,5	87,5	56,9	7,4
	2006	69,0	76,2	49,1	91,0	92,7	87,3	58,9	8,0
	2007	69,3	76,4	50,1	91,3	92,8	87,4	59,1	10,4
	2008	69,9	77,0	50,1	92,1	93,3	88,5	60,6	10,9
	2009	68,4	75,6	46,9	90,7	93,1	88,2	58,7	10,0
	2010	68,4	75,7	46,8	90,5	92,4	88,7	60,1	11,0
	2011	68,7	76,3	47,5	90,6	92,9	89,4	61,4	11,9
Naiset	2002	64,0	72,8	50,8	80,7	87,4	87,4	51,2	2,2
	2003	63,5	72,1	49,9	79,0	86,9	87,3	52,2	2,2
	2004	63,3	72,0	48,8	78,0	86,2	88,1	54,3	2,1
	2005	64,1	72,8	50,4	79,1	86,3	88,8	56,4	3,3
	2006	64,6	73,3	51,0	78,9	86,9	89,0	58,2	4,3
	2007	65,1	73,8	53,5	79,7	87,3	88,9	58,4	4,4
	2008	65,1	73,9	53,4	79,8	87,6	89,5	58,8	4,2
	2009	64,7	73,5	51,1	79,7	87,6	89,3	59,5	4,6
	2010	63,7	72,5	49,3	77,3	86,8	88,7	60,3	4,8
	2011	63,5	72,6	50,4	76,9	86,7	88,8	60,4	6,0

Liitetaulukko 4. Työvoiman ulkopuolella oleva väestö iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011

		Työvoiman ulkopuolella olevat, 1000 henkeä							
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
Sukupuoli	Vuosi								
Sukupuolet yhteensä	2002	1 308	887	327	88	74	103	295	421
	2003	1 327	904	331	94	78	103	299	422
	2004	1 342	915	338	96	78	99	303	427
	2005	1 327	899	332	95	77	92	302	429
	2006	1 315	886	328	96	73	91	298	429
	2007	1 306	875	317	94	70	91	304	431
	2008	1 301	867	318	93	66	84	307	433
	2009	1 347	903	336	99	65	85	318	444
	2010	1 372	921	343	109	69	85	315	451
	2011	1 376	902	337	110	67	82	306	474
	Miehet	2002	602	419	170	27	28	52	142
2003		608	424	172	28	30	53	142	184
2004		618	431	175	28	27	53	147	187
2005		619	429	174	29	28	49	149	190
2006		614	422	171	30	27	49	146	192
2007		611	420	168	29	26	48	149	191
2008		603	411	168	27	23	44	149	192
2009		637	438	179	32	24	45	159	199
2010		639	437	179	33	26	43	156	202
2011		637	423	177	33	24	40	149	214
Naiset		2002	706	468	157	61	47	51	153
	2003	719	480	159	66	48	50	157	239
	2004	723	484	163	68	50	46	156	240
	2005	708	470	158	65	49	43	154	238
	2006	701	464	157	66	46	42	152	237
	2007	695	455	150	64	44	42	155	240
	2008	698	456	150	66	42	40	159	242
	2009	710	465	157	67	41	41	159	245
	2010	733	484	163	76	43	42	159	249
	2011	739	479	160	77	43	42	157	261

Liitetaulukko 5. Työlliset iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011

		Työlliset, 1000 henkeä							
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
Sukupuoli	Vuosi								
Sukupuolet yhteensä	2002	2 372	2 354	257	507	634	662	294	18
	2003	2 365	2 345	250	497	627	650	321	20
	2004	2 365	2 345	248	494	620	640	343	20
	2005	2 401	2 378	256	502	612	640	368	23
	2006	2 443	2 416	267	509	612	637	392	27
	2007	2 492	2 459	285	523	605	640	406	33
	2008	2 531	2 497	285	540	596	647	430	34
	2009	2 457	2 423	253	531	576	632	431	34
	2010	2 447	2 410	249	530	560	626	445	37
	2011	2 474	2 428	258	532	562	630	446	45
	Miehet	2002	1 229	1 216	129	277	331	333	146
2003		1 227	1 213	126	273	328	324	162	15
2004		1 229	1 214	123	273	328	319	171	15
2005		1 243	1 228	127	276	322	320	182	15
2006		1 266	1 249	133	281	323	317	195	17
2007		1 289	1 267	141	288	319	318	201	22
2008		1 315	1 291	140	298	315	323	215	23
2009		1 255	1 233	120	289	301	313	210	22
2010		1 259	1 234	121	292	294	312	217	25
2011		1 278	1 249	125	294	295	316	219	29
Naiset		2002	1 144	1 138	128	230	303	329	148
	2003	1 137	1 132	124	224	299	325	158	5
	2004	1 136	1 131	125	221	292	321	172	5
	2005	1 158	1 150	129	226	289	319	186	8
	2006	1 178	1 167	133	228	288	320	197	11
	2007	1 202	1 191	144	235	285	322	205	11
	2008	1 216	1 206	145	242	281	323	215	10
	2009	1 202	1 190	133	242	275	318	221	12
	2010	1 188	1 176	128	239	267	314	228	12
	2011	1 196	1 179	133	238	267	315	227	17

Liitetaulukko 6. Työllisyysasteet iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011

		Työllisyysaste, %							
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
Sukupuoli	Vuosi								
Sukupuolet yhteensä	2002	60,6	67,7	39,4	78,6	84,3	81,3	47,8	4,1
	2003	60,2	67,3	38,5	77,9	83,7	81,2	49,6	4,5
	2004	60,1	67,2	38,1	77,7	83,4	81,4	50,9	4,4
	2005	60,8	68,0	39,3	78,7	83,6	82,5	52,7	5,1
	2006	61,7	68,9	40,7	79,2	85,0	82,7	54,5	6,0
	2007	62,6	69,9	43,2	80,3	85,7	83,7	55,0	7,1
	2008	63,2	70,6	43,2	81,1	86,4	85,0	56,5	7,2
	2009	61,1	68,3	38,4	78,4	85,3	83,3	55,5	7,1
	2010	60,5	67,8	37,8	77,6	84,0	82,9	56,2	7,6
	2011	60,9	68,6	39,1	77,6	84,9	84,1	57,0	8,7
Miehet	2002	62,9	69,2	38,6	84,1	86,5	80,9	48,5	6,5
	2003	62,7	68,9	37,8	83,6	86,1	80,4	51,0	7,3
	2004	62,5	68,9	36,9	84,0	87,0	80,6	51,4	7,3
	2005	63,0	69,5	38,0	84,5	86,7	82,1	52,8	7,4
	2006	63,9	70,5	39,8	85,4	88,4	81,8	54,8	8,0
	2007	64,8	71,3	41,9	86,2	89,0	82,9	55,1	10,4
	2008	65,6	72,3	41,5	87,3	89,9	84,7	57,1	10,8
	2009	62,3	68,8	35,6	83,1	87,6	82,3	54,6	10,0
	2010	62,2	68,7	35,7	83,1	86,5	82,1	55,6	11,0
	2011	62,9	69,8	37,2	83,5	87,4	83,8	56,8	11,8
Naiset	2002	58,2	66,2	40,2	72,9	81,9	81,7	47,2	2,2
	2003	57,8	65,7	39,1	71,9	81,3	82,1	48,3	2,2
	2004	57,6	65,5	39,4	71,1	79,8	82,2	50,4	2,1
	2005	58,6	66,5	40,5	72,5	80,4	82,8	52,7	3,3
	2006	59,4	67,3	41,6	72,6	81,5	83,7	54,3	4,3
	2007	60,4	68,5	44,7	74,2	82,2	84,6	55,0	4,4
	2008	60,8	68,9	45,0	74,6	82,9	85,4	55,8	4,1
	2009	59,8	67,9	41,4	73,4	83,0	84,4	56,3	4,6
	2010	58,8	66,9	39,9	71,8	81,5	83,8	56,9	4,7
	2011	59,0	67,4	41,2	71,4	82,4	84,4	57,2	6,0

Liitetaulukko 7. Työlliset ja työllisyysasteet aluehallintovirastojen (AVI) mukaan vuosina 2009 - 2011, 15-64-vuotiaat

	2009		2010		2011	
	Työlliset, 1000 henkeä	Työllisyysaste, %	Työlliset, 1000 henkeä	Työllisyysaste, %	Työlliset, 1000 henkeä	Työllisyysaste, %
Aluehallintovirasto						
Koko maa	2 423	68,3	2 410	67,8	2 428	68,6
Etelä-Suomen AVI	1 071	71,5	1 064	70,7	1 074	71,5
Lounais-Suomen AVI	314	69,5	305	67,6	306	68,3
Itä-Suomen AVI	226	61,3	232	63,1	232	63,6
Länsi- ja Sisä-Suomen AVI	525	67,4	524	67,0	528	67,8
Pohjois-Suomen AVI	199	64,5	197	63,7	200	65,1
Lapin AVI	73	60,5	73	60,7	74	61,9
Ahvenanmaan valtionvirasto	14	77,9	14	78,0	14	78,5

Liitetaulukko 8. Työlliset sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011, 15-74-vuotiaat

		Vuosi									
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ¹⁾
Sukupuoli											
Sukupuolet yhteensä	Työlliset yhteensä	2 372	2 365	2 365	2 401	2 443	2 492	2 531	2 457	2 447	2 474
	Palkansaajat yhteensä	2 068	2 061	2 064	2 098	2 129	2 178	2 207	2 123	2 120	2 143
	- ylemmät toimihenkilöt	522	529	541	550	565	594	607	603	626	597
	- alemmat toimihenkilöt	784	780	787	809	817	819	830	816	805	842
	- työntekijät	756	747	731	734	745	761	764	697	682	695
	Yrittäjät yhteensä	304	304	301	303	314	313	324	334	328	331
Miehet	Työlliset yhteensä	1 229	1 227	1 229	1 243	1 266	1 289	1 315	1 255	1 259	1 278
	Palkansaajat yhteensä	1 025	1 024	1 025	1 038	1 051	1 075	1 095	1 029	1 038	1 052
	- ylemmät toimihenkilöt	290	296	301	300	305	325	329	324	343	327
	- alemmat toimihenkilöt	218	216	216	222	220	212	219	212	213	239
	- työntekijät	513	509	505	513	524	535	543	490	478	482
	Yrittäjät yhteensä	204	204	204	205	215	214	220	226	221	225
Naiset	Työlliset yhteensä	1 144	1 137	1 136	1 158	1 178	1 202	1 216	1 202	1 188	1 196
	Palkansaajat yhteensä	1 043	1 037	1 039	1 060	1 078	1 103	1 112	1 094	1 082	1 091
	- ylemmät toimihenkilöt	232	233	240	251	259	269	279	279	283	271
	- alemmat toimihenkilöt	566	565	571	587	597	606	610	604	592	603
	- työntekijät	243	238	226	221	221	226	221	207	203	213
	Yrittäjät yhteensä	100	100	97	98	99	99	104	109	107	105

1) Tiedot vuodelta 2011 eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin.

Liitetaulukko 9. Työlliset koulutusasteen ja sukupuolen mukaan 2002 - 2010, 15-74-vuotiaat

		Työlliset, 1000 henkeä								
		Vuosi								
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Sukupuoli	Koulutusaste									
Sukupuolet yhteensä	Yhteensä	2 372	2 365	2 365	2 401	2 443	2 492	2 531	2 457	2 447
	Keskiasteen koulutus (3)	1 038	1 035	1 049	1 095	1 120	1 138	1 155	1 120	1 116
	Korkea-aste yhteensä (5,6,7,8)	807	822	838	855	880	918	942	942	965
	- alin korkea-aste (5)	403	396	394	389	378	367	364	354	351
	- alempi korkeakouluaste (6)	174	191	205	219	243	269	282	283	294
	- ylempi korkeakoulu- tai tutkijakoulutusaste (7,8)	230	234	239	247	259	281	297	305	319
	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai koulutusaste tuntematon	527	508	477	451	444	436	434	395	367
Miehet	Yhteensä	1 229	1 227	1 229	1 243	1 266	1 289	1 315	1 255	1 259
	Keskiasteen koulutus (3)	560	566	576	598	615	627	639	614	614
	Korkea-aste yhteensä (5,6,7,8)	371	375	380	383	390	406	419	410	427
	- alin korkea-aste (5)	162	153	151	152	144	140	142	133	133
	- alempi korkeakouluaste (6)	93	104	108	106	118	128	133	130	136
	- ylempi korkeakoulu- tai tutkijakoulutusaste (7,8)	116	119	121	125	128	138	144	147	158
	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai koulutusaste tuntematon	297	286	273	263	261	256	257	230	218
Naiset	Yhteensä	1 144	1 137	1 136	1 158	1 178	1 202	1 216	1 202	1 188
	Keskiasteen koulutus (3)	478	469	474	497	505	511	516	506	502
	Korkea-aste yhteensä (5,6,7,8)	435	446	458	473	490	511	524	532	538
	- alin korkea-aste (5)	241	244	243	237	234	228	222	221	218
	- alempi korkeakouluaste (6)	81	88	97	113	125	140	149	154	158
	- ylempi korkeakoulu- tai tutkijakoulutusaste (7,8)	114	115	118	122	131	143	153	157	162
	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai koulutusaste tuntematon	230	222	204	188	183	180	176	165	149

Liitetaulukko 10. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja sukupuolen mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat

			Työlliset, 1000 henkeä					
			Vuosi					
			2007	2008	2009	2010	2011	
Sukupuoli	Toimiala	TOL 2008						
Sukupuolet yhteensä	Toimialat yhteensä	00-99	2 492	2 531	2 457	2 447	2 474	
	A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	118	119	119	115	110	
	C Teollisuus	10-33	423	417	379	362	360	
	D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	24	25	27	26	24	
	F Rakentaminen	41-43	174	186	175	172	176	
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	305	311	296	298	303	
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	151	153	153	156	147	
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	84	88	85	83	83	
	J Informaatio ja viestintä	58-63	95	95	94	95	99	
	K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	70	71	70	71	75	
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	140	151	146	150	155	
	N Hallinto- ja tukipalvelustoiminta	77-82	109	102	98	100	98	
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	119	117	116	117	116	
	P Koulutus	85	168	165	164	174	179	
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	370	382	388	379	396	
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	51	52	53	55	59	
	S-U Muu palvelustoiminta yms.	94-99	84	84	85	84	81	
	Miehet	Toimialat yhteensä	00-99	1 289	1 315	1 255	1 259	1 278
		A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	86	86	84	82	81
		C Teollisuus	10-33	311	311	280	266	269
D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto		35-39	19	19	21	21	19	
F Rakentaminen		41-43	162	172	160	157	162	
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus		45-47	152	160	149	148	150	
H Kuljetus ja varastointi		49-53	114	115	119	124	116	
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta		55-56	23	23	23	24	24	
J Informaatio ja viestintä		58-63	61	60	58	63	66	
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala		64-68	29	29	29	31	32	
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta		69-75	78	86	81	82	85	
N Hallinto- ja tukipalvelustoiminta		77-82	49	47	44	48	49	
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus		84	54	51	51	51	54	
P Koulutus		85	56	55	54	58	60	
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut		86-88	42	41	43	44	51	
R Taiteet, viihde ja virkistys		90-93	24	25	25	28	30	
S-U Muu palvelustoiminta yms.		94-99	26	28	27	28	25	

			Työlliset, 1000 henkeä				
			Vuosi				
			2007	2008	2009	2010	2011
Naiset	Toimialat yhteensä	00-99	1 202	1 216	1 202	1 188	1 196
	A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	32	33	35	33	29
	C Teollisuus	10-33	111	107	99	96	91
	D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	5	6	6	6	5
	F Rakentaminen	41-43	12	13	14	15	14
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	153	150	147	151	154
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	38	38	35	32	32
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	61	65	62	58	58
	J Informaatio ja viestintä	58-63	34	34	35	32	33
	K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	41	43	41	40	44
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	62	66	65	68	70
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	60	55	54	52	49
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	65	66	65	66	63
	P Koulutus	85	112	110	110	116	118
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	328	341	345	335	345
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	27	27	28	27	29
	S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	58	57	57	56	56

Liitetaulukko 11. Palkansaajat ja yrittäjät toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat

			Vuosi				
			2007	2008	2009	2010	2011
			1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Palkansaajat yhteensä	Toimiala	TOL 2008					
	Toimialat yhteensä	00-99	2 178	2 207	2 123	2 120	2 143
	A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	37	40	38	39	39
	C Teollisuus	10-33	400	392	355	341	337
	D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	23	25	26	26	24
	F Rakentaminen	41-43	137	145	132	132	135
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	264	271	257	258	262
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	131	132	129	131	124
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	73	78	74	71	73
	J Informaatio ja viestintä	58-63	89	89	86	86	91
	K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	64	66	64	64	69
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	110	119	116	120	121
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	101	91	84	87	86
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	119	117	116	117	116
	P Koulutus	85	165	161	161	170	174
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	355	364	369	362	377
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	41	40	41	43	45
	S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	64	65	65	62	60

			Vuosi				
			2007	2008	2009	2010	2011
			1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Yrittäjät ja yrittäjäperheenjäsenet yhteensä	Toimiala	TOL 2008					
	Toimialat yhteensä	00-99	313	324	334	328	331
	A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	81	79	80	76	72
	C Teollisuus	10-33	22	25	24	21	23
	D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	.	.	.	.	.
	F Rakentaminen	41-43	38	41	43	41	41
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	41	39	39	40	41
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	20	20	24	25	24
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	11	10	11	11	10
	J Informaatio ja viestintä	58-63	7	6	7	9	8
	K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	6	5	6	6	6
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	30	32	30	29	34
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	9	11	14	13	11
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	.	.	.	.	.
	P Koulutus	85	3	4	4	4	5
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	15	18	20	17	18
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	10	12	12	12	14
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	20	19	20	22	21	

Liitetaulukko 12. Työlliset työnantajasektorin ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat

			Työlliset, 1000 henkeä				
			Vuosi				
			2007	2008	2009	2010	2011
Työnantajasektori	Toimiala	TOL 2008					
Työnantajasektorit yhteensä	Toimialat yhteensä	00-99	2 492	2 531	2 457	2 447	2 474
	A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	118	119	119	115	110
	C Teollisuus	10-33	423	417	379	362	360
	D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	24	25	27	26	24
	F Rakentaminen	41-43	174	186	175	172	176
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	305	311	296	298	303
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	151	153	153	156	147
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	84	88	85	83	83
	J Informaatio ja viestintä	58-63	95	95	94	95	99
	K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	70	71	70	71	75
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	140	151	146	150	155
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	109	102	98	100	98
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	119	117	116	117	116
	P Koulutus	85	168	165	164	174	179
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	370	382	388	379	396
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	51	52	53	55	59
	S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	84	84	85	84	81
Yksityinen sektori	Toimialat yhteensä	00-99	1 830	1 856	1 794	1 774	1 796
	A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	111	110	109	107	102
	C Teollisuus	10-33	422	416	378	361	359
	D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	17	17	19	18	17
	F Rakentaminen	41-43	165	178	168	167	172
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	304	310	294	297	301
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	144	145	145	149	142
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	77	80	77	74	73
	J Informaatio ja viestintä	58-63	94	93	92	94	97
	K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	67	68	67	67	72
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	102	112	107	108	115
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	89	81	80	79	77
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	4	4	4	5	4
	P Koulutus	85	25	26	28	32	34
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	91	96	101	95	106
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	32	33	36	37	40
	S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	82	83	83	82	80

			Työlliset, 1000 henkeä				
			Vuosi				
			2007	2008	2009	2010	2011
Julkinen sektori	Toimialat yhteensä	00-99	657	666	657	663	667
	A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	7	9	9	8	8
	C Teollisuus	10-33	.	.	.	.	.
	D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	6	9	8	8	7
	F Rakentaminen	41-43	10	8	6	5	4
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	.	.	.	.	.
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	7	8	8	7	5
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	7	9	8	9	9
	J Informaatio ja viestintä	58-63	.	.	.	.	.
	K, L Rahoitus- ja vakuustoitinta; kiinteistöala	64-68	3	3	3	4	3
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	38	40	39	41	40
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	21	21	18	21	20
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	115	113	112	112	112
	P Koulutus	85	143	139	136	142	145
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	278	284	285	283	286
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	19	19	18	18	19	
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	.	.	.	.	.	

Liitetaulukko 13. Palkansaajat työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011, 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat, 1000 henkeä									
		Vuosi									
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sukupuoli	Työnantajasektori										
Sukupuolet yhteensä	Työnantajasektorit yhteensä	2 068	2 061	2 064	2 098	2 129	2 178	2 207	2 123	2 120	2 143
	Yksityinen sektori	1 419	1 405	1 404	1 441	1 472	1 517	1 532	1 459	1 447	1 466
	Julkinen sektori	644	651	656	653	655	657	666	657	663	667
	- valtio	146	144	149	147	149	152	157	155	153	151
	- kunta	498	507	507	506	507	505	509	502	510	517
Miehet	Työnantajasektorit yhteensä	1 025	1 024	1 025	1 038	1 051	1 075	1 095	1 029	1 038	1 052
	Yksityinen sektori	832	826	829	844	860	886	905	844	849	857
	Julkinen sektori	191	196	195	194	190	188	187	182	185	191
	- valtio	74	75	76	77	76	75	79	76	74	74
	- kunta	117	121	119	116	115	112	107	106	111	117
Naiset	Työnantajasektorit yhteensä	1 043	1 037	1 039	1 060	1 078	1 103	1 112	1 094	1 082	1 091
	Yksityinen sektori	587	579	575	598	611	631	628	615	598	608
	Julkinen sektori	453	455	461	460	465	470	479	475	478	476
	- valtio	72	69	73	70	73	77	77	79	79	77
	- kunta	381	386	389	390	392	393	402	396	399	399

Liitetaulukko 14. Osa-aikatyölliset iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011

		Osa-aikatyölliset, 1000 henkeä							
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
Sukupuoli	Vuosi								
Sukupuolet yhteensä	2002	302	291	93	51	43	46	58	11
	2003	307	295	91	49	42	43	70	12
	2004	320	309	95	50	45	45	72	11
	2005	330	315	101	51	47	45	71	15
	2006	343	326	105	54	49	44	74	18
	2007	351	329	106	55	46	48	74	22
	2008	338	316	105	56	42	39	74	22
	2009	343	322	102	58	43	43	77	21
	2010	358	334	99	62	45	41	85	24
	2011	369	341	100	63	49	44	85	28
Miehet	2002	102	95	34	16	9	13	23	8
	2003	106	97	33	14	10	11	29	9
	2004	111	102	35	15	9	13	31	9
	2005	115	105	36	16	10	13	30	9
	2006	117	107	37	18	10	12	30	10
	2007	119	105	35	17	9	13	31	14
	2008	116	102	35	16	8	12	30	15
	2009	115	103	35	18	10	12	28	13
	2010	125	110	35	20	10	12	33	16
	2011	135	117	38	22	10	13	34	18
Naiset	2002	200	196	58	35	34	33	35	4
	2003	201	197	57	35	32	32	41	4
	2004	209	206	61	35	36	32	42	3
	2005	215	210	65	35	37	32	41	5
	2006	226	219	68	36	39	32	44	7
	2007	232	224	71	38	37	35	43	8
	2008	221	214	70	39	34	27	44	7
	2009	228	220	67	40	33	31	49	8
	2010	232	224	64	42	36	29	53	9
	2011	235	224	63	41	38	31	51	10

Liitetaulukko 15. Osa-aikatyölliset toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat

		Osa-aikatyölliset, 1000 henkeä				
		Vuosi				
		2007	2008	2009	2010	2011
Toimiala	TOL 2008					
Toimialat yhteensä	00-99	351	338	343	358	369
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	23	23	23	23	21
C Teollisuus	10-33	21	19	18	18	19
D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	.	.	.	.	.
F Rakentaminen	41-43	10	8	9	10	10
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	67	64	63	66	70
H Kuljetus ja varastointi	49-53	21	19	18	20	21
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	23	25	24	24	25
J Informaatio ja viestintä	58-63	10	10	9	10	9
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	8	7	8	9	10
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	20	18	21	22	23
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	25	19	19	22	21
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	8	7	7	7	7
P Koulutus	85	25	25	27	26	28
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	52	53	56	60	62
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	16	15	16	17	18
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	21	21	21	20	21

Liitetaulukko 16. Palkansaajat työsuhteen tyyppin ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011, 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat, 1000 henkeä									
		Vuosi									
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sukupuoli											
Sukupuolet yhteensä	Palkansaajat yhteensä	2 068	2 061	2 064	2 098	2 129	2 178	2 207	2 123	2 120	2 143
	- jatkuva kokoaikatyö	1 557	1 544	1 542	1 561	1 580	1 625	1 678	1 610	1 581	1 585
	- jatkuva osa-aikatyö	176	179	188	189	199	205	196	201	209	222
	- määräaikainen kokoaikatyö	251	257	250	262	260	261	249	229	244	251
	- määräaikainen osa-aikatyö	82	80	84	85	89	87	84	82	86	85
	Määräaikainen työ yhteensä	334	337	334	347	349	348	333	311	330	336
	Osa-aikatyö yhteensä	259	259	272	275	288	292	280	283	295	307
Miehet	Palkansaajat yhteensä	1 025	1 024	1 025	1 038	1 051	1 075	1 095	1 029	1 038	1 052
	- jatkuva kokoaikatyö	843	841	840	848	860	882	913	865	851	851
	- jatkuva osa-aikatyö	52	53	54	55	58	60	58	55	58	67
	- määräaikainen kokoaikatyö	102	104	103	107	105	107	98	83	99	105
	- määräaikainen osa-aikatyö	27	25	28	27	28	26	26	27	30	30
	Määräaikainen työ yhteensä	129	130	130	134	133	133	124	109	129	135
	Osa-aikatyö yhteensä	79	78	82	83	86	87	84	81	88	96
Naiset	Palkansaajat yhteensä	1 043	1 037	1 039	1 060	1 078	1 103	1 112	1 094	1 082	1 091
	- jatkuva kokoaikatyö	714	703	701	713	721	744	765	746	730	734
	- jatkuva osa-aikatyö	125	126	134	134	141	145	137	147	151	155
	- määräaikainen kokoaikatyö	149	153	147	155	155	154	151	146	145	146
	- määräaikainen osa-aikatyö	55	55	56	58	61	60	58	55	56	56
	Määräaikainen työ yhteensä	204	207	203	212	216	214	209	201	201	202
	Osa-aikatyö yhteensä	180	181	190	192	202	205	195	202	207	211

Liitetaulukko 17. Palkansaajat työsuhteen tyypin ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011, 15-74-vuotiaat, %

		Palkansaajat, %									
		Vuosi									
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Sukupuoli											
Sukupuolet yhteensä	Palkansaajat yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	- jatkuva kokoaikatyö	75,3	74,9	74,7	74,4	74,2	74,6	76,1	75,9	74,6	74,0
	- jatkuva osa-aikatyö	8,5	8,7	9,1	9,0	9,4	9,4	8,9	9,5	9,9	10,3
	- määräaikainen kokoaikatyö	12,2	12,5	12,1	12,5	12,2	12,0	11,3	10,8	11,5	11,7
	- määräaikainen osa-aikatyö	4,0	3,9	4,0	4,1	4,2	4,0	3,8	3,9	4,1	4,0
	Määräaikainen työ yhteensä	16,1	16,4	16,2	16,5	16,4	16,0	15,1	14,6	15,6	15,7
	Osa-aikatyö yhteensä	12,5	12,6	13,2	13,1	13,5	13,4	12,7	13,3	13,9	14,3
Miehet	Palkansaajat yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	- jatkuva kokoaikatyö	82,3	82,1	82,0	81,7	81,8	82,0	83,4	84,0	82,0	80,9
	- jatkuva osa-aikatyö	5,1	5,2	5,3	5,3	5,5	5,6	5,3	5,3	5,6	6,3
	- määräaikainen kokoaikatyö	10,0	10,2	10,0	10,3	10,0	10,0	8,9	8,1	9,6	10,0
	- määräaikainen osa-aikatyö	2,6	2,5	2,7	2,6	2,7	2,5	2,4	2,6	2,9	2,8
	Määräaikainen työ yhteensä	12,6	12,7	12,7	12,9	12,7	12,4	11,3	10,6	12,5	12,8
	Osa-aikatyö yhteensä	7,7	7,6	8,0	8,0	8,2	8,0	7,7	7,9	8,5	9,2
Naiset	Palkansaajat yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	- jatkuva kokoaikatyö	68,4	67,8	67,5	67,3	66,8	67,4	68,8	68,2	67,5	67,3
	- jatkuva osa-aikatyö	11,9	12,2	12,9	12,6	13,1	13,1	12,4	13,4	14,0	14,2
	- määräaikainen kokoaikatyö	14,3	14,7	14,2	14,6	14,4	13,9	13,6	13,4	13,4	13,4
	- määräaikainen osa-aikatyö	5,3	5,3	5,4	5,4	5,6	5,5	5,2	5,1	5,2	5,1
	Määräaikainen työ yhteensä	19,6	20,0	19,6	20,0	20,0	19,4	18,8	18,4	18,6	18,5
	Osa-aikatyö yhteensä	17,2	17,5	18,3	18,1	18,7	18,6	17,6	18,5	19,2	19,3

Liitetaulukko 18. Työllisten tehdyt työtunnit, mukaan lukien sivutyötunnit, toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat

		Tehdyt työtunnit, 1000 tuntia				
		Vuosi				
		2007	2008	2009	2010	2011
Toimiala	TOL 2008					
Toimialat yhteensä	00-99	4 112 371	4 210 618	3 958 480	3 998 202	4 034 472
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	257 453	250 755	244 881	239 595	233 863
C Teollisuus	10-33	724 571	723 223	609 548	605 608	610 372
D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	39 937	43 841	44 545	43 790	39 843
F Rakentaminen	41-43	319 849	342 135	308 647	313 071	322 037
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	498 475	518 473	481 074	491 025	493 132
H Kuljetus ja varastointi	49-53	268 071	270 744	262 074	271 315	255 672
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	133 299	141 871	132 593	130 436	132 721
J Informaatio ja viestintä	58-63	156 718	153 729	151 408	158 315	164 163
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	114 883	119 679	114 033	112 755	121 590
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	231 898	256 464	234 407	240 980	250 157
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	168 434	160 985	154 666	155 388	152 846
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	190 472	188 752	186 211	184 467	184 604
P Koulutus	85	231 800	231 615	225 378	245 674	246 651
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	570 313	582 608	588 168	576 958	598 331
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	72 720	74 772	76 571	80 689	85 609
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	123 924	133 025	128 914	129 994	124 654

Liitetaulukko 19. Palkansaajien tehdyt työtunnit, mukaan lukien sivutyötunnit, toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat

		Tehdyt työtunnit, 1000 tuntia				
		Vuosi				
		2007	2008	2009	2010	2011
Toimiala	TOL 2008					
Toimialat yhteensä	00-99	3 471 217	3 553 580	3 301 965	3 357 941	3 382 039
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	69 757	75 595	73 390	75 328	74 181
C Teollisuus	10-33	678 340	671 410	562 963	565 049	561 889
D, E Sähkö-, kaasun-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	38 446	43 056	43 174	42 571	39 115
F Rakentaminen	41-43	240 399	255 355	225 830	230 280	238 450
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	414 880	435 057	399 392	406 331	407 436
H Kuljetus ja varastointi	49-53	220 651	220 396	208 586	214 326	201 921
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	104 916	116 231	104 149	103 464	107 669
J Informaatio ja viestintä	58-63	144 638	143 676	138 945	143 003	149 494
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	103 663	110 004	104 492	101 739	110 058
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	181 472	202 125	184 888	195 095	196 625
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	152 612	141 162	128 154	131 670	131 453
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	190 259	188 126	185 691	184 378	184 445
P Koulutus	85	226 838	225 294	219 727	239 642	238 207
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	545 376	551 975	554 870	552 434	569 555
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	59 648	57 859	59 202	60 751	64 015
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	90 900	99 770	94 869	94 568	90 570

Liitetaulukko 20. Tehdyt työtunnit vuodessa työllistä kohti työnantajasektorin ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat

			Tehty vuosityöaika, työtunteja/työllinen				
			Vuosi				
			2007	2008	2009	2010	2011
Työnantajasektori	Toimiala	TOL 2008					
Työnantajasektorit yhteensä	Toimialat yhteensä	00-99	1 650	1 664	1 611	1 634	1 631
	A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	2 189	2 109	2 065	2 078	2 119
	C Teollisuus	10-33	1 715	1 733	1 607	1 673	1 697
	D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	1 692	1 723	1 660	1 667	1 633
	F Rakentaminen	41-43	1 835	1 842	1 766	1 819	1 828
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	1 634	1 670	1 625	1 646	1 626
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	1 774	1 773	1 710	1 739	1 735
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	1 590	1 604	1 559	1 578	1 603
	J Informaatio ja viestintä	58-63	1 641	1 621	1 619	1 667	1 653
	K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	1 640	1 674	1 627	1 599	1 612
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	1 655	1 693	1 606	1 608	1 614
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	1 539	1 579	1 576	1 559	1 565
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	1 598	1 614	1 604	1 583	1 587
	P Koulutus	85	1 378	1 403	1 371	1 411	1 379
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	1 541	1 525	1 514	1 523	1 513
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	1 423	1 444	1 441	1 468	1 440
	S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	1 482	1 575	1 524	1 554	1 531
	Yksityinen sektori	Toimialat yhteensä	00-99	1 695	1 711	1 646	1 677
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta		01-09	2 214	2 136	2 091	2 099	2 148
C Teollisuus		10-33	1 714	1 732	1 606	1 671	1 697
D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto		35-39	1 719	1 746	1 661	1 696	1 696
F Rakentaminen		41-43	1 848	1 846	1 768	1 824	1 823
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus		45-47	1 632	1 668	1 623	1 645	1 626
H Kuljetus ja varastointi		49-53	1 780	1 776	1 713	1 738	1 735
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta		55-56	1 595	1 599	1 573	1 583	1 609
J Informaatio ja viestintä		58-63	1 634	1 615	1 615	1 664	1 655
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala		64-68	1 641	1 675	1 626	1 600	1 614
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta		69-75	1 672	1 701	1 614	1 622	1 631
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta		77-82	1 550	1 586	1 589	1 569	1 570
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus		84	1 784	1 766	1 916	1 723	1 700
P Koulutus		85	1 460	1 446	1 421	1 496	1 508
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut		86-88	1 508	1 530	1 510	1 512	1 496
R Taiteet, viihde ja virkistys		90-93	1 337	1 428	1 389	1 464	1 408
S-U Muu palvelutoiminta yms.		94-99	1 469	1 572	1 515	1 550	1 523

			Tehty vuosityöaika, työtunteja/työllinen				
			Vuosi				
			2007	2008	2009	2010	2011
Julkinen sektori	Toimialat yhteensä	00-99	1 528	1 536	1 515	1 520	1 508
	A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	1 770	1 779	1 765	1 792	1 736
	C Teollisuus	10-33	.	.	.	.	.
	D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	1 619	1 677	1 658	1 602	1 488
	F Rakentaminen	41-43	1 617	1 749	1 703	1 645	2 022
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	.	.	.	.	.
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	1 659	1 708	1 655	1 770	1 743
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	1 535	1 658	1 429	1 551	1 551
	J Informaatio ja viestintä	58-63	.	.	.	.	.
	K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	1 623	1 658	1 651	1 573	1 592
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	1 607	1 670	1 587	1 573	1 567
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	1 495	1 552	1 522	1 527	1 551
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	1 591	1 608	1 593	1 577	1 583
	P Koulutus	85	1 363	1 394	1 360	1 392	1 350
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	1 551	1 524	1 517	1 526	1 520
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	1 566	1 469	1 548	1 477	1 507
	S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	.	.	.	.	.

Liitetaulukko 21. Tehdyt työtunnit vuodessa palkansaajaa kohti työnantajasektorin ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuosina 2007 - 2011, 15-74-vuotiaat

			Tehty vuosityöaika, työtunteja/palkansaaja				
			Vuosi				
			2007	2008	2009	2010	2011
Työnantajasektori	Toimiala	TOL 2008					
Työnantajasektorit yhteensä	Toimialat yhteensä	00-99	1 594	1 610	1 555	1 584	1 578
	A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	1 892	1 913	1 911	1 926	1 926
	C Teollisuus	10-33	1 695	1 713	1 584	1 657	1 669
	D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	1 674	1 724	1 653	1 659	1 620
	F Rakentaminen	41-43	1 760	1 761	1 708	1 750	1 764
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	1 572	1 603	1 553	1 576	1 556
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	1 682	1 666	1 619	1 638	1 635
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	1 441	1 486	1 406	1 450	1 479
	J Informaatio ja viestintä	58-63	1 633	1 613	1 610	1 660	1 640
	K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	1 609	1 663	1 621	1 586	1 594
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	1 646	1 692	1 595	1 619	1 624
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	1 517	1 551	1 522	1 515	1 526
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	1 597	1 613	1 603	1 582	1 586
	P Koulutus	85	1 372	1 397	1 366	1 406	1 368
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	1 537	1 518	1 506	1 525	1 510
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	1 446	1 442	1 427	1 427	1 422
	S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	1 423	1 529	1 470	1 531	1 501
	Yksityinen sektori	Toimialat yhteensä	00-99	1 622	1 643	1 574	1 614
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta		01-09	1 920	1 956	1 960	1 958	1 974
C Teollisuus		10-33	1 694	1 712	1 583	1 655	1 669
D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto		35-39	1 694	1 747	1 651	1 686	1 678
F Rakentaminen		41-43	1 771	1 763	1 709	1 754	1 755
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus		45-47	1 570	1 601	1 550	1 573	1 555
H Kuljetus ja varastointi		49-53	1 684	1 663	1 616	1 631	1 630
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta		55-56	1 431	1 465	1 404	1 438	1 467
J Informaatio ja viestintä		58-63	1 625	1 607	1 605	1 656	1 642
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala		64-68	1 609	1 663	1 619	1 587	1 595
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta		69-75	1 666	1 703	1 598	1 643	1 653
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta		77-82	1 524	1 551	1 522	1 512	1 519
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus		84	1 759	1 734	1 899	1 706	1 669
P Koulutus		85	1 427	1 409	1 394	1 477	1 458
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut		86-88	1 484	1 496	1 471	1 521	1 484
R Taiteet, viihde ja virkistys		90-93	1 341	1 415	1 339	1 388	1 358
S-U Muu palvelutoiminta yms.		94-99	1 405	1 523	1 458	1 524	1 490

			Tehty vuosityöaika, työtunteja/palkansaaja				
			Vuosi				
			2007	2008	2009	2010	2011
Julkinen sektori	Toimialat yhteensä	00-99	1 529	1 536	1 515	1 520	1 508
	A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	1 770	1 765	1 765	1 792	1 736
	C Teollisuus	10-33	.	.	.	.	.
	D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	1 619	1 677	1 658	1 602	1 488
	F Rakentaminen	41-43	1 617	1 749	1 703	1 645	2 022
	G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	.	.	.	.	.
	H Kuljetus ja varastointi	49-53	1 659	1 708	1 655	1 770	1 743
	I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	1 535	1 658	1 429	1 551	1 551
	J Informaatio ja viestintä	58-63	.	.	.	.	.
	K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	1 623	1 658	1 651	1 573	1 592
	M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	1 607	1 670	1 587	1 572	1 567
	N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	1 495	1 552	1 522	1 527	1 551
	O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	1 591	1 608	1 593	1 577	1 583
	P Koulutus	85	1 363	1 394	1 360	1 392	1 350
	Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	1 551	1 524	1 517	1 526	1 520
	R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	1 566	1 469	1 548	1 477	1 507
	S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	.	.	.	.	.

Liitetaulukko 22. Työttömät iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011

		Työttömät, 1000 henkeä						
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Sukupuoli	Vuosi							
Sukupuolet yhteensä	2002	237	237	68	49	44	49	26
	2003	235	235	70	48	44	47	27
	2004	229	229	65	45	45	47	27
	2005	220	220	64	41	43	44	27
	2006	204	204	61	38	35	42	28
	2007	183	183	56	34	32	34	27
	2008	172	172	56	33	28	30	25
	2009	221	221	69	47	35	41	29
	2010	224	224	68	44	37	43	31
	2011	209	208	65	43	33	37	31
Miehet	2002	123	123	35	25	24	26	14
	2003	124	124	35	26	23	26	14
	2004	118	118	35	24	22	24	14
	2005	111	111	33	21	21	21	14
	2006	101	101	31	18	16	21	14
	2007	90	90	28	17	14	17	15
	2008	85	85	29	16	12	14	13
	2009	122	122	38	27	19	23	16
	2010	126	126	38	26	20	25	17
	2011	117	117	35	25	19	21	18
Naiset	2002	114	114	34	24	20	23	13
	2003	111	111	34	22	21	21	13
	2004	111	111	30	22	23	23	13
	2005	109	109	31	20	21	23	13
	2006	104	103	30	20	19	20	14
	2007	93	93	29	18	18	16	13
	2008	87	87	27	17	16	16	11
	2009	99	98	31	21	16	18	13
	2010	98	98	30	18	17	19	14
	2011	91	91	30	18	14	16	13

Liitetaulukko 23. Työttömyysasteet iän ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2011

		Työttömyysaste, %						
		15-74	15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Sukupuoli	Vuosi							
Sukupuolet yhteensä	2002	9,1	9,2	21,0	8,9	6,5	6,9	8,2
	2003	9,0	9,1	21,8	8,7	6,5	6,7	7,6
	2004	8,8	8,9	20,7	8,4	6,8	6,8	7,3
	2005	8,4	8,5	20,1	7,6	6,5	6,4	6,9
	2006	7,7	7,8	18,7	6,9	5,4	6,1	6,8
	2007	6,9	6,9	16,5	6,2	5,0	5,0	6,3
	2008	6,4	6,4	16,5	5,8	4,5	4,4	5,4
	2009	8,2	8,4	21,5	8,2	5,7	6,1	6,2
	2010	8,4	8,5	21,4	7,7	6,3	6,5	6,5
	2011	7,8	7,9	20,1	7,5	5,5	5,6	6,4
	Miehet	2002	9,1	9,2	21,2	8,2	6,7	7,4
2003		9,2	9,3	21,9	8,6	6,6	7,5	7,7
2004		8,7	8,8	22,0	8,0	6,2	6,9	7,4
2005		8,2	8,3	20,6	7,1	6,2	6,1	7,2
2006		7,4	7,5	19,0	6,1	4,6	6,3	6,9
2007		6,5	6,6	16,4	5,5	4,1	5,2	6,8
2008		6,1	6,2	17,1	5,2	3,6	4,2	5,8
2009		8,9	9,0	24,1	8,4	6,0	6,8	7,0
2010		9,1	9,3	23,8	8,2	6,4	7,4	7,4
2011		8,4	8,6	21,8	7,8	5,9	6,2	7,5
Naiset		2002	9,1	9,1	20,9	9,6	6,3	6,5
	2003	8,9	8,9	21,6	9,0	6,5	6,0	7,6
	2004	8,9	9,0	19,4	8,9	7,4	6,7	7,1
	2005	8,6	8,7	19,5	8,3	6,8	6,7	6,6
	2006	8,1	8,1	18,4	7,9	6,2	6,0	6,7
	2007	7,2	7,3	16,6	6,9	5,9	4,8	5,9
	2008	6,7	6,7	15,8	6,5	5,4	4,6	5,0
	2009	7,6	7,6	19,0	7,9	5,3	5,4	5,5
	2010	7,6	7,7	19,0	7,1	6,1	5,6	5,7
	2011	7,1	7,2	18,4	7,1	4,9	5,0	5,3

Liitetaulukko 24. Työttömät ja työttömyysasteet aluehallintovirastojen (AVI) mukaan vuosina 2009 - 2011, 15-74-vuotiaat

	2009		2010		2011	
	Työttömät, 1000 henkeä	Työttömyysaste, %	Työttömät, 1000 henkeä	Työttömyysaste, %	Työttömät, 1000 henkeä	Työttömyysaste, %
Aluehallintovirasto						
Koko maa	221	8,2	224	8,4	209	7,8
Etelä-Suomen AVI	80	6,9	85	7,3	79	6,7
Lounais-Suomen AVI	26	7,5	28	8,3	25	7,3
Itä-Suomen AVI	29	11,1	27	10,2	27	10,2
Länsi- ja Sisä-Suomen AVI	54	9,2	52	8,9	50	8,5
Pohjois-Suomen AVI	22	9,9	22	10,0	19	8,7
Lapin AVI	10	11,6	9	11,3	9	10,2
Ahvenanmaan valtionvirasto	1	5,4	0	3,1	0	2,7

Liitetaulukko 25. Työttömyysasteet koulutusasteen ja sukupuolen mukaan vuosina 2002 - 2010, 15-74-vuotiaat

		Työttömyysaste, %								
		Vuosi								
		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Sukupuoli	Koulutusaste									
Sukupuolet yhteensä	Yhteensä	9,1	9,0	8,8	8,4	7,7	6,9	6,4	8,2	8,4
	Keskiasteen koulutus (3)	9,9	9,8	9,3	8,8	8,1	7,1	6,5	9,3	9,0
	Korkea-aste yhteensä (5,6,7,8)	4,2	4,3	4,8	4,6	3,9	3,7	3,5	4,3	4,6
	- alin korkea-aste (5)	4,9	4,8	5,2	4,8	4,0	3,9	3,3	3,8	4,4
	- alempi korkeakouluaste (6)	4,9	4,9	5,2	5,2	4,6	4,1	3,9	5,2	5,8
	- ylempi korkeakoulu- tai tutkijakoulutusaste (7,8)	2,3	3,0	3,7	3,6	3,1	3,2	3,2	3,8	3,6
	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai koulutusaste tuntematon	14,4	14,3	14,3	13,9	13,6	12,3	11,9	14,0	15,5
Miehet	Yhteensä	9,1	9,2	8,7	8,2	7,4	6,5	6,1	8,9	9,1
	Keskiasteen koulutus (3)	9,9	9,8	9,0	8,4	7,5	6,4	5,9	9,9	9,7
	Korkea-aste yhteensä (5,6,7,8)	3,8	4,2	4,4	4,2	3,4	3,4	3,0	4,2	4,8
	- alin korkea-aste (5)	5,0	5,3	5,3	4,4	3,7	3,6	2,9	4,8	5,5
	- alempi korkeakouluaste (6)	4,0	4,3	4,7	5,2	4,2	4,1	3,2	4,8	5,9
	- ylempi korkeakoulu- tai tutkijakoulutusaste (7,8)	1,8	2,6	3,1	3,0	2,4	2,7	3,0	3,2	3,3
	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai koulutusaste tuntematon	13,7	13,9	13,6	12,9	12,5	11,4	11,0	13,7	14,9
Naiset	Yhteensä	9,1	8,9	8,9	8,6	8,1	7,2	6,7	7,6	7,6
	Keskiasteen koulutus (3)	9,8	9,8	9,6	9,2	8,9	7,9	7,1	8,5	8,2
	Korkea-aste yhteensä (5,6,7,8)	4,5	4,5	5,1	4,9	4,3	4,0	3,8	4,3	4,4
	- alin korkea-aste (5)	4,9	4,6	5,1	5,1	4,2	4,0	3,6	3,3	3,8
	- alempi korkeakouluaste (6)	6,0	5,6	5,9	5,3	4,9	4,2	4,6	5,6	5,7
	- ylempi korkeakoulu- tai tutkijakoulutusaste (7,8)	2,7	3,4	4,2	4,2	3,7	3,7	3,4	4,4	3,8
	Ei perusasteen jälkeistä koulutusta tai koulutusaste tuntematon	15,3	14,9	15,2	15,4	15,1	13,4	13,3	14,4	16,3

Liitetaulukot, vuositaulukot 2011

Liitetaulukko 26. Väestö työmarkkina-aseman, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

		Väestö	Työvoima	Työlliset	Työttömät	Työvoiman ulkopuolella olevat
		1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Sukupuoli	Ikäluokka					
Sukupuolet yhteensä	15-74	4 059	2 682	2 474	209	1 376
	15-64	3 539	2 637	2 428	208	902
	15-24	660	323	258	65	337
	25-34	685	575	532	43	110
	35-44	662	595	562	33	67
	45-54	750	668	630	37	82
	55-64	783	476	446	31	306
	65-74	520	46	45	.	474
Miehet	15-74	2 032	1 395	1 278	117	637
	15-64	1 790	1 366	1 249	117	423
	15-24	337	160	125	35	177
	25-34	351	318	294	25	33
	35-44	338	314	295	19	24
	45-54	377	337	316	21	40
	55-64	386	237	219	18	149
	65-74	242	29	29	.	214
Naiset	15-74	2 027	1 287	1 196	91	739
	15-64	1 749	1 271	1 179	91	479
	15-24	322	163	133	30	160
	25-34	333	256	238	18	77
	35-44	324	281	267	14	43
	45-54	373	331	315	16	42
	55-64	397	240	227	13	157
	65-74	277	17	17	.	261

Liitetaulukko 27. Väestö työmarkkina-aseman, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat, %

		Väestö	Työvoima	Työlliset	Työttömät	Työvoiman ulkopuolella olevat
		Prosenttia	Prosenttia	Prosenttia	Prosenttia	Prosenttia
Sukupuoli	Ikäluokka					
Sukupuolet yhteensä	15-74	100,0	66,1	60,9	5,1	33,9
	15-64	100,0	74,5	68,6	5,9	25,5
	15-24	100,0	49,0	39,1	9,8	51,0
	25-34	100,0	83,9	77,6	6,3	16,1
	35-44	100,0	89,9	84,9	4,9	10,1
	45-54	100,0	89,1	84,1	5,0	10,9
	55-64	100,0	60,9	57,0	3,9	39,1
	65-74	100,0	8,8	8,7	.	91,2
Miehet	15-74	100,0	68,7	62,9	5,8	31,3
	15-64	100,0	76,3	69,8	6,5	23,7
	15-24	100,0	47,5	37,2	10,3	52,5
	25-34	100,0	90,6	83,5	7,1	9,4
	35-44	100,0	92,9	87,4	5,5	7,1
	45-54	100,0	89,4	83,8	5,6	10,6
	55-64	100,0	61,4	56,8	4,6	38,6
	65-74	100,0	11,9	11,8	.	88,1
Naiset	15-74	100,0	63,5	59,0	4,5	36,5
	15-64	100,0	72,6	67,4	5,2	27,4
	15-24	100,0	50,4	41,2	9,3	49,6
	25-34	100,0	76,9	71,4	5,5	23,1
	35-44	100,0	86,7	82,4	4,3	13,3
	45-54	100,0	88,8	84,4	4,4	11,2
	55-64	100,0	60,4	57,2	3,2	39,6
	65-74	100,0	6,0	6,0	.	94,0

Liitetaulukko 28. Väestö työmarkkina-aseman ja maakunnan (2011) mukaan vuonna 2011, 15-64-vuotiaat

	Väestö	Työvoima	Työlliset	Työttömät	Työvoiman ulkopuolella olevat	Työllisyysaste	Työttömyysaste
	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	Prosenttia	Prosenttia
Maakunta ¹⁾							
Koko maa	3 539	2 637	2 428	208	902	68,6	7,9
Uusimaa	1 058	831	782	49	227	73,9	5,9
Varsinais-Suomi	305	227	209	18	78	68,5	8,1
Satakunta	144	104	97	6	40	67,8	6,2
Kanta-Häme	112	82	77	5	29	68,9	6,6
Pirkanmaa	323	243	220	24	79	68,1	9,8
Päijät-Häme	130	94	85	9	37	65,3	9,2
Kymenlaakso	116	85	76	9	32	65,0	10,7
Etelä-Karjala	85	61	55	6	25	64,0	9,9
Etelä-Savo	96	68	63	5	28	65,2	7,8
Pohjois-Savo	160	114	102	12	46	63,6	10,5
Pohjois-Karjala	107	76	67	10	31	62,1	12,5
Keski-Suomi	178	127	115	12	51	64,6	9,7
Etelä-Pohjanmaa	122	90	83	7	31	68,5	7,6
Pohjanmaa	113	85	80	5	28	70,7	6,4
Keski-Pohjanmaa	43	32	30	.	11	69,4	.
Pohjois-Pohjanmaa	256	184	167	16	72	65,4	8,8
Kainuu	52	36	33	3	16	63,5	8,4
Lappi	120	83	74	9	37	61,9	10,3
Ahvenanmaa	18	15	14	0	4	78,5	2,6

1) Vuodesta 2011 alkaen on käytössä Maakunnat 2011 -luokitus.

Liitetaulukko 29. Työlliset ammattiaseman, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

		Työlliset yhteensä	Palkansaajat	Yrittäjät ja yrittäjäperheenjäsenet yhteensä	Yrittäjät
		1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Sukupuoli	Ikäluokka				
Sukupuolet yhteensä	15-74	2 474	2 143	331	319
	15-64	2 428	2 124	304	297
	15-24	258	247	11	8
	25-34	532	486	45	45
	35-44	562	486	76	76
	45-54	630	541	89	89
	55-64	446	364	82	79
	65-74	45	19	26	22
Miehet	15-74	1 278	1 052	225	218
	15-64	1 249	1 042	207	202
	15-24	125	118	8	5
	25-34	294	262	32	31
	35-44	295	245	50	50
	45-54	316	255	61	61
	55-64	219	163	56	55
	65-74	29	10	19	16
Naiset	15-74	1 196	1 091	105	101
	15-64	1 179	1 082	98	95
	15-24	133	129	4	3
	25-34	238	224	14	14
	35-44	267	241	26	25
	45-54	315	286	29	28
	55-64	227	201	26	24
	65-74	17	9	8	6

Liitetaulukko 30. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

Toimiala	TOL 2008	Työlliset, 1000 henkeä		
		Sukupuolet yhteensä	Miehet	Naiset
Toimialat yhteensä	00-99	2 474	1 278	1 196
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	110	81	29
Maatalous	01	80	54	25
C Teollisuus	10-33	360	269	91
Elintarvikkeiden, tekstiilien ja vaatteiden valmistus	10-15	51	25	27
Sahatavaran ja paperin sekä paperituotteiden valmistus; painaminen ja jäljentäminen	16-18	57	46	11
Kemikaalien, lääkkeiden yms. valmistus	19-23	47	34	13
Metallien jalostus; metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	24-25	59	49	9
Elektronisten ja optisten tuotteiden, sähkölaitteiden, koneiden ja kulkuneuvojen valmistus	26-30	114	90	24
Huonekalujen ym. valmistus; koneiden ja laitteiden huolto ja asennus	31-33	31	25	6
D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	24	19	5
F Rakentaminen	41-43	176	162	14
Talonrakentaminen	41	67	62	5
Erikoistunut rakennustoiminta	43	90	82	8
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	303	150	154
Moottoriajoneuvojen tukku- ja vähittäiskauppa sekä korjaus	45	43	39	4
Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvojen kauppa)	46	93	60	33
Vähittäiskauppa (pl. moottoriajoneuvojen kauppa)	47	167	51	117
H Kuljetus ja varastointi	49-53	147	116	32
Maa-, vesi- ja ilmailiikenne	49-51	95	80	15
Varastointi ja liikennettä palveleva toiminta; posti- ja kuriiritoiminta	52-53	52	36	16
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	83	24	58
J Informaatio ja viestintä	58-63	99	66	33
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	75	32	44
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	155	85	70
Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	71	60	41	20
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	98	49	49
Kiinteistön- ja maisemanhoito	81	59	28	31
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	54	63
P Koulutus	85	179	60	118
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	396	51	345
Terveyspalvelut	86	188	28	160
Sosiaalihuollon laitospalvelut	87	82	10	71
Sosiaalihuollon avopalvelut	88	126	12	114
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	59	30	29
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	81	25	56

Liitetaulukko 31. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja iän mukaan vuonna 2011, 15-64-vuotiaat

		Työlliset, 1000 henkeä					
		Ikäluokka					
		15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Toimiala	TOL 2008						
Toimialat yhteensä	00-99	2 428	258	532	562	630	446
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	102	10	14	20	32	27
C Teollisuus	10-33	356	28	79	89	97	63
D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	24	.	5	5	7	6
F Rakentaminen	41-43	173	23	38	36	46	30
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	298	56	74	70	59	40
H Kuljetus ja varastointi	49-53	144	15	31	31	39	27
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	81	22	18	15	15	11
J Informaatio ja viestintä	58-63	99	6	31	30	21	11
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	73	4	16	17	21	15
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	149	7	43	37	36	25
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	97	18	19	19	23	17
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	3	23	26	39	24
P Koulutus	85	177	8	34	47	51	37
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	391	31	75	90	112	84
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	57	11	13	13	11	9
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	79	12	16	15	20	16

Liitetaulukko 32. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja työnantajasektorin mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

		Työlliset, 1000 henkeä		
		Työnantajasektorit yhteensä	Yksityinen sektori	Julkinen sektori
Toimiala	TOL 2008			
Toimialat yhteensä	00-99	2 474	1 796	667
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	110	102	8
C Teollisuus	10-33	360	359	.
D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	24	17	7
F Rakentaminen	41-43	176	172	4
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	303	301	.
H Kuljetus ja varastointi	49-53	147	142	5
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	83	73	9
J Informaatio ja viestintä	58-63	99	97	.
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	75	72	3
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	155	115	40
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	98	77	20
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	4	112
P Koulutus	85	179	34	145
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	396	106	286
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	59	40	19
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	81	80	.

Liitetaulukko 33. Työlliset toimialan (TOL 2008) ja aluehallintovirastojen (AVI) mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

Toimiala	TOL 2008	Työlliset, 1000 henkeä						
		Aluehallintovirasto						
		Koko maa	Etelä-Suomen AVI	Lounais-Suomen AVI	Itä-Suomen AVI	Länsi- ja Sisä-Suomen AVI	Pohjois-Suomen AVI	Lapin AVI
Toimialat yhteensä	00-99	2 474	1 092	314	236	539	203	75
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	110	21	15	21	33	14	4
C-E Teollisuus; sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.	10-39	384	141	62	35	105	31	8
F Rakentaminen	41-43	176	75	24	19	36	17	5
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	303	150	36	23	62	22	7
H Kuljetus ja varastointi	49-53	147	71	20	12	26	11	5
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	83	38	10	7	17	7	4
J Informaatio ja viestintä	58-63	99	61	7	4	18	7	.
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	75	45	8	5	11	4	.
M, N Liike-elämän palvelut	69-82	253	133	25	20	48	19	7
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	57	14	10	21	9	5
P Koulutus	85	179	73	21	18	41	18	7
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	396	154	53	45	91	35	14
R-U Muu palvelutoiminta	90-99	141	68	16	14	27	10	4

Liitetaulukko 34. Työlliset ammatin (Ammattiluokitus 2001) ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

		Työlliset, 1000 henkeä		
		Sukupuolet yhteensä	Miehet	Naiset
Ammatti	Ammattikoodi			
Ammatit yhteensä		2 474	1 278	1 196
Johtajat ja ylimmät virkamiehet	1	214	148	66
Ylimmät virkamiehet ja järjestöjen johtajat	11	7	3	3
Yritysten ja muiden toimintayksiköiden johtajat	12	157	106	51
Pienyritysten johtajat	13	51	39	12
Erityisasiantuntijat	2	500	253	247
Matemaattis-luonnontieteelliset ja tekniikan erityisasiantuntijat	21	167	136	30
Maa- ja metsätaloustieteiden ja terveydenhuollon erityisasiantuntijat	22	44	16	28
Opettajat ja muut opetusalan erityisasiantuntijat	23	142	50	92
Muiden alojen erityisasiantuntijat	24	147	51	96
Asiantuntijat	3	422	168	253
Luonnontieteen ja tekniikan asiantuntijat	31	83	70	13
Maa- ja metsätaloustieteiden ja terveydenhuollon asiantuntijat	32	113	13	100
Liikenneopettajat ym.	33	.	.	.
Liikealan ja muiden palvelualojen asiantuntijat	34	223	83	140
Toimisto- ja asiakaspalvelutyöntekijät	4	155	37	118
Toimistotyöntekijät	41	117	31	87
Asiakaspalvelutyöntekijät	42	38	7	31
Palvelu-, myynti- ja hoitotyöntekijät	5	409	85	324
Palvelu- ja suojelutyöntekijät ym.	51	297	52	245
Mallit, myyjät ja tuote-esittelijät	52	113	33	79
Maanviljelijät, metsätyöntekijät ym.	6	95	64	31
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	7	274	252	22
Kaivos-, louhos- ja rakennustyöntekijät	71	114	111	3
Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat	72	126	122	5
Hienomekaniikan ja taideteollisuuden työntekijät	73	8	5	3
Muut valmistustyöntekijät	74	26	15	10
Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	8	196	165	31
Prosessityöntekijät	81	27	25	.
Teollisuustuotteiden valmistajat ja kokoonpanijat	82	59	36	23
Kuljettajat, vesiliikennetyöntekijät ym.	83	110	105	6
Muut työntekijät	9	188	89	99
Muut palvelutyöntekijät	91	130	44	86
Maa- ja metsätalouden avustavat työntekijät	92	.	.	.
Teollisuuden ja rakentamisen avustavat työntekijät	93	56	43	12
Sotilaat	00	9	9	.

Liitetaulukko 35. Palkansaajat sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat, 1000 henkeä		
		Sukupuolet yhteensä	Miehet	Naiset
Sosioekonominen asema ¹⁾				
Palkansaajat yhteensä	3-9	2 143	1 052	1 091
Ylemmät toimihenkilöt	3	597	327	271
- johtotehtävissä toimivat	31	119	80	39
- valmistelu-, esittely-, tutkimus- ja suunnittelutehtävissä toimivat	32	160	106	54
- opetustehtävissä toimivat	33	118	38	80
- muut ylemmät toimihenkilöt	34	200	103	97
Alemmat toimihenkilöt	4	842	239	603
- esimiestehtävissä toimivat	41	70	38	31
- itsenäistä tai monipuolista toimisto- tai myyntityötä tekevät	42	294	78	216
- epäitsenäistä tai rutiininomaista toimisto- tai myyntityötä tekevät	43	30	5	25
- muut alemmat toimihenkilöt	44	448	118	331
Työntekijät	5	695	482	213
- maa- ja metsätalouden työntekijät	51	35	23	11
- teollisuustyöntekijät	52	274	239	35
- muut tuotantotyöntekijät	53	121	76	44
- jakelu- ja palvelutyöntekijät	54	266	143	123
Tuntematon	9	9	5	4

1) Tiedot vuodelta 2011 eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin.

Liitetaulukko 36. Sivutyötä tutkimusviikolla tehneet sekä sivutyötä tehneiden osuus työllisistä päätyön toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

	TOL 2008	Työlliset yhteensä	Sivutyötä tehneet	Sivutyötä tehneiden osuus
		1000 henkeä	1000 henkeä	Prosenttia
Toimiala	TOL 2008			
Toimialat yhteensä	00-99	2 474	83	3,4
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	110	4	3,9
C-E Teollisuus; sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.	10-39	384	8	2,0
F Rakentaminen	41-43	176	3	1,9
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	303	9	2,9
H Kuljetus ja varastointi	49-53	147	4	2,6
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	83	3	3,9
J Informaatio ja viestintä	58-63	99	3	3,3
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	75	.	.
M, N Liike-elämän palvelut	69-82	253	9	3,4
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	3	2,8
P Koulutus	85	179	11	6,4
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	396	14	3,6
R-U Muu palvelutoiminta	90-99	141	9	6,1

Liitetaulukko 37. Palkallista ylityötä tutkimusviikolla tehneet palkansaajat sekä ylityötä tehneiden osuus palkansaajista toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

Toimiala	TOL 2008	Palkansaajat yhteensä	Palkallista ylityötä tehneet	Palkallista ylityötä tehneiden osuus
		1000 henkeä	1000 henkeä	Prosenttia
Toimialat yhteensä	00-99	2 143	230	10,7
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	39	5	13,7
C-E Teollisuus; sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.	10-39	361	38	10,6
F Rakentaminen	41-43	135	19	14,3
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	262	25	9,4
H Kuljetus ja varastointi	49-53	124	19	15,3
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	73	9	11,8
J Informaatio ja viestintä	58-63	91	11	12,3
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	69	8	11,1
M, N Liike-elämän palvelut	69-82	207	23	11,2
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	11	9,4
P Koulutus	85	174	11	6,4
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	377	39	10,4
R-U Muu palvelutoiminta	90-99	105	10	9,3

Liitetaulukko 38. Jatkuvassa ja määräaikaisessa työssä olevat palkansaajat toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

Toimiala	TOL 2008	Palkansaajat yhteensä	Jatkuva työ	Määräaikainen työ
		1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Toimialat yhteensä	00-99	2 143	1 807	336
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	39	32	6
C-E Teollisuus; sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.	10-39	361	327	34
F Rakentaminen	41-43	135	120	15
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	262	231	31
H Kuljetus ja varastointi	49-53	124	112	12
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	73	61	11
J Informaatio ja viestintä	58-63	91	84	7
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	69	63	6
M, N Liike-elämän palvelut	69-82	207	176	31
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	101	15
P Koulutus	85	174	128	46
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	377	289	88
R-U Muu palvelutoiminta	90-99	105	75	30

Liitetaulukko 39. Jatkuvassa ja määräaikaisessa työssä olevat palkansaajat työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat yhteensä	Jatkuva työ	Määräaikainen työ
		1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Sukupuoli	Työnantajasektori			
Sukupuolet yhteensä	Työnantajasektorit yhteensä	2 143	1 807	336
	Yksityinen sektori	1 466	1 283	182
	Julkinen sektori	667	517	151
	- valtio	151	116	35
	- kunta	517	401	115
Miehet	Työnantajasektorit yhteensä	1 052	918	135
	Yksityinen sektori	857	767	91
	Julkinen sektori	191	149	43
	- valtio	74	58	17
	- kunta	117	91	26
Naiset	Työnantajasektorit yhteensä	1 091	889	202
	Yksityinen sektori	608	517	92
	Julkinen sektori	476	368	108
	- valtio	77	58	18
	- kunta	399	310	89

Liitetaulukko 40. Määräaikaisessa työssä olevat palkansaajat määräaikaisuuden syyn ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat, %

	Sukupuolet yhteensä	Miehet	Naiset
	Prosenttia	Prosenttia	Prosenttia
Määräaikaiset palkansaajat yhteensä	100,0	100,0	100,0
Työharjoittelu, joka liittyy opiskeluun	6,8	8,2	5,9
Pysyvää työtä ei löytynyt	62,7	59,4	64,9
Ei halua pysyvää työtä	27,0	27,8	26,5
Koeaika	2,5	3,6	1,8
Ei osaa sanoa tai tuntematon	.	.	.

Liitetaulukko 41. Koko- ja osa-aikaiset palkansaajat toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat yhteensä	Kokoaikainen työ yhteensä	Osa-aikainen työ yhteensä
		1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Toimiala	TOL 2008			
Toimialat yhteensä	00-99	2 143	1 836	307
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	39	34	4
C-E Teollisuus; sähkö-, lämpö-, vesi- ja jätehuolto yms.	10-39	361	342	19
F Rakentaminen	41-43	135	129	6
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	262	197	65
H Kuljetus ja varastointi	49-53	124	105	19
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	73	49	24
J Informaatio ja viestintä	58-63	91	83	8
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	69	61	8
M, N Liike-elämän palvelut	69-82	207	176	31
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	109	7
P Koulutus	85	174	147	27
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	377	319	58
R-U Muu palvelutoiminta	90-99	105	77	28

Liitetaulukko 42. Koko- ja osa-aikaiset palkansaajat työnantajasektorin ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat yhteensä	Kokoaikainen työ yhteensä	Osa-aikainen työ yhteensä
		1000 henkeä	1000 henkeä	1000 henkeä
Sukupuoli	Työnantajasektori			
Sukupuolet yhteensä	Työnantajasektorit yhteensä	2 143	1 836	307
	Yksityinen sektori	1 466	1 241	225
	Julkinen sektori	667	588	79
	- valtio	151	139	12
	- kunta	517	450	67
Miehet	Työnantajasektorit yhteensä	1 052	956	96
	Yksityinen sektori	857	778	79
	Julkinen sektori	191	175	16
	- valtio	74	71	4
	- kunta	117	104	13
Naiset	Työnantajasektorit yhteensä	1 091	880	211
	Yksityinen sektori	608	463	145
	Julkinen sektori	476	413	63
	- valtio	77	68	9
	- kunta	399	345	54

Liitetaulukko 43. Palkansaajat työsuhteen tyypin, iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat yhteensä, 1000 henkeä						
		15-74	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74
Sukupuoli								
Sukupuolet yhteensä	Yhteensä	2 143	247	486	486	541	364	19
	- jatkuva kokoaikatyö	1 585	80	346	401	469	282	6
	- jatkuva osa-aikatyö	222	59	39	31	27	57	7
	- määräaikainen kokoaikatyö	251	71	84	43	35	17	.
	- määräaikainen osa-aikatyö	85	36	17	11	10	8	4
	Määräaikainen työ yhteensä	336	107	101	54	45	25	5
	Osa-aikainen työ yhteensä	307	95	57	42	37	65	11
Miehet	Yhteensä	1 052	118	262	245	255	163	10
	- jatkuva kokoaikatyö	851	48	209	223	234	134	4
	- jatkuva osa-aikatyö	67	21	12	5	6	18	4
	- määräaikainen kokoaikatyö	105	35	35	14	13	7	.
	- määräaikainen osa-aikatyö	30	13	6	3	3	3	.
	Määräaikainen työ yhteensä	135	49	41	17	15	10	3
	Osa-aikainen työ yhteensä	96	34	18	8	9	21	6
Naiset	Yhteensä	1 091	129	224	241	286	201	9
	- jatkuva kokoaikatyö	734	32	137	178	236	148	3
	- jatkuva osa-aikatyö	155	39	27	26	21	39	4
	- määräaikainen kokoaikatyö	146	36	49	29	22	10	.
	- määräaikainen osa-aikatyö	56	23	11	8	7	4	.
	Määräaikainen työ yhteensä	202	59	60	37	29	14	.
	Osa-aikainen työ yhteensä	211	61	38	34	28	43	5

Liitetaulukko 44. Palkansaajien alle vuoden kestäneet erityyppiset työsuhteet palkansaajan iän ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-64-vuotiaat, %

		Palkansaajien alle vuoden kestäneet työsuhteet, %					
		15-64	15-24	25-34	35-44	45-54	55-64
Sukupuoli							
Sukupuolet yhteensä	Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	- jatkuva kokoaikatyö	36,6	21,2	43,8	49,1	47,3	35,2
	- jatkuva osa-aikatyö	11,3	19,6	7,3	6,2	5,8	.
	- määräaikainen kokoaikatyö	38,6	40,1	40,1	34,2	36,5	39,8
	- määräaikainen osa-aikatyö	13,5	19,1	8,8	10,5	10,4	17,7
	Määräaikainen työ yhteensä	52,1	59,2	48,9	44,7	46,9	57,5
	Osa-aikainen työ yhteensä	24,7	38,7	16,1	16,7	16,2	25,0
Miehet	Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	- jatkuva kokoaikatyö	46,5	27,4	54,1	65,3	59,5	47,7
	- jatkuva osa-aikatyö	8,0	15,2	5,3	.	.	.
	- määräaikainen kokoaikatyö	35,7	42,5	34,1	26,2	31,8	35,5
	- määräaikainen osa-aikatyö	9,7	14,9	6,5	.	.	.
	Määräaikainen työ yhteensä	45,5	57,4	40,6	32,4	37,4	48,2
	Osa-aikainen työ yhteensä	17,7	30,1	11,8	8,5	.	.
Naiset	Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
	- jatkuva kokoaikatyö	27,6	15,5	33,8	37,1	35,8	21,9
	- jatkuva osa-aikatyö	14,3	23,7	9,2	9,2	.	.
	- määräaikainen kokoaikatyö	41,3	37,9	45,9	40,0	40,9	44,2
	- määräaikainen osa-aikatyö	16,9	22,9	11,1	13,7	15,0	23,0
	Määräaikainen työ yhteensä	58,2	60,8	57,0	53,7	55,9	67,3
	Osa-aikainen työ yhteensä	31,1	46,6	20,3	22,8	23,3	33,8

Liitetaulukko 45. Työlliset päätyön säännöllisen viikkotyöajan ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

		Työlliset, 1000 henkeä					
		Säännöllinen viikkotyöaika					
		Yhteensä	1-19 tuntia	20-34 tuntia	35-40 tuntia	41-49 tuntia	50+ tuntia
Toimiala	TOL 2008						
Toimialat yhteensä	00-99	2 474	157	314	1 631	154	203
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	110	10	15	38	9	36
C Teollisuus	10-33	360	7	18	291	22	20
D, E Sähkö-, kaasu-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	24	.	.	20	.	.
F Rakentaminen	41-43	176	5	8	125	13	25
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	303	24	61	171	21	26
H Kuljetus ja varastointi	49-53	147	9	17	79	13	27
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	83	11	19	41	3	8
J Informaatio ja viestintä	58-63	99	4	8	71	10	6
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	75	5	6	52	8	5
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	155	11	16	102	13	12
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	98	10	15	62	4	6
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	3	6	98	8	.
P Koulutus	85	179	13	43	104	10	8
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	396	25	54	295	12	9
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	59	10	11	30	3	5
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	81	11	14	46	5	5

Liitetaulukko 46. Palkansaajat päätyön säännöllisen viikkotyöajan ja toimialan (TOL 2008) mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

		Palkansaajat, 1000 henkeä					
		Säännöllinen viikkotyöaika					
		Yhteensä	1-19 tuntia	20-34 tuntia	35-40 tuntia	41-49 tuntia	50+ tuntia
Toimiala	TOL 2008						
Toimialat yhteensä	00-99	2 143	126	262	1 541	122	83
A, B Maa-, metsä- ja kalatalous; kaivostoiminta	01-09	39	.	4	25	4	4
C Teollisuus	10-33	337	6	16	284	19	10
D, E Sähkö-, kaasua-, lämpö-, vesi-, viemäri- ja jätevesihuolto	35-39	24	.	.	20	.	.
F Rakentaminen	41-43	135	3	4	110	9	9
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	45-47	262	21	55	160	15	9
H Kuljetus ja varastointi	49-53	124	8	15	74	11	15
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	55-56	73	10	18	40	.	.
J Informaatio ja viestintä	58-63	91	3	6	68	9	4
K, L Rahoitus- ja vakuutustoiminta; kiinteistöala	64-68	69	4	5	49	7	4
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	69-75	121	5	9	92	9	5
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	77-82	86	8	14	58	3	.
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	84	116	3	6	98	8	.
P Koulutus	85	174	12	42	102	10	7
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	86-88	377	22	49	289	10	6
R Taiteet, viihde ja virkistys	90-93	45	8	5	27	.	.
S-U Muu palvelutoiminta yms.	94-99	60	8	10	37	.	.

Liitetaulukko 47. Koko- ja osa-aikatyötä tekevien työllisten keskimääräinen säännöllinen viikkotyöaika päätyössä sosioekonomisen aseman ja sukupuolen mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

		Säännöllinen viikkotyöaika, tuntia/viikko		
		Koko- ja osa-aikatyö yhteensä	Kokoaikatyö	Osa-aikatyö
Sukupuoli	Sosioekonominen asema ¹⁾			
Sukupuolet yhteensä	Työlliset	37,2	40,2	19,9
	Palkansaajat yhteensä	36,5	39,1	20,3
	- ylemmät toimihenkilöt	37,8	39,4	18,9
	- alemmat toimihenkilöt	35,4	38,4	21,5
	- työntekijät	36,6	39,7	19,3
	Yrittäjät yhteensä	42,3	48,1	17,7
Miehet	Työlliset	39,2	41,6	18,9
	Palkansaajat yhteensä	38,1	40,0	19,1
	- ylemmät toimihenkilöt	38,8	40,1	17,4
	- alemmat toimihenkilöt	37,2	39,4	19,2
	- työntekijät	38,2	40,2	19,6
	Yrittäjät yhteensä	44,2	49,5	18,3
Naiset	Työlliset	35,1	38,7	20,5
	Palkansaajat yhteensä	34,8	38,1	20,9
	- ylemmät toimihenkilöt	36,6	38,5	20,0
	- alemmat toimihenkilöt	34,7	37,9	22,0
	- työntekijät	33,0	38,2	19,0
	Yrittäjät yhteensä	38,2	44,9	16,6

1) Tiedot vuodelta 2011 eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin.

Liitetaulukko 48. Palkansaajien keskimääräinen säännöllinen viikkotyöaika päätyössä sosioekonomisen aseman ja työnantajasektorin mukaan vuonna 2011, 15-74-vuotiaat

		Säännöllinen viikkotyöaika, tuntia/viikko			
		Palkansaajat yhteensä ¹⁾	Ylemmät toimihenkilöt	Alemmat toimihenkilöt	Työntekijät
Sukupuoli	Työnantajasektori				
Sukupuolet yhteensä	Työnantajasektorit yhteensä	36,5	37,8	35,4	36,6
	Yksityinen sektori	36,6	38,7	34,9	36,9
	Julkinen sektori	36,1	36,4	36,2	35,1
	- valtio	37,1	37,7	36,3	36,8
	- kunta	35,8	35,9	36,2	35,0
Miehet	Työnantajasektorit yhteensä	38,1	38,8	37,2	38,2
	Yksityinen sektori	38,4	39,4	37,2	38,4
	Julkinen sektori	36,8	37,0	37,2	35,8
	- valtio	38,1	38,4	37,6	38,4
	- kunta	36,0	35,9	36,8	35,3
Naiset	Työnantajasektorit yhteensä	34,8	36,6	34,7	33,0
	Yksityinen sektori	34,1	37,3	33,7	32,4
	Julkinen sektori	35,8	36,1	35,9	34,6
	- valtio	36,0	37,0	35,2	33,2
	- kunta	35,8	35,8	36,1	34,7

1) Tiedot vuodelta 2011 eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin.

Laatuseloste: Työvoimatutkimus

1. Tilastotietojen relevanssi

Työvoimatutkimus on otostutkimus, jonka avulla tilastoidaan 15–74-vuotiaan väestön työmarkkinoille osallistumista, työllisyyttä, työttömyyttä ja työaikaa kuukausittain, neljännesvuosittain ja vuosittain. Tutkimuksen tietosisältö perustuu EU:n asetukseen, ja tutkimusta varten haastatellaan joka kuukausi noin 12 000 henkilöä. Vastaajien antamien tietojen pohjalta luodaan kuva koko 15–74-vuotiaan väestön toiminnasta työmarkkinoilla yhden viikon aikana. Työmarkkina-aseman perusluokittelussa väestö jaetaan työllisiin, työttömiin ja työvoiman ulkopuolisiin. Näistä työlliset ja työttömät yhdessä muodostavat työvoiman.

Tutkimus antaa tuoreen ja kattavan kuvan työvoimasta ja työmarkkinoiden muutoksista. Julkisuudessa seurataan kuukausittain erityisesti työllisyyden ja työttömyyden muutoksia edellisen vuoden vastaavasta kuukaudesta. Kausitasoitettuja lukuja käytetään seurattaessa muutoksen trendiä. Tutkimus antaa tietoa myös työikäisistä henkilöistä, jotka eivät ole työssä tai työnhakijoina. Vuodesta 2003 alkaen on saatu osaotokselta tietoja myös kotitalouksien rakenteesta sekä kotitalouden kaikkien 15–74-vuotiaiden toiminnasta suhteessa työmarkkinoihin. Työvoimatutkimuksen tietosisällöstä on kuvaus osoitteessa:

http://tilastokeskus.fi/til/tyti/tyti_2008-02-19_tlu_001.html.

Työvoimatutkimuksen kuukausi- ja neljännesvuositulokset kertovat työllisyyden kausi- ja suhdannevaihteluista. Työvoimatutkimuksen aikasarjat taas kuvaavat työmarkkinoiden muutoksia pitkillä ajanjaksoilla. Vuosikeskiarvot kuvaavat työvoimaa eli työllisiä ja työttömiä sekä työvoiman ulkopuolella olevia esimerkiksi toimialan, ammatin, koulutuksen, iän, sukupuolen ja alueen mukaan ryhmiteltyinä.

Tutkimuksen tuloksia käytetään muun muassa työvoimapolitiittisten ennusteiden ja suunnitelmien laadinnassa, päätösten teon tukena sekä erilaisten toimien työllisyysvaikutusten seurannassa. Tärkeitä tulosten käyttäjiä ovat ministeriöt, aluesuunnittelusta vastaavat elimet, työnantaja- ja työntekijäjärjestöt, yliopistot ja tutkimuslaitokset, kansainväliset järjestöt ja Euroopan unioni. Tilastokeskuksessa tietoja käytetään esimerkiksi kansantalouden tilinpidon laadinnassa. Euroopan unionin tilastovirasto, Eurostat, ohjaa tutkimuksen sisältöä ja seuraa sen laatua. Eurostat tuottaa sille toimitetuista neljännesvuosiaineistoista omia rakenneindikaattoreitaan ja muita tilastoja.

Tutkimuksessa käytetyt käsitteet ja määritelmät noudattavat YK:n kansainvälisen työjärjestön ILO:n suosituksia ja Euroopan unionin tilastotoimen asetuksia. Työvoimatutkimuksen nykyinen tietosisältö perustuu pääosin Euroopan unionin työvoimatutkimuksia koskeviin asetuksiin (577/98, 2257/2003 ja 430/2005). Euroopan unionin työvoimatutkimuksesta löytyy tarkempi kuvaus osoitteesta:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/employment_unemployment_ifs/introduction. Vuodesta 1999 lähtien työvoimatutkimuksen yhteydessä on tehty EU-maiden yhteinen ad hoc -lisätutkimus, jonka aihe vaihtelee vuosittain. Ad hoc -tutkimuksista tarkemmin osoitteessa:

http://tilastokeskus.fi/til/tyti/tyti_2011-11-28_men_001.html.

Käsitteitä:

- **Työllinen** on henkilö, joka on tutkimusviikolla tehnyt ansiotyötä vähintään tunnin rahapalkkaa tai luontaisetua vastaan tai voittoa sadakseen tai on ollut tilapäisesti pois työstä. Tutkimusviikolla työstä pois ollut henkilö lasketaan työlliseksi, jos poissaolon syy on oma sairaus tai äitiys- tai isyysvapaa tai poissaolo on kestänyt alle 3 kk. Työlliset voivat olla palkansaaajia, yrittäjiä tai perheenjäsenen yrityksessä palkatta avustavia.
- **Työtön** on henkilö, joka tutkimusviikolla on työtä vailla, on etsinyt työtä aktiivisesti viimeisen neljän viikon aikana palkansaaajana tai yrittäjänä ja voisi vastaanottaa työtä kahden viikon kuluessa. Myös henkilö, joka on työtä vailla ja odottaa sovitun työn alkamista kolmen kuukauden kuluessa, luetaan työttömäksi, jos hän voisi aloittaa työt kahden viikon sisällä.
- **Työvoimaan** kuuluvat kaikki ne, jotka tutkimusviikolla olivat työllisiä tai työttömiä.

- **Työvoiman ulkopuolella oleva väestö** koostuu henkilöistä, jotka tutkimusviikolla eivät olleet työllisiä tai työttömiä. Työvoiman ulkopuolella olevista voidaan käyttää myös nimitystä työvoimaan kuulumaton väestö. Muita työvoimatutkimuksen käsitteitä on selitetty osoitteessa:
<http://tilastokeskus.fi/til/tyti/kas.html>.

Työvoimatutkimuksessa vuonna 2011 käytettyjä luokituksia ovat Toimialaluokitus 2008 (TOL 2008, NACE Rev. 2), Ammattiluokitus 2010 (ISCO-08), Sosioekonomisen aseman luokitus 1989 ja Koulutusluokitus 1997 (ISCED 1997) sekä alueluokituksista suuralue, aluehallintovirasto (AVI), elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) sekä maakunta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Työvoimatutkimuksen perusjoukon muodostavat Suomessa vakinaisesti asuvat 15–74-vuotiaat henkilöt. Perusjoukkoon kuuluvat myös tilapäisesti ulkomailla (alle vuoden) oleskelevat sekä Suomen väestötietojärjestelmään rekisteröidyt ulkomaalaiset, joiden oleskelu Suomessa kestää vähintään vuoden (<http://www.vrk.fi/default.aspx?id=179>).

Työvoimatutkimuksen otos poimitaan ositetulla satunnaisotannalla väestön keskusrekisteriin perustuvasta Tilastokeskuksen väestötietokannasta kahdesti vuodessa. Tutkimus on paneelitutkimus, jossa samaa henkilöä haastatellaan viisi kertaa. Haastattelut tehdään kolmen kuukauden välein, paitsi neljäs haastattelu, joka tehdään kuuden kuukauden kuluttua kolmannesta haastattelusta. Ensimmäisen ja viimeisen haastattelun väli on 15 kuukautta. Joka kuukauden otokseen kuuluu noin 12 000 henkilöä, keskimäärin noin joka 300. henkilö perusjoukosta. Yhden tutkimuskuukauden otos koostuu viidestä rotaatioryhmästä, jotka ovat tulleet tutkimukseen mukaan eri aikoina. Otos vaihtuu asteittain siten, että kolmena peräkkäisenä kuukautena vastaamisvuorossa ovat eri henkilöt. Peräkkäisinä vuosineljänneksinä vastaajista 3/5 on samoja. Peräkkäisten vuosien otosten päällekkäisyys on 2/5. Tietoja kerätään kaikilta vuoden viikoilta.

Suurimmassa osassa Euroopan maita työvoimatutkimuksen tiedonkeruu perustuu kotitalousotokseen, mikä tarkoittaa sitä, että haastatellaan samalla kertaa kaikki tietyssä osoitteessa asuvat saman kotitalouden jäsenet. Suomen lisäksi vain Ruotsissa, Tanskassa ja Sveitsissä otos on henkilöperäinen, eli haastateltavana on vain otokseen poimittu kohdehenkilö. EU:n asetus kuitenkin edellyttää tietoja myös kotitaloudesta, ja Suomessa tämä on ratkaistu hyödyntämällä työvoimatutkimuksen paneeliominaisuutta. Viidennellä haastattelukerralla tehdään perushaastattelun lisäksi kotitaloushaastattelu, jossa selvitetään kohdehenkilön kotitalouden jäsenet sekä kotitalouteen kuuluvien 15–74-vuotiaiden toiminta työmarkkinoilla. Jotta aineisto kuvaisi koko väestöä, siihen on lisätty ylimääräisen otoksen avulla myös sellaisia kotitalouksia, joiden kaikki jäsenet ovat 75 vuotta täyttäneitä. Alle 15-vuotiaita lapsia ja yli 75-vuotiaita ei työvoimatutkimuksessa haastatella, vaan heille luodaan muutamia työmarkkina-asemaa kuvaavia tietoja keinoitekoisesti.

Kotitalousaineiston avulla voidaan tarkastella esimerkiksi perheen yhteyttä työllisyyteen sekä molempien puolisoitten työmarkkina-asemaa yhdessä. Vuonna 2011 kotitalousaineistossa oli noin 55 000 henkilöä, jotka muodostivat 23 000 kotitaloutta. Työvoimatutkimuksen kotitalousosaa on kerätty nykytuotona vuodesta 2003, ja tiedot ovat julkaistavissa pääsääntöisesti vuodesta 2004 lähtien.

Tutkimuksen tietosisältö vaihtelee eri tutkimuskerroilla. Ensimmäisellä tutkimuskerralla kysytään tarkemmin joitakin perustietoja, joiden ennallaan pysyminen tarkistetaan seuraavilla tutkimuskerroilla. Viimeisellä eli viidennellä tutkimuskerralla tietosisältö on laajempi, kun mukana on kotitalousosa ja vuosittain eri aiheesta tehtävä ad hoc -osa sekä joitain lisäkysymyksiä päätyöhön liittyen.

Tilastokeskuksen haastattelijat keräävät tiedot tietokoneavusteisilla puhelinhaastatteluilla. Vuonna 2011 tehtiin noin 109 000 haastattelua. Tutkimuksen vastauskato oli keskimäärin 24 prosenttia.

Otoksesta saadut tulokset painotetaan vastaamaan koko 15–74-vuotiasta väestöä. Vastauskadon vaikutuksia tuloksiin korjataan käyttämällä niin kutsuttua painojen kalibrointia, jossa painotuksella tuotetaan oikeat väestöjakaumat alueen, sukupuolen ja iän mukaan. Aputietona käytetään lisäksi työ- ja elinkeinoministeriön työnhakijarekisterin tietoja.

Työvoimatutkimuksen luvut, kuten kaikki otostutkimuksilla saadut luvut ovat niin kutsuttuja estimaatteja. **Estimaatti** on matemaattisella menettelyllä (estimoinnilla) otoshavaintoja käyttäen saatu arvio perusjoukon

ominaisuudesta. Esimerkiksi tammikuun 2011 työttömien lukumäärä 215 000 henkeä on tällaisella menettelyllä saatu Suomen 15–74-vuotiaiden työttömien lukumäärää koskeva arvio eli estimaatti.

Neljännesvuosi- ja vuosiestimaatit ovat kuukausiestimaattien keskiarvoja. Työpäivät ja tehdyt työtunnit estimoidaan kyseisen kuukauden kalenteripäivien lukumäärän mukaan. Työpäivien ja tehtyjen työtuntien neljännesvuosi- ja vuosiestimaatit ovat kuukausiestimaattien summia.

Työvoimatutkimuksen työllisyys- ja työttömyysluvut vaihtelevat suhteellisen säännöllisesti vuoden eri kuukausina. Työvoimatutkimuksesta julkaistaan myös niin kutsuttuja trendejä, joista on poistettu vuodesta toiseen samantyyppisenä toistuva vaihtelu. Pitkän aikavälin kehityksen suunta sekä suhdannevaihtelu ovat paremmin havaittavissa trendistä kuin tasoittamattomista kuukausiluvuista. Käytetystä menetelmästä johtuen trendin viimeisimmät luvut muuttuvat jonkin verran, kun seuraavan kuukauden tiedot liitetään mukaan aikasarjaan. Tämä trendien ennakkollinen luonne on syytä ottaa huomioon luvuista päätelmiä tehtäessä. Aikasarjojen trendikomponentit on laskettu kesäkuusta 2007 alkaen EU:n tilastoviraston Eurostatin suosittamalla Tramo/Seats -menetelmällä. Trendistä ja sen käytön rajoituksista on kerrottu tarkemmin osoitteessa: <http://tilastokeskus.fi/til/tyti/men.html>.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Työvoimatutkimuksen lukujen luotettavuuteen vaikuttavat vastauskato (ks. edellä), mittausvirheet sekä otannasta aiheutuva satunnaisvaihtelu.

Mittausvirheitä syntyy muun muassa siitä, että kysymykset voidaan ymmärtää ja tulkita eri tavoilla, vastaaja ei muista tai ei halua kertoa joitain tietoja tai vastausten kirjaamisessa tapahtuu virheitä. Mittausvirheitä pyritään vähentämään kehittämällä ja testaamalla haastattelukysymyksiä, haastatteluohteita, käyttöliittymää sekä kouluttamalla haastattelijoita.

Otannasta aiheutuvalla satunnaisvaihtelulla tarkoitetaan sitä, että eri otoksista lasketut luvut poikkeaisivat jonkin verran toisistaan. Arvioitaessa karkeasti otannasta aiheutuvan satunnaisvaihtelun suuruutta erilaisissa tilanteissa on pääperiaatteena, että **lukuihin sisältyy sitä vähemmän otannasta aiheutuvaa epävarmuutta, 1) mitä suuremman otoksen pohjalta luvut on laskettu ja 2) mitä suurempaa väestöryhmää luvut kuvaavat**. Esimerkiksi neljännesvuotta koskevat luvut ovat tarkempia kuin samaa asiaa koskevat kuukausiluvut, koska neljännesvuositiedot on saatu haastatteleamalla kolminkertainen määrä henkilöitä verrattuna kuukausitietoihin. Koko vuotta koskevat luvut ovat kaikkein tarkimpia. Jälkimmäinen periaate tarkoittaa sitä, että samankokoisella otoksella saadut työllisten ja työttömien lukumäärää koskevat luvut eli estimaatit ovat sitä tarkempia, mitä suurempaa osaryhmää ne koskevat. Tarkasteltavan osaryhmän pienentyessä otannasta aiheutuvan satunnaisvaihtelun osuus kasvaa. Tämän vuoksi esimerkiksi työttömien lukumäärät eri ikäryhmissä tai eri alueilla eivät ole yhtä luotettavia kuin kaikkien työttömien lukumäärä.

Otannasta aiheutuvaa epätarkkuutta arvioidaan estimaatin keskivirheen avulla. Keskivirheen suuruuteen vaikuttavat sekä otoksen koko että tarkastelun kohteena olevan ominaisuuden vaihtelu eli muuttujan varianssi. Keskivirheen avulla voidaan laskea estimaatin **luottamusväli**, jolla haettu perusjoukon arvo sijaitsee tietyllä todennäköisyydellä. Työvoimatutkimuksessa käytetty **95 prosentin luottamusväli on väli, jolla kiinnostuksen kohteena olevan ominaisuuden todellinen arvo sijaitsee 95 prosentin todennäköisyydellä**. Esimerkiksi tammikuun 2011 työttömien määrän 95 prosentin luottamusväli on $215\ 000 \pm 17\ 000$ eli 198 000–232 000. Estimaattiin lisättävä ja siitä vähennettävä osa, tässä 17 000, saadaan kertomalla estimaatin keskivirhe, tässä 8 500 henkeä, 95 prosentin luottamusvälin kertoimella 1,96.

Esimerkkejä työllisten ja työttömien lukumäärän tarkkuudesta osaryhmän koon mukaan

Satunnaisvaihtelun suuruusluokan havainnollistamiseksi esitetään seuraavissa taulukoissa 1–3 esimerkkejä erikokoisista työllisten ja työttömien lukumäärän estimaateista, niiden 95 prosentin luottamusväleistä ja muista luotettavuuden tunnusluvuista. Esimerkeissä esitetty satunnaisvaihtelun suuruusluokka on karkea arvio satunnaisvaihtelun ylärajasta, kun tarkastelun kohteena on **vastaavankokoinen työllisten tai työttömien lukumäärän estimaatti sukupuolen, iän tai alueen mukaan**. Esimerkiksi vastaavankokoisissa toimialan mukaisissa osaryhmissä luottamusvälit ovat suurempia. Taulukon 1 esimerkit koskevat kuukausiestimaatteja. Taulukoissa 2–3 on vastaavat tiedot neljännesvuosi- ja vuosiestimaattien osalta.

Taulukko 1. Esimerkkejä eri kokoluokan kuukausiestimaattien tarkkuudesta: Työllisten ja työttömien lukumäärät sukupuolen, iän ja alueen mukaan.¹⁾

	Kuukausiestimaatti	Kuukausiestimaatin 95 %:n luottamusväli	Keskivirhe	Suhteellinen keskivirhe
	henkeä	henkeä	henkeä	%
Työlliset	2 400 000	± 27 800	14 200	0,6
	1 200 000	± 21 000	10 700	0,9
	600 000	± 15 300	7 800	1,3
	300 000	± 11 600	5 900	2,0
	100 000	± 6 700	3 400	3,4
	50 000	± 4 700	2 400	4,8
	10 000	± 2 900	1 500	15,0
Työttömät	230 000	± 15 100	7 700	3,3
	120 000	± 11 800	6 000	5,0
	90 000	± 10 800	5 500	6,1
	60 000	± 9 000	4 600	7,7
	30 000	± 6 900	3 500	11,7
	20 000	± 5 100	2 600	13,0
	10 000	± 3 700	1 900	19,0

1) Tietoja voi käyttää suuntaa-antavina arvioina vastaavankokoisten sukupuolen, iän ja alueen mukaisten työllisten tai työttömien lukumäärien tarkkuudesta.

Taulukosta 1 voidaan esimerkiksi nähdä, että jos osaryhmän työllisten kuukausiestimaatti on noin 300 000 henkeä, sijoittuu perusjoukon todellinen työllisten lukumäärä 95 prosentin todennäköisyydellä välille 300 000 ± 11 600 henkeä. Tämä luottamusvälin koko suhteessa estimaatin kokoon on selvästi suurempi kuin vastaava osuus taulukon ylimmän rivin suuren estimaatin kohdalla. 300 000 henkeä pienempien estimaattien luottamusvälit ovat suhteellisesti vielä suurempia.

Taulukoiden 1–3 tietojen keskinäinen vertailu havainnollistaa myös sitä, että vuosi- ja neljännesvuositiedot ovat kuukausitietoja tarkempia. Edellä tarkasteltua 300 000 hengen työllisten estimaattia vastaavan neljännesvuosiestimaatin 95 prosentin luottamusväli, 300 000 ± 6 700, henkeä (taulukko 2) on kuukausiestimaatin luottamusväliä selvästi pienempi. Vuosiestimaatit ovat vielä neljännesvuosiestimaatteja tarkempia (taulukko 3). Tämä tarkkuuden ero ei ole kuitenkaan yhtä suuri kuin vastaava ero kuukausi- ja neljännesvuositietojen välillä.

Taulukko 2. Esimerkkejä eri kokoluokan neljännesvuosiestimaattien tarkkuudesta: Työllisten ja työttömien lukumäärät sukupuolen, iän ja alueen mukaan.¹⁾

	Neljännes- vuosiestimaatti	Neljännes- vuosiestimaatin 95 %:n luottamusväli	Keskivirhe	Suhteellinen keskivirhe
	henkeä	henkeä	henkeä	%
Työlliset	2 400 000	± 16 100	8 200	0,3
	1 200 000	± 12 500	6 400	0,5
	600 000	± 8 800	4 500	0,8
	300 000	± 6 700	3 400	1,1
	100 000	± 4 700	2 400	2,4
	50 000	± 3 900	2 000	4,0
	10 000	± 2 000	1 000	10,0
Työttömät	230 000	± 8 800	4 500	2,0
	120 000	± 6 900	3 500	2,9
	90 000	± 6 100	3 100	3,4
	60 000	± 5 100	2 600	4,3
	30 000	± 3 500	1 800	6,0
	20 000	± 3 100	1 600	8,0
	10 000	± 2 400	1 200	12,0

1) Tietoja voi käyttää suuntaa-antavina arvioina vastaavankokoisten sukupuolen, iän ja alueen mukaisten työllisten tai työttömien lukumäärien tarkkuudesta.

Taulukko 3. Esimerkkejä eri kokoluokan vuosiestimaattien tarkkuudesta: Työllisten ja työttömien lukumäärät sukupuolen, iän ja alueen mukaan.¹⁾

	Vuosi- estimaatti	Vuosi- estimaatin 95 %:n luottamusväli	Keskivirhe	Suhteellinen keskivirhe
	henkeä	henkeä	henkeä	%
Työlliset	2 400 000	± 15 700	8 000	0,3
	1 200 000	± 11 400	5 800	0,5
	600 000	± 7 800	4 000	0,7
	300 000	± 6 100	3 100	1,0
	100 000	± 3 300	1 700	1,7
	50 000	± 2 500	1 300	2,6
	10 000	± 800	400	4,0
Työttömät	230 000	± 7 100	3 600	1,6
	120 000	± 5 700	2 900	2,4
	90 000	± 4 500	2 300	2,6
	60 000	± 3 500	1 800	3,0
	30 000	± 2 400	1 200	4,0
	20 000	± 2 000	1 000	5,0
	10 000	± 1 600	800	8,0

1) Tietoja voi käyttää suuntaa-antavina arvioina vastaavankokoisten sukupuolen, iän ja alueen mukaisten työllisten tai työttömien lukumäärien tarkkuudesta.

Estimoinnin luotettavuuden tilastotieteellinen kuvaus

Työvoimatutkimuksen estimointimenetelmä perustuu painojen kalibrointiin, jossa alkuperäisiä otosasetelmasta laskettuja otospainoja muokataan regressiomallin avulla siten, että halutut väestöjakaumat saadaan oikeiksi.

Estimaattien tarkkuutta arvioidaan niiden keskivirheen avulla. **Keskivirhe** (otosvarianssin neliöjuuri) ilmaisee sen, kuinka tiiviisti havainnoista estimoitu parametrin arvo on keskittynyt mitattavan perusjoukon parametrin ympärille. Keskivirheen suuruuteen vaikuttavat otosasetelma, havaintojen lukumäärä tarkasteltavassa kokonais- tai osajoukossa, tutkimusmuuttujan jakaumasta aiheutuva vaihtelu sekä laskentakaavan ominaisuudet.

Keskivirheestä johdettavia havaintojen luotettavuuden tunnuslukuja ovat luottamusväli ja suhteellinen keskivirhe. **Luottamusväli** kuvaa sitä, kuinka laajalla alueella perusjoukon todellinen parametrin arvo on suhteessa otoksesta laskettuun estimaattiin. Luottamusväliä laskettaessa kiinnitetään haluttu riskitaso. Työvoimatutkimuksessa käytetty 5 prosentin riskitaso tarkoittaa sitä, että jos otosten ottamista toistettaisiin, parametrin todellinen arvo osuisi 95 tapauksessa sadasta luottamusvälin sisään ja jäisi 5 tapauksessa sadasta sen ulkopuolelle.

Suhteellinen keskivirhe (variaatiokerroin) on keskivirheen prosenttiosuus estimaatista. Keskivirheen suhteuttaminen estimaatin kokoon poistaa muuttujan mittakaavasta aiheutuvan vaikutuksen. Tämän ansiosta eri muuttujien suhteellisen keskivirheen arvoja tai saman muuttujan keskivirheen arvoja eri osajoukoissa on helppo verrata keskenään.

Työvoimatutkimuksen kuukausi- ja neljännesvuositiedoille käytetään keskivirheen estimaattorina yleistetyn regressioestimaattorin (GREG) varianssiestimaattoria. Vuosiestimaattien tilastolliseen tarkkuuteen ja sen arviointiin vaikuttaa se, että työvoimatutkimuksen otos vaihtuu vuoden kuluessa asteittain. Peräkkäisinä vuosineljänneksinä 60 prosenttia haastateltavista on samoja. Vuoden aikana 90 prosenttia haastatteluista koskee henkilöitä, joita on haastateltu vähintään kaksi kertaa. Samojen henkilöiden vuoden aikana eri haastatteluisissa antamat vastaukset korreloivat keskenään, jos henkilön työmarkkina-asema ei muutu haastattelukertojen välillä. Tämän vastausten keskinäisen riippuvuuden huomioon ottamiseksi käytetään työvoimatutkimuksessa vuosiestimaattien keskivirheiden arviointiin 1-asteisen ryväsotannan approksimaatiota, jossa useamman kerran vuoden aikana haastatelluille lasketaan rypään sisäinen varianssi. Rypäät muodostetaan haastateltavan henkilön perusteella. Rypään sisäinen varianssi on nolla, mikäli haastateltavan työmarkkina-asema ei muutu vuoden aikana eri haastattelukertojen välillä.

Esimerkiksi työttömien 230 000 hengen vuosiestimaatin keskivirheeksi saadaan käytetyllä menetelmällä 3 600 henkeä ja luottamusväliksi $230\,000 \pm 7\,100$ henkeä. Jos vuosiestimaatin pohjana olevat haastattelut olisivat koskeneet kaikki eri henkilöitä, olisi työttömien vuosiestimaatin keskivirhe ollut 2 300 ja luottamusväli $230\,000 \pm 4\,500$ henkeä. Samojen henkilöiden haastattelemineen uudelleen eri vuosineljänneksillä selittää sen, että työvoimatutkimuksen vuositietojen ja neljännesvuositietojen tarkkuuden ero ei ole niin suuri kuin tehtyjen haastattelujen lukumäärän perusteella voisi olettaa.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Työvoimatutkimuksen tuloksia julkaistaan kuukausittain, neljännesvuosittain ja vuosittain. Neljännesvuosi- ja vuositulokset ovat kuukausitulosten keskiarvoja eli ne kuvaavat tilannetta ko. tutkimusjakson ”keskimääräisellä” viikolla. Työpanosta koskevat tiedot ovat jaksojen tulosten summia. Julkaistavat tiedot ovat lopullisia. Ainoastaan kausitasoitus muuttaa hieman viimeisimpiä kausitasoitettuja kuukausituloksia. Kuukausitiedot julkaistaan noin kolmen viikon kuluttua tutkimuskuukauden päättymisestä. Neljännesvuositiedot julkaistaan samanaikaisesti kunkin vuosineljänneksen viimeisen kuukauden tietojen kanssa. Neljännesvuositiedot ovat tilastollisesti kuukausitietoja luotettavampia ja sisältävät yksityiskohtaisempia tietoja, muun muassa työllisyys- ja työpanostiedot toimialoittain sekä tarkempia alueittaisia tietoja. Yksityiskohtaisimmat tulokset julkaistaan vuositilastossa. EU:n tilastovirastolle, Eurostatille, toimitetaan neljännesvuosittain aineisto, josta laaditaan EU:n jäsenmaita koskevia tilastoja.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Työvoimatutkimuksen tulokset julkaistaan Suomen virallisen tilaston Työmarkkinat -sarjassa. Keskeisimmät kuukausi- ja neljännesvuosi- ja vuositulokset julkistetaan määräpäivinä Internetissä työvoimatutkimuksen kotisivulla <http://tilastokeskus.fi/tyovoimatutkimus>. Kotisivun linkeistä löytyvät muun muassa tilaston kuvaus, käsitteet ja määritelmät sekä työvoimatutkimuksen maksuttomat tilastotietokantataulukot (StatFin). Tietoja on saatavissa internetin kautta myös Tilastokeskuksen maksullisesta aikasarjatietokannasta (ASTIKA). Eurostat julkaisee työvoimatutkimuksen neljännesvuosi- ja vuositietoja omilla internet-sivuillaan.

Työvoimatilaston painettu vuosijulkaisu sisältää katsauksen kuluneeseen tilastovuoteen, keskeisten käsitteiden määritelmät, käytettyjen luokitusten kuvaukset, aikasarja- ja vuositaulukoita sekä tämän työvoimatutkimuksen laatuselosteen. Työvoimatutkimuksen tietoja julkaistaan lisäksi säännöllisesti Suomen tilastollisessa vuosikirjassa sekä Tilastokatsauksessa. Maksullisia erityisselvityksiä voi tiedustella työvoimatutkimuksen tietopalvelusta.

Työvoimatutkimuksen tietoja ei luovuteta tunnistettavassa muodossa Tilastokeskuksen ulkopuolelle (Tilastolaki 280/2004, Henkilötietolaki 523/1999). Aineiston luovuttaminen on mahdollista ainoastaan erillisen käyttöluvapäätöksen perusteella ja tunnistetiedot poistettuna tieteellistä tutkimusta ja tilastollisia selvityksiä varten. EU-työvoimatutkimusta varten muokatut aineistot toimitetaan EU:n tilastovirastolle ilman tunnistetietoja. Työvoimatutkimuksen tiedot suojataan Tilastokeskuksen tietosuojaohjeessa määritellyn suojausluokan mukaan. Rekisteriseloste on nähtävissä osoitteessa:

http://www.tilastokeskus.fi/meta/rekisteriselosteet/rekisteriseloste_tyovoimatutkimusty81.html

Tietopalvelu tyovoimatutkimus@tilastokeskus.fi ja puh. 09 17341.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Kuukausittainen työvoimatutkimus, aluksi nimellä työvoimatiedustelu, on ollut käynnissä vuodesta 1959 alkaen. Tänä aikana sen tietosisältöä, tiedonkeruutapoja ja menetelmiä on kehitetty useaan otteeseen. Keskeisimmistä tiedoista on vertailukelpoinen aikasarja vuodesta 1989 asti.

Alkuun tietosisällöltään melko suppean tutkimuksen tiedot kerättiin postikyselynä. Vuonna 1976 tietosisältö laajeni ja menetelmää uudistettiin. Vuosina 1977–1993 tutkimus koostui kuukausitiedustelusta sekä sitä täydentävästä erillisestä puhelimitse tehdystä vuosihaastattelusta. Kuukausitiedustelun tiedonkeruu muutettiin vuonna 1983 postikyselystä puhelinhaastatteluksi, minkä ansiosta vastauskato pieneni noin 30 prosentista 4 prosenttiin.

Suomen liittyttyä Euroopan unioniin työvoimatutkimus harmonisoitiin Euroopan unionin yhteiseen työvoimatutkimukseen. Aluksi vuosina 1995–1998 EU-työvoimatutkimuksen tiedot kerättiin erillisenä haastattelututkimuksena keväisin maaliskuu–toukokuussa. Kuukausitutkimus uudistettiin asteittain vastaamaan EU-työvoimatutkimusta. Vuonna 1997 kuukausitutkimuksen sisältö laajentui, tiedonkeruu muuttui tietokoneavusteiseksi puhelinhaastatteluksi (CATI) sekä käsitteet ja määritelmät yhdenmukaistettiin vastaamaan entistä paremmin Euroopan unionin ja YK:n työjärjestön ILO:n ohjeita ja suosituksia. Työttömän määritelmää tarkistettiin vielä toukokuussa 1998 ja julkaistut aikasarjat korjattiin vuodesta 1989 alkaen taannehtivasti uudistettujen määritelmien mukaisiksi.

Huhtikuussa 1999 työvoimatutkimuksen tietosisältö laajeni edelleen, kun kuukausitutkimus ja EU-työvoimatutkimus yhdistyivät yhdeksi jatkuvaksi työvoimatutkimukseksi. Vuoden 2000 alusta siirryttiin jatkuvaan tutkimusviikkoon, kun aiemmin kunkin kuukauden tiedot kerättiin yhdeltä tutkimusviikolta. Jatkuvaan tutkimusviikkoon siirtyminen vaikutti työpäivä- ja työtuntitietoihin, minkä vuoksi ne eivät ole vuodesta 2000 eteenpäin täysin vertailukelpoisia aiempiin tietoihin. Vuodesta 2003 alkaen tutkimuksen tietosisältö laajeni osaotokselta kerättävällä kotitalousosalla. Vuonna 2008 otettiin käyttöön uusi tiedonkeruulomake: tutkimuksen tietosisältö muuttui hieman ja osa tiedoista siirryttiin keräämään osaotokselta, jolta kerättyjä tietoja käytetään vain vuositietoina.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Työvoimatutkimuksen lisäksi työmarkkinoihin liittyviä Tilastokeskuksen tilastoja ovat avointen työpaikkojen tilasto, työolotutkimus, työtaistelutilasto, työtapaturmatilasto sekä työssäkäyntitilasto.

Näistä työssäkäyntitilasto tuottaa tietoja väestön toiminnasta suhteessa työmarkkinoihin. Sen tiedot poikkeavat tiedonkeruutavasta sekä työllisten ja työttömien määrittelystä johtuen jonkin verran työvoimatutkimuksen tiedoista. Työssäkäyntitilasto on eri viranomaisten rekisteritietoihin pohjautuva kokonaisuaineisto. Työssäkäyntitilaston tiedot henkilön toiminnasta koskevat pääosin vuoden viimeistä viikkoa. Tilaston tiedot työttömyydestä perustuvat työ- ja elinkeinoministeriön työnhakijarekisteriin. Tilaston valmistuminen kestää runsaan 1 1/2 vuotta, ennakkotietojen valmistuminen noin vuoden. Koska työssäkäyntitilasto on kokonaisuaineisto, tarjoaa se työvoimatutkimusta paremmin aluetietoja (myös kuntakohtaisia) sekä tietoja pienistä väestöryhmistä, esimerkiksi pienistä toimialoista ja ammattialoista. Hallinnollisiin rekistereihin perustuvan työssäkäyntitilaston käsitteet eivät ole kansainvälisesti vertailukelpoisia.

Työvoimatutkimuksen tietoja käytetään Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidossa. Muun muassa tämän vuoksi työvoimatutkimuksen keskeisten käsitteiden, kuten väestö, työllisyys ja työtunnit, määrittelemisessä noudatetaan mahdollisimman pitkälle kansantalouden tilinpidon suosituksia (YK:n System of National Accounts, SNA ja European System of Accounts, ESA). Työvoimatutkimuksessa julkisen sektorin määrittely poikkeaa jonkin verran kansantalouden tilinpidon sektoriluokittelusta. Asevelvolliset luokitellaan kansantalouden tilinpidossa ILO:n suosituksen mukaan työllisiksi, kun taas työvoimatutkimuksessa asevelvolliset ovat työvoiman ulkopuolella.

Euroopan unionin tilastoviraston, Eurostatin, julkaisemat Suomen työvoimatutkimuksen tulokset eroavat Suomessa julkaistuista siten, että asevelvolliset eivät ole lainkaan mukana Eurostatin tiedoissa. Useimmissa EU-maissa asevelvolliset eivät kuulu työvoimatutkimuksen kohdejoukkoon eli yksityisissä kotitalouksissa asuvaan väestöön. Tämä aiheuttaa eroja etenkin 15–24-vuotiaita koskeviin tuloksiin. Suomen julkaisemissa luvuissa asevelvollisuutta suorittavat ovat mukana työvoiman ulkopuolisessa väestössä. Joissain tapauksissa eroja voi tulla siitä, että Eurostatin luvuissa on mukana koko yksityisissä kotitalouksissa asuva väestö iästä riippumatta ja Suomessa 15–74-vuotias väestö.

Myös työ- ja elinkeinoministeriö julkaisee tietoja työttömistä työnhakijoista. Työ- ja elinkeinoministeriön tiedot perustuvat rekisteripohjaiseen työnvälitystilastoon, joka kuvaa kuukauden viimeistä arkipäivää. Työnvälitystilaston työttömyyden määrittely perustuu lainsäädäntöön ja hallinnollisiin määräyksiin, minkä vuoksi tilastotiedot eivät ole kansainvälisesti vertailukelpoisia. Työnvälitystilastossa työttömältä ei edellytetä yhtä aktiivista työnhakua kuin työvoimatutkimuksessa. Myös opiskelijoiden hyväksymisessä työttömiksi on eroja. Tietoja tilastojen välisistä eroista on selitetty tarkemmin osoitteessa:

http://tilastokeskus.fi/til/tyti/tyti_2012-11-05_men_002.html.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Työmarkkinat 2012

Lisätietoja

Veli Rajaniemi 09 1734 3434

Heidi Melasniemi-Uutela 09 1734 2523

Tarja Nieminen 09 1734 3561

Vastaava tilastojohtaja:

Riitta Harala

tyovoimatutkimus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Työvoimatutkimus 2011. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus

puh. 09 1734 2220

www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy

puh. 020 450 05

asiakaspalvelu.publishing@edita.fi

www.editapublishing.fi

ISSN 1795-5165

= Suomen virallinen tilasto

ISSN 1798-7830 (pdf)

ISSN 1799-3733 (print)

Tuotenumero 3401 (print)